

YLISKYLÄN ALUESUUNNITELMA 2015-2024

luonnos 18.3.2014

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2014:X

ISBN: XXX (painettu versio)

ISBN: XXX (verkkoversio)

Helsinki 2014

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	5
SAMMANDRAG.....	7
I JOHDANTO	11
1.1 ALUESUUNNITELMAT YLEISTEN ALUEIDEN KEHITTÄMISEN TYÖVÄLINEENÄ.....	11
1.2 TYÖRYHMÄ.....	11
1.3 SUUNNITTELUALUE.....	12
1.3.1 SUUNNITTELUALUEEN RAJAUS JA YLEISKUVAUS	12
1.3.2 SUUNNITTELUPROSESSI JA ASUKAS- JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ	15
2 LÄHTÖKOHDAT	19
2.1 KAAVOITUSTILANNE JA NYKYINEN MAANKÄYTTÖ.....	19
2.1.1 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET	19
2.1.2 MAAKUNTAKAAVA.....	22
2.1.3 YLEISKAAVA.....	22
2.1.4 ASEMAKAAVA.....	25
2.2 AJANKOHTAISET HANKKEET JA SUUNNITELMAT	25
2.2.1 ASEMAKAAVOITUS- JA LIIKENNESUUNNITTELUHANKKEET.....	25
2.2.2 MUUT SUUNNITTELUUN VAIKUTTAVAT HANKKEET JA SUUNNITELMAT	25
2.3 ARVOKKAAT JA SUOJELLUT KOHTEET	27
2.3.1 ARVOKKAAT JA SUOJELLUT KULTTUURIYMPÄRISTÖKOHTEET	27
2.3.2 ARVOKKAAT JA SUOJELLUT LUONTOKOHTEET	31
2.4 KÄYTTÄJÄKYSelyn TULOKSET JA ASUKASPALAUTE	37
2.5 YLEISTEN ALUEIDEN KUNTO	40
2.5.1 KATUJEN JA ULKOILUREITTIIEN KUNTO	40
2.5.2 RAKENNETTUIJEN VIHERALUEIDEN KUNTO	40
2.5.3 LUONNONHOIDON ALUEIDEN NYKYTILA.....	48
2.6 EDELLISEN ALUESUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN.....	51
3 SUUNNITELMA.....	53
3.1 YLEISTEN ALUEIDEN KEHITTÄMINEN.....	53
3.1.1 SUUNNITTELUALUEEN YLEISTAVOITTEET JA KEHITTÄMISPERIAATTEET	53

3.1.2	LUONNONHOIDON TAVOITTEET	58
3.2	TUOTTEITA JA PALVELUITA KOSKEVAT TAVOITTEET JA OHJEET	60
3.2.1	JALANKULKU- JA PYÖRÄILYREITIT.....	60
3.2.2	TOIMINNALLISET ALUEET	60
3.2.3	VALAISTUS	60
3.2.4	MATERIAALIT	60
3.2.5	KALUSTEET JA VARUSTEET.....	63
3.2.6	KASVILLISUUS.....	63
3.2.7	VESIALUEET, HULE- JA PIENVEDET SEKÄ TULVASUOJELU	63
3.2.8	ARVOYMPÄRISTÖT	64
3.2.9	ALUEIDEN KÄYTTÖ JA TAPAHTUMAHALLINTA	66
3.2.10	JULKINEN TAIDE JA MUISTOMERKIT	66
3.3	YLLÄPITO	67
3.3.1	YLLÄPIDON PAINOPISTEALUEET.....	67
3.3.2	KATUJEN YLLÄPITO	67
3.3.3	KATUVIHERALUEIDEN YLLÄPITO.....	67
3.3.4	RAKENNETTUIJEN VIHERALUEIDEN YLLÄPITO	68
3.3.5	LUONNONHOITO	71
3.3.6	PUHTAANAPITO.....	81
3.3.7	LUMILOGISTIikka	81
3.4	ESITETYT PERUSKORJAUSHANKKEET JA KUNNOSTUSKOhteET	84
3.4.1	HANKKEIDEN YLEISKUVAUS JA KIIREELLISYYSJÄRJESTYS	84
3.4.2	KATUALUEIDEN PERUSKORJAUSHANKKEET JA KUNNOSTUSKOhteET	86
3.4.3	VIHERALUEIDEN PERUSKORJAUSHANKKEET JA KUNNOSTUSKOhteET.....	92
3.5	JATKOSELVITYS JA -SUUNNITTELUTARPEET	100
4	RAHOITUSTARVE.....	103
4.1	KOKONAISRAHOITUSTARVE.....	103
4.2	ESITETTYJEN HANKKEIDEN KUSTANNUKSET	103
4.3	YLLÄPITO- JA HOITOKUSTANNUKSET.....	103
	LÄHTEET	109

TIIVISTELMÄ

Suunnitelman hyväksyminen

Katu- ja puisto-osaston johtoryhmä hyväksyi Yliskylän aluesuunnitelman linjaukset, painotukset ja kustannusraamin ____ kuussa 2014. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi suunnitelman _____.2014 ohjeellisenä noudatettavaksi.

Suunnitelman laatiminen ja osallistujat

Aluesuunnittelun tavoitteena on kaupungin katu- ja viheralueiden laadun parantaminen ja monipuolistaminen tasavertaisesti eri kaupunginosissa. Suunnittelutehtävään sisältyi myös Laajasalontien viherkaistojen kunnon tarkastelu ja ideointi.

Aluesuunnitelma laadittiin vuorovaikutteisesti asukkaiden, järjestöjen, hallintokuntien sekä muiden sidosryhmien kanssa. Rakennusvirasto järjesti syksyllä 2010 käyttäjäkyselyn, jonka vastausprosentti oli 38%. Yliskylän yhteisistä alueista oli vastaajien mielestä huolehdittu kohtaisen hyvin, erityisesti puistoista. Suunnittelualueen ”helmenä” pidettiin Aittasaaren pohjoisosaa. Muita hienoja kohteita olivat Laajasalon uimaranta, Tiiliruukinlahden ja kanavan rantapuistot sekä Aittasaaren eteläosa. Kaduista parhaiten suunniteltuina ja toimivimpina pidettiin Kuvernöörintietä ja Reposalmentietä. Luonnonarvoiltaan ja maisemiltaan arvostetuin alue oli Aittasaari kokonaisuudessaan.

Yhteenveto asukaskyselyn tuloksista on ollut nähtävillä internetissä rakennusviraston nettisivuilla. Palautetta on myös voinut antaa puhelimitse, kirjeitse, sähköpostilla, internetin kautta sekä asukastilaisuudessa. Alueen koulujen kanssa tehtiin yhteistyötä lasten ja nuorten äänen kuulemiseksi. Nuorisoasiainkeskuksen kanssa järjestettiin keväällä 2013 koululaistapaaminen, jossa koululaiset esittelivät oppitunneilla valmistelemansa mielipiteet ja ideat yleisten alueiden kehittämiseksi. Lisäksi järjestettiin erillinen tapaaminen nuorisotalolla. Nuorten laatimat työt olivat esillä asukasillassa. Nuorten ehdotukset on otettu huomioon hankesuunnitelmissa.

Asukkaille järjestettiin toukokuussa 2013 tilaisuus, jossa nykytilan analyysi ja alustava suunnitelmaluonnos esiteltiin. Hallintokuntiin ja muihin osallisiin oltiin yhteydessä suunnitteluprosessin aikana. Kaikki saatu palaute koottiin ja otettiin huomioon aluesuunnitelmaa laadittaessa. Yleisötilaisuuksista ilmoitettiin paikallislehdissä, internetissä ja jakamalla kutsuja myös suunnittelualueen kotitalouksiin.

Suunnitelma ja hankkeiden kiireellisyys.

Suunnitelmassa korostetaan rantapuistojen merkitystä, toimivia viheryhteyksiä ja hulevesien käsittelyn monipuolistamista. Kiireisimmiksi hankkeiksi nousivat viheralueista Kiiltomadonpuisto-Kuvernööripuisto ympäristöineen (alue 8), Humalniemen ja Ilomäen viheralueet (alue 9), sekä Tiiliruukinlahden ja kanavan rantapuistot (alue 10). Katuhankkeista kiireellisimpiä ovat Marunapolku ja Laajasalonkaaren osa. Vähemmän kiireellisiä ovat Sarvaston aluepuisto, Karpiselänpuiston osa ja Kuukiventien puistot, sekä Laajasalontien viherkaistat ja Yliskyläntie. Lisäselvityksiä ja jatkosuunnitelmia esitetään mm. Holmanmoisionpolun historiaselvitys ja kunnossussuunnitelma sekä Yliskylänpuron valuma-alue selvitys ja hulevesisuunnitelma, joissa myös Laajasalon liikuntapuiston ja Holmanmoisionpolun tulvimisongelmat ratkaistaan. Nämä laaditaan virastojen yhteistyönä. Liikuntavirastolle ehdotetaan uimarannan alueen kehittämistä. Asukkaiden ja nuorten toiveet uimarannan ja liikuntapuiston suhteen on toimitettu Liikuntavirastolle.

Viheralueille kohdistuvat kustannukset

Viheralueille kohdistuva kokonaiskustannus vuosiksi 2015-2024 on noin 0,8 miljoonaa euroa. Hankkeiden kustannukset vaihtelevat 19 000 eurosta 245 000 euroon. Hoitoluokkamutoksista ei tule merkittäviä kustannusvaikutuksia suunnittelukauden aikana.

Katualueille kohdistuvat kustannukset

Katuhankkeisiin ja katuviheralueisiin kohdistuva kokonaiskustannusarvio on noin 0,3 miljoonaa euroa.

Kustannukset yhteensä vuosille 2015-2024

Suunnittelualueelle kohdistuvat kustannukset 10-vuotiskaudella ovat yhteensä noin 1,1 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa keskimäärin 110 000 euroa / vuosi.

SAMMANDRAG

I JOHDANTO

I.1 Aluesuunnitelmat yleisten alueiden kehittämisen työvälineenä

Aluesuunnitelma on rakennusviraston työväline katu- ja viheralueverkostojen ylläpitämiseksi tasapuolisesti koko Helsingin alueella. Strategisessa suunnitelmassa tarkastellaan katu- ja viheralueiden kuntoa ja palveluiden nykytilaa sekä parantamistarpeita alueen asukkaita kuunnellen. Tarkoituksena on koota havaitut tarpeet, erilaiset toiveet ja ideat tavoitesuunnitelmaksi. Aluesuunnitelman avulla kohdennetaan kunnossapidon ja rakentamisen määrärahoja: suunnitelmassa esitetään yleisten alueiden ylläpidon, peruskorjauksen ja rakennusviraston tarjoamien palveluiden tavoitetaso, toimenpidetarpeet sekä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys.

Rakennusvirasto on suunnitellut Yliskylän viheralueita kokonaisuutena aiemminkin. Edellinen viheraluesuunnitelma oli laadittu vuosille 2001-2010.

I.2 Työryhmä

Työ on laadittu maisema-arkkitehtitoimisto Studio Terra Oy:n toimesta, jossa työryhmään ovat kuuluneet maisema-arkkitehti Meri Mannerla-Magnusson ja maisema-arkkitehti yo. Anna Ryymin alikonsulttinaan katualueiden osalta Marko Ranta FINNMAP Infra Oy:stä. Työtä on ohjannut aluesuunnittelija Birgitta Rossing Rakennusviraston arkkitehtuoriosastolta. Lisäksi työryhmään ovat kuuluneet suunnitteluinsinööri Jenna Ikonen (katualueet) ja Tarja Lahin (tiedottaminen ja vuorovaikutus) Rakennusviraston arkkitehtuoriosastolta sekä Tiina Antila-Lehtonen Nuorisosiainkeskuksesta. Metsäsuunnittelija Antti Siuruainen Rakennusvirastosta on laatinut luonnonhoidon osion. Työtä on ohjannut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet Rakennusviraston katu- ja puisto-osaston ylläpidosta vastaavina Katriina Arrakoski-Mäkinen ja Esko Vir-

tanen, Kaupunkisuunnitteluvirastosta alueen arkkitehti Petteri Erling, liikennesuunnittelija Maija Rekola ja yleiskaavoittaja Terhi Kuusisto, Liikuntavirastosta Ari Maunula merellinen osasto, Harri Uusimäki kentät ja Sanna Kallionpää uimarannat, Sarianne Silfverberg Studio Terra Oy:stä ja Rauno Matila FINN-MAP Infra Oy:stä. Työn kuluessa on kuultu Rakennusviraston asiantuntijoina mm. seuraavia: Minna Terho puusto, Satu Tegel kasvillisuus, Tuuli Ylikotila ruovikot ja Alustalaismäki, Päivi Islander niityt, Marko Jylhänlehto hulevedet ja Juhani Sandström valaistus. Eija Laihinen Hallintokeskuksesta on antanut tietoja turvallisuuteen liittyen. Projektinjohtaja Pirjo Tujula Helsingin kaupungilta on antanut tietoja esteettömyyteen liittyen.

I.3 Suunnittelualue

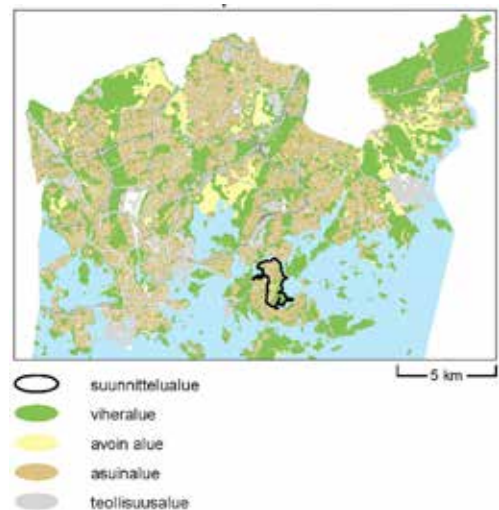
I.3.1 Suunnittelualueen rajaus ja yleiskuvaus

Yliskylän kaupunginosa sijaitsee Helsingin kaakkoisosassa. Se on osa Laajasalaa. Suurmaisemassa Yliskylä sijoittuu itäisen saariston reunaan, kaupungin maisemallisen keskipisteen itälaidalle. Reposalmi ja Tullisaarensalmi ovat alueen maisemallisia solmukohtia.

Yliskylän maisemallisia erityispiirteitä ovat kartano- ja huvilakulttuurin leimaamat laajat ja reheväkasvuiset rantametsät ja 1970-luvulla aloitettu moderni kaupunkirakentaminen. Korkeimmat ja alavimmat maastonkohdat on säästetty viheralueiksi. Alueen keskellä on julkisten palvelujen muodostama ”kampus”, johon asuinkortteleista kuljetaan suoralinjaisia kävelyraitteja pitkin. Etelämpänä kadut myötäilevät Degerön kartanon aikaista peltotieverkostoa. Pientalokorttelit on rakennettu osittain täyttömaalle ja niitä ympäröivät laajat urheilu- ja virkistysalueet. Pohjoisosissa pientaloasutus on rakentunut vuosikymmenten aikana huvila-asutuksen lomaan.

Tarkastelualueella oli noin 5000 asukasta vuonna 2011. Suurin osa asukkaista oli työikäisiä. Kouluikäisiä lapsia oli noin 10% asukkaista, iäkkäämmän väestöosan osuus vaihteli osa-alueittain, keskimäärin se oli noin 25%.

Suunnittelualueen viheralueiden pinta-ala on noin 97 ha, josta noin 11 ha on käyttöviheralueita, 65 ha metsiä ja 6 ha niittyjä. Alueella on runsaasti arvokkaita maisemakulttuurikohteita. Suunnittelualueella on noin 13 km pituudelta autokatuja, jalkakäytäviä ja pyöräteitä. Katualueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 34 ha, josta katuvihreän osuus on noin 14 ha.

Alueen sijainti Helsingissä.

Ote Helsingin maisema-analyysistä, Törrönen 2010.

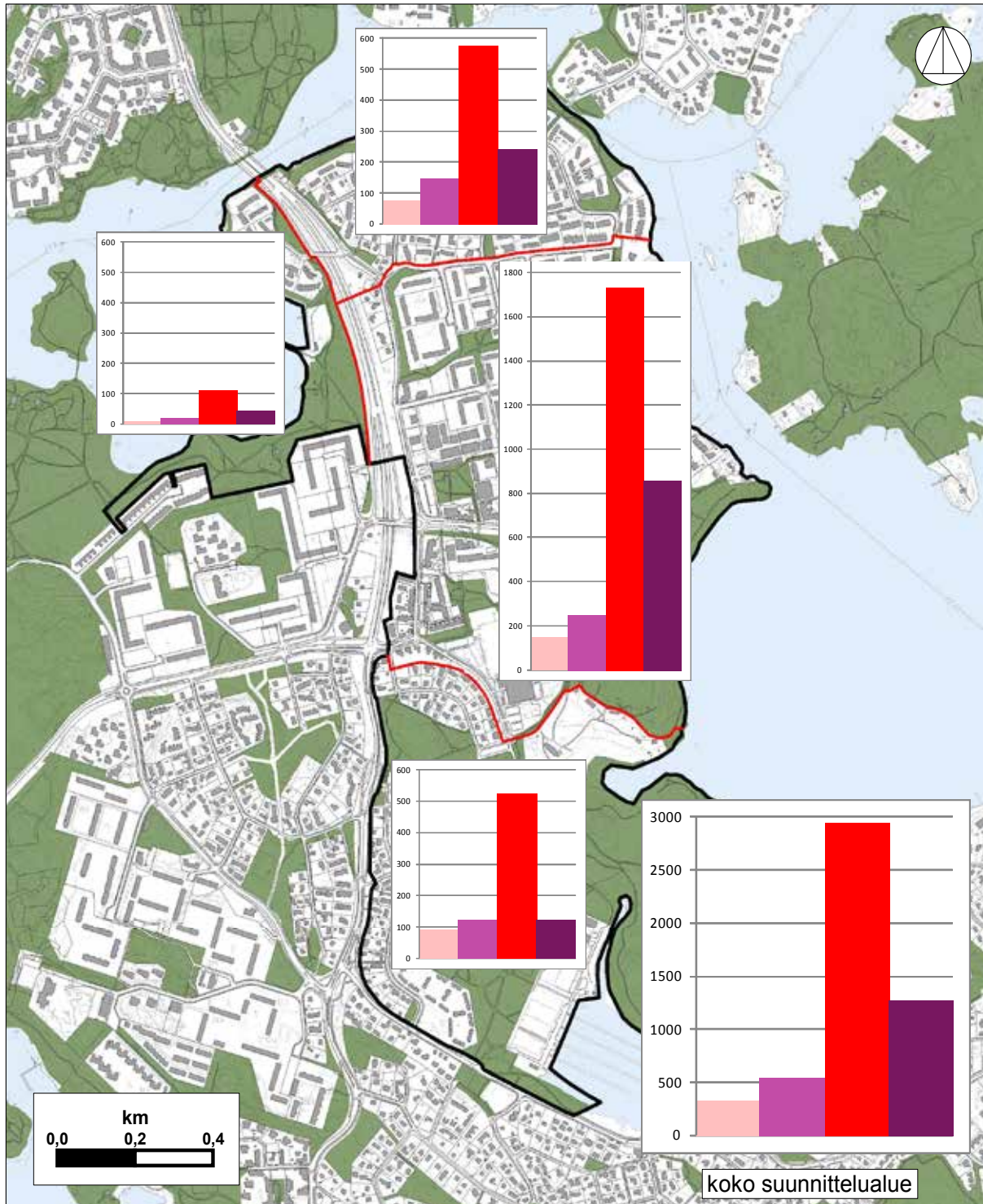
Aluesuunnitelman ja Laajasalontien aluerajaukset

Opaskartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (012/2012)

- Yliskylän aluesuunnitelman rajaus
- Laajasalontien suunnittelualueen rajaus

Väestön ikäjakauma suunnittelualueella

I.3.2 Suunnitteluprosessi ja asukas- ja sidosryhmäyhteistyö

Aluesuunnitelma on laadittu vuorovaikutteisesti asukkaiden, järjestöjen, hallintokuntien sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Suunnittelun lähtötiedoksi toteutettiin asukaskysely syksyllä 2010. Kysely lähetettiin satunnaisotannalla 1000 talouteen ja vastausprosentti oli 38%. Samanaikaisesti internetissä avoinna olleeseen Digium-kyselyyn saatiin lisäksi 45 vastausta.

Aluesuunnitelman laadinta aloitettiin konsulttityönä kesällä 2012. Maastotyöt, lähtötietoihin perehtyminen ja eri viranomaistahojen haastattelut tehtiin syksyn 2012 ja kevään 2013 aikana. Työ- ja ohjausryhmän kokouksia pidettiin säännöllisesti työn kuluessa.

Asukkaat ja muut käyttäjät ovat voineet kirjata huomioitaan myös Kerro kartalla –verkkopalvelussa. Asukaspalautetta ja suoria yhteydenottoja on saatu myös mm. sähköpostilla.

Suunnittelun aikana osallistimme alueen nuoria yhdessä nuorisoasiainkeskuksen ja koulujen opettajien kanssa. Koulujen oppilaista koostuvat työryhmät valmistelivat kevään 2013 aikana esityksiä mielipiteitään ja kehittämis-ehdotuksistaan alueen viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamiseksi. Saatua palautetta hyödynnettiin suunnittelussa.

Asukkaiden antamat tiedot ja palautteet osoittautuivat aluesuunnitelman tärkeimmäksi lähtötietoaineistoksi. Palaute auttoi suunnittelijoita kohdentamaan huomionsa heti oikeisiin kohteisiin. Asukkailta saatuja toimenpide-ehdotuksia on kirjattu suoraan hankeohjelmiin. Aluesuunnitelmaa esittelevä tilaisuus järjestettiin 15.5.2013.

Aluesuunnitelman luonnonhoidon osio esiteltiin 23.1.2013 apulaiskaupunginjohtajan asettamassa luonnonhoidon työryhmän kokouksessa. Kokouksen jälkeen työryhmän jäsenet kommentoivat luonnosta kirjallisesti. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksella ei ollut juurikaan huomautettavaa ehdotetuista luonnonhoidon toimenpiteistä. Luontojärjestöjen kirjallinen palaute saatiin 19.2.2014 ja rakennusvirasto vastasi siihen kirjallisesti 26.2.2014. Luontojärjestöjen ja rakennusviraston näkemykset alueen luonnonhoidosta olivat kommenttikierroksen perusteella suhteellisen kaukana toisistaan.

Yleisten töiden lautakunta hyväksyi Yliskylän aluesuunnitelman ohjeellisesti
noudatettavaksi _____.

Ylhäällä 1800-luvun alussa rakennetun Ylistalon pihapiiriä ja alhaalla 1970 -luvun modernismia edustava Kiiltomadonpolun maisema.

2 LÄHTÖKOHDAT

Aluesuunnittelun lähtökohtina ovat mm. alueen luonnonolot ja historia, maankäyttö ja kavasuunnittelu, asukkaiden tarpeet ja toiveet, sekä maastossa tehdyt havainnot. Lähtötietona käytetty kirjallisuus on lueteltu julkaisun loppusivuilla.

2.1 Kaavoitustilanne ja nykyinen maankäyttö

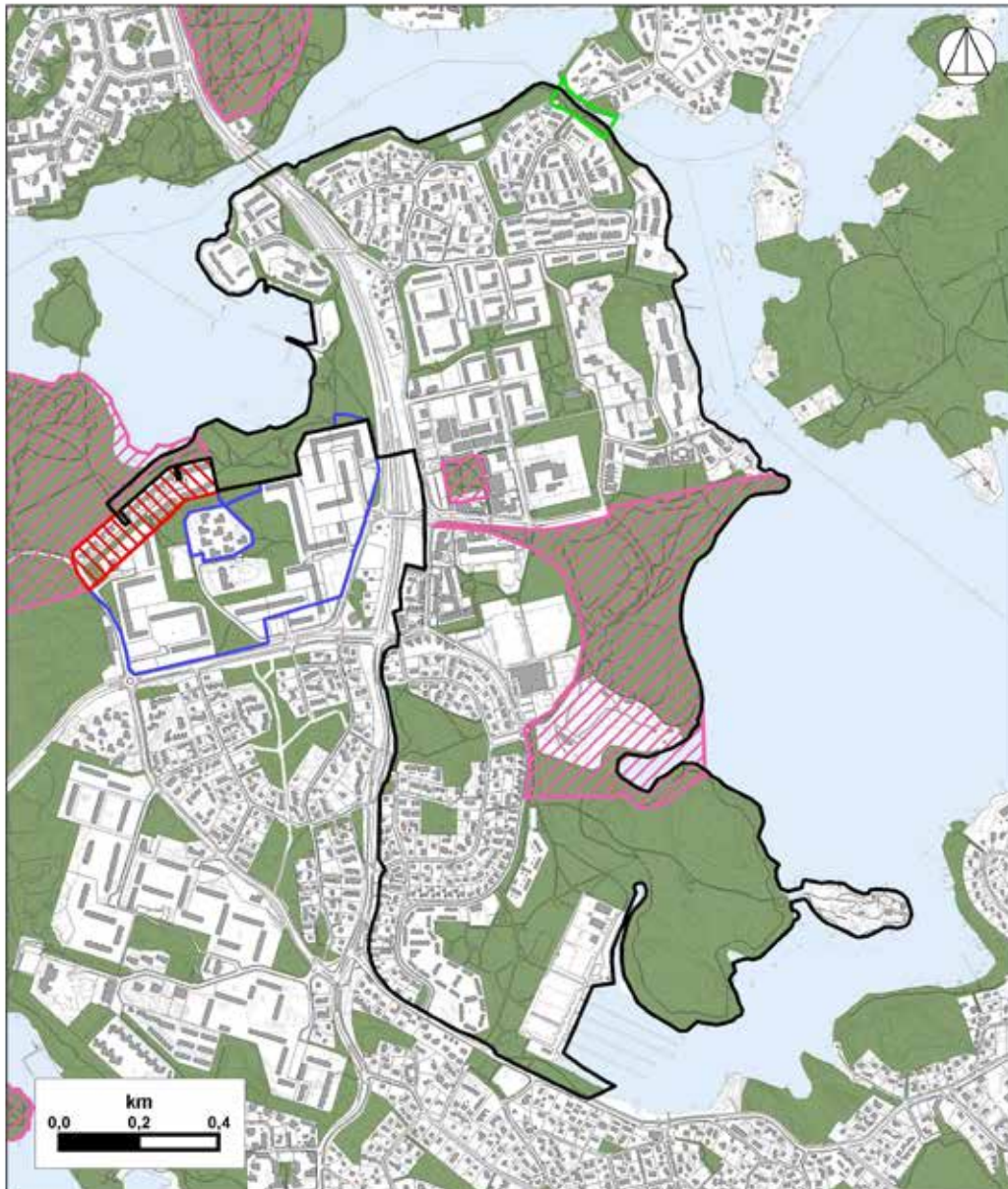
Helsingissä valmistellaan uutta yleiskaavaa, joka tulee vaikuttamaan myös Yliskylän maankäyttöön tulevaisuudessa. Lisäksi nykyisen yleiskaavan puitteissa tapahtuu jatkuvasti asemakaavamuutoksia. Rakennuskantaa tiivistetään lisäämällä rakennusoikeutta ja pieniä viheralueita muutetaan tonteiksi.

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat maankäytön kansallisen tason ohjausväline. Kulttuuriympäristöjen alueiden käytön suunnittelussa huomioidaan rakennettujen ympäristöjen lisäksi myös valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä muinaisjäännökset.

Tarkastelualueelle sijoittuu Museoviraston vuonna 2009 laatiman listauksen mukaan yksi valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, ns. RKY-ympäristö: Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus Degerö.

Miljöötyypit

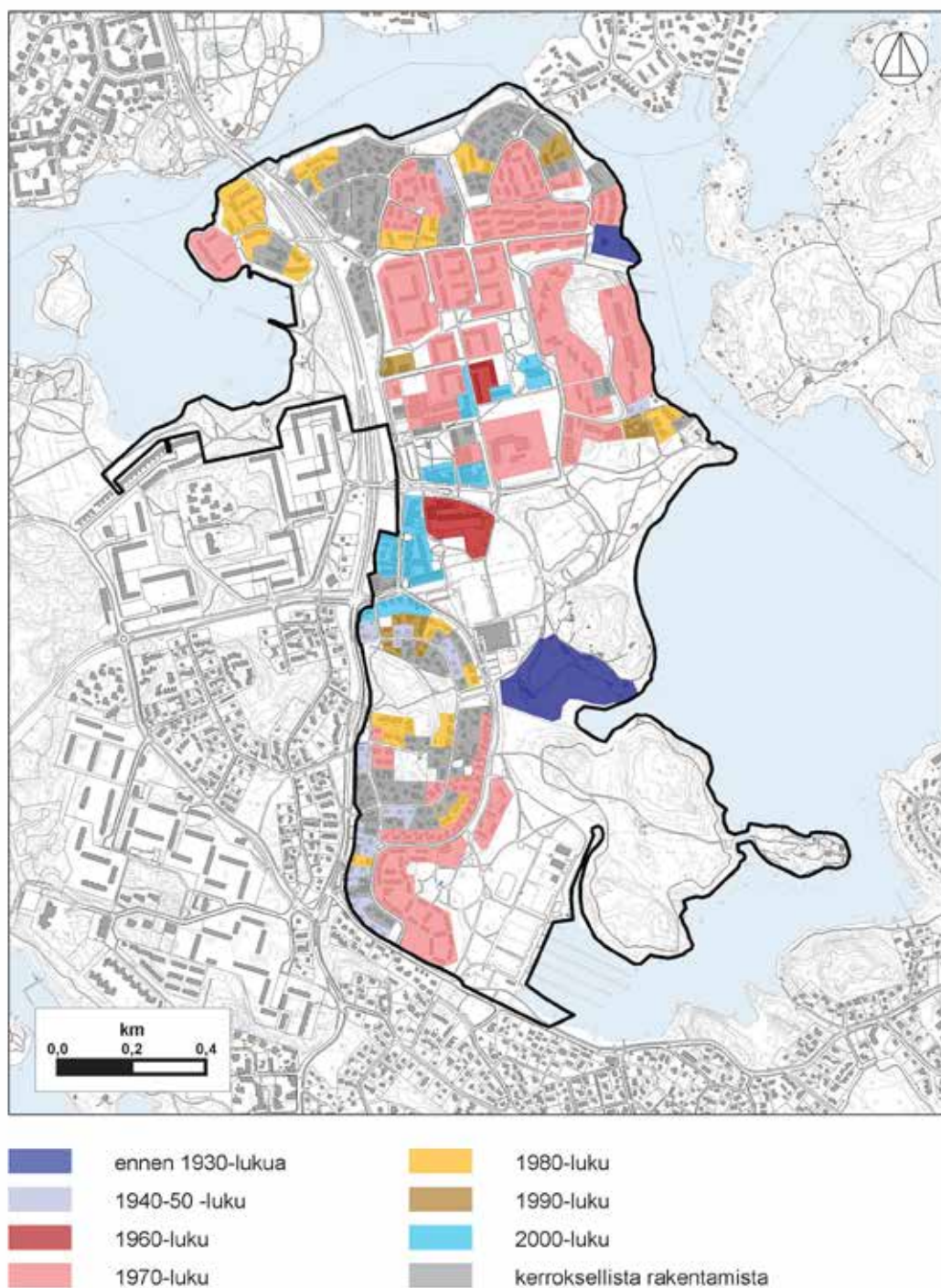

Tiedot Yleiskaava 2002:n liitekartoista

- liikenteen ympäristö
- kerrostaloalue, 1960-luku, aluerakentamisen alkuvaiheet
- muu pientaloalue
- maisemakulttuurikohde, asemakaavahistoriallisesti tärkeä luonnonalue

Degerön kartanon maisemallinen vaikutusalue on laaja. Ylistalon pihapiiri on pienialaisempi. Vihreällä merkitty Laajasalon kanavan liikenneympäristö liittyy höyryveneidän historiaan.

Rakentamisen vuosikymmenet

Suurin osa rakennuskannasta on 1970-luvulta. Alueen vanhimmat pihapiirit liittyvät kartano- ja huvilakulttuuriin. Keskustan alueelle on rakennettu uusia kortteleita.

2.1.2 Maakuntakaava

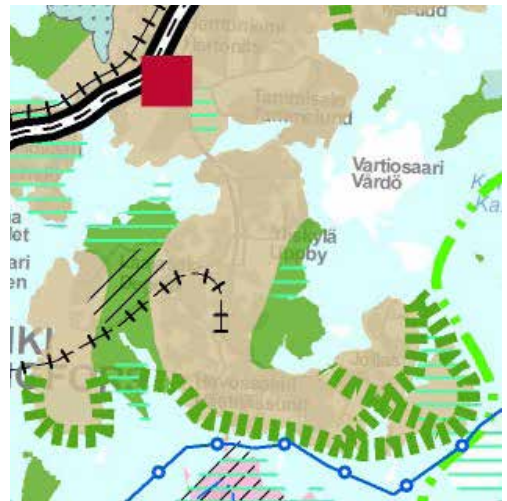
Uudenmaan maakuntakaavassa Yliskylä on pääosin taajamatoimintojen aluetta. Kaakkoisosa on merkitty virkistysalueeksi, ja Degerön kartanon pihapiiri vaalimisen arvoiseksi kulttuuriympäristöksi.

2.1.3 Yleiskaava

Helsingin yleiskaavassa 2002 Yliskylä on melko tasan puoliksi kerrostalovaltaista ja puoliksi pientalovaltaista aluetta. Alueella on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäviä osuuksia.

Helsingin vihersormet ovat yleiskaavatasolla määritellyjä viheraluekokoisuuksia, jotka korostavat kaupungin eri osien maisemallista identiteettiä. Yliskylän rantapuistot sisältyvät Itä-Helsingin kulttuuripuistoon.

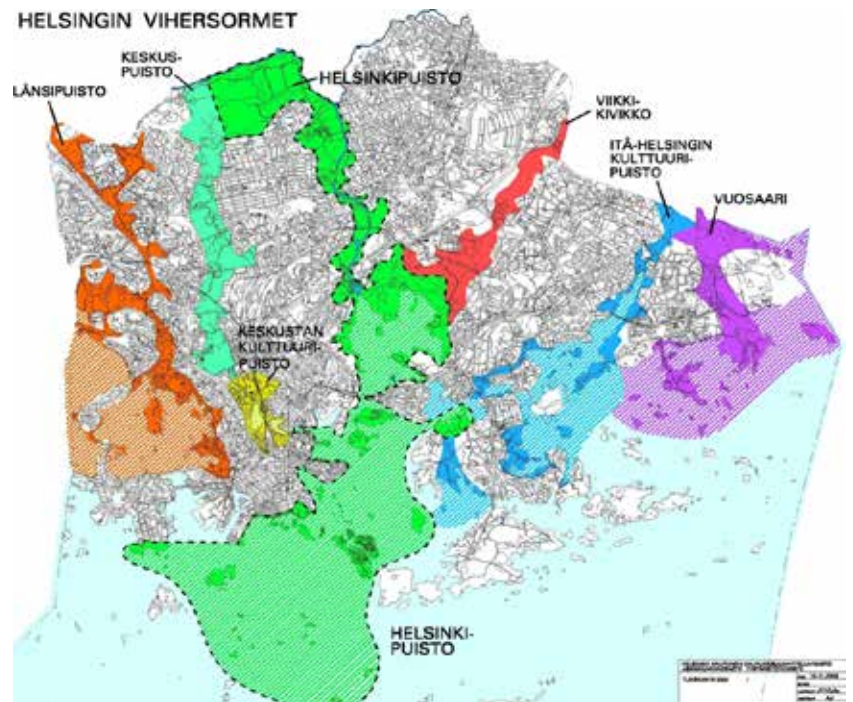
Suunnitteluhetkellä Helsingin kaupunki valmisti uutta yleiskaavaa, johon liittyen oli tekeillä erilaisia selvityksiä, kuten kaupunkibulevardiselvitys, raitiovaunuselvitys, Vartiosaaren osayleiskaavaehdotus ja Itä-Helsingin kulttuuripuiston kehittämissuunnitelma sekä koko kaupungin kattava viherstrategia.

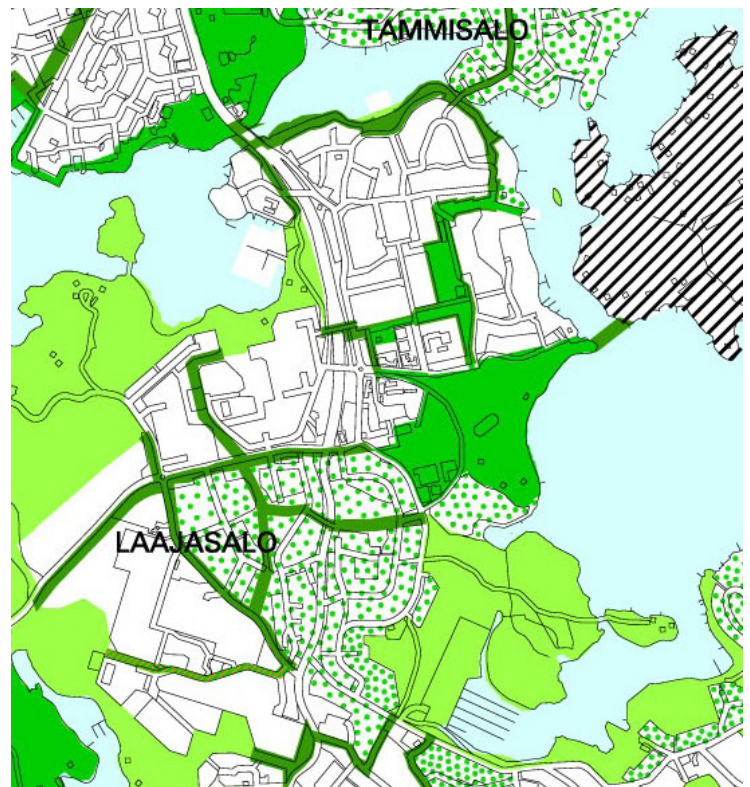
Ote maakuntakaavasta.

Ote Helsingin yleiskaavasta 2002. Keskustatoiminnot on merkitty punaisella, kerrostaloalueet oranssilla ja pientaloalueet keltaisella. Vinoviivitus tarkoittaa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta. Tummempi vihreä tarkoittaa kaupunkipuistoa, vaaleampi vihreä ulkoilualuetta. Helsingipuiston itäinen reuna näkyy Yliskylänlahdella vihreiden ympyröiden ketjuna.

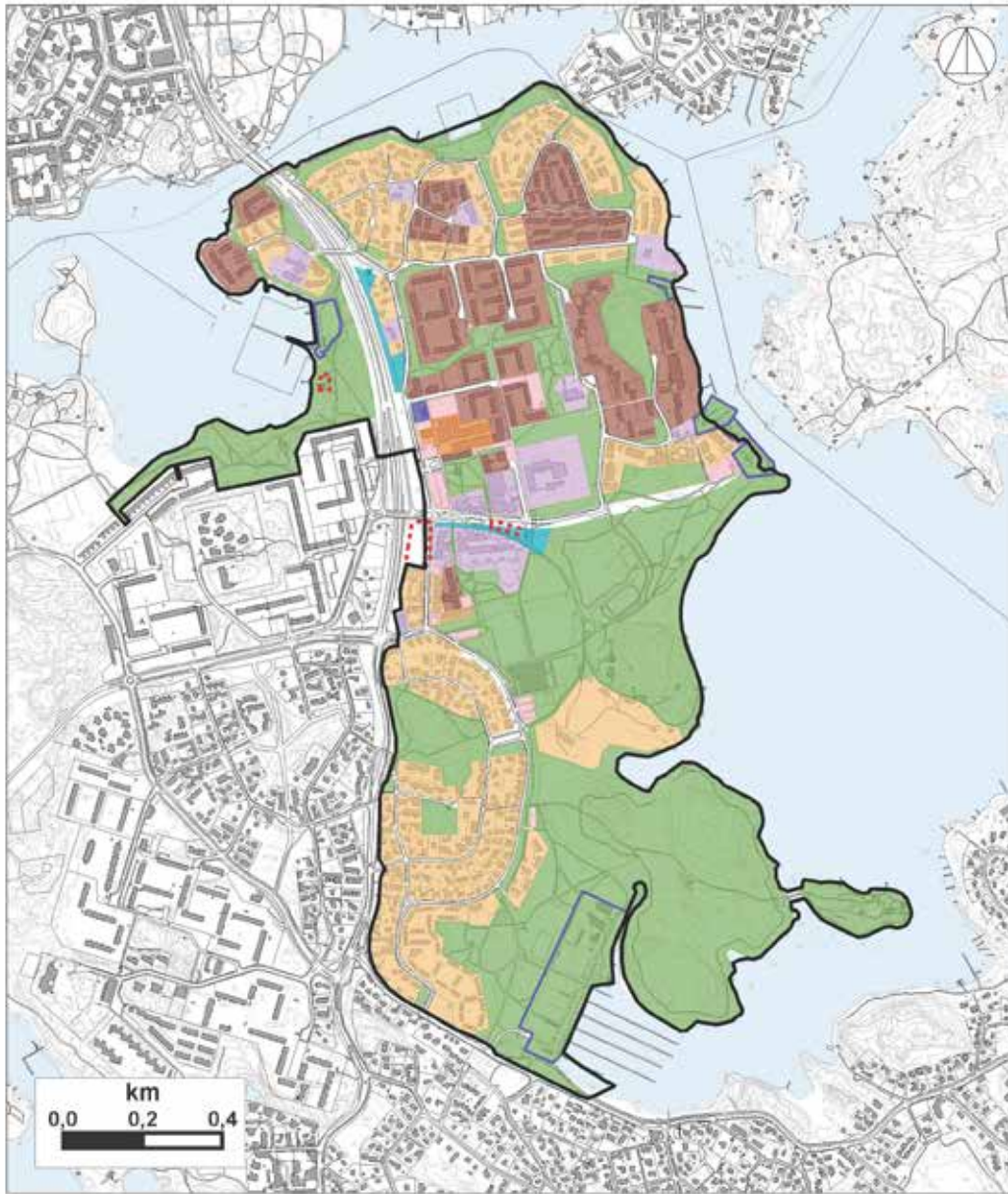

Helsingin vihersormet, yleiskaava 2002

Ote viheraluerakenteesta, Helsingin yleiskaava 2002. Laajat viheraluekokonaisuudet on merkitty vaalean vihreällä, toiminnallisemmat kaupunginosapuistot kirkkaan vihreällä. Tumman vihreällä on esitetty viheralueita yhdistävät väylät, joilla on tärkeä merkitys viheraluerakenteessa. Pilkkuliset alueet ovat puutarhamaisia pientaloalueita.

Maankäyttö suunnittelualueella

viher- ja virkistysalue	autopaikkojen alue
asuinkerrostalojen alue	venesatama
rivi- ja pientalojen alue	suojaviherialue
yleisten rakennusten alue	mootoriajoneuvojen alue
liike- ja toimistorakennusten alue	kaavamuutos vireillä

Asuinkerrostalot ovat keskittyneet alueen pohjoisosaan. Koulut ja päiväkodit ovat viheralueiden äärellä. Liikenteen solmukohdassa sijaitseva keskusta on tiivistymässä.

2.1.4 Asemakaava

Asemakaava on maankäytön suunnittelun yksityiskohtaisin taso. Yliskylän vanhimmat asemakaavat ovat 1960-luvulta. Sittemmin alueelle on laadittu lukuisia uudempia asemakaavoja muuttuneisiin tarpeisiin. Suunnitteluhetkellä mm. Laajasalon keskuksen uusi asemakaava oli hyväksytty ja muutamia pienempiä asemakaavamuutoksia oli vireillä.

2.2 Ajankohtaiset hankkeet ja suunnitelmat

2.2.1 Asemakaavoitus- ja liikennesuunnitteluhankkeet

- Laajasalon keskus
- Kuvernöörintien asuinkortteli
- Pyöräliikenteen laatukäytävien (baanojen) verkkosuunnitelma
- Raitiotieverkkoselvitys

2.2.2 Muut suunnitteluun vaikuttavat hankkeet ja suunnitelmat

Alueelle ei ole tiedossa lähiaikoina toteutettavia katu- tai viheraluesuunnitelmia.

Laajasalon keskuksen uusi asemakaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.12.2012..

Maisemakulttuuri

Tiedot Yleiskaava 2002:n liitekartoista

- oooo puistokadut, puukujanteet
- aikakaudelleen tyypilliset puistot, puistikot ja aukiot
- kartanoiden ja tilakeskusten puistot ja puutarhat
- kartanoon tai tilakeskukseen liittyvä maisema-alue
- muut viheralueet

Ilomäenpuisto ja lukion ympäristö edustavat 1970-luvun kaupunkirakentamiselle tyypillistä modernia puistosuunnittelua. Kartanoiden ja tilakeskusten ympäristöt, Holmanmoisionpolun puukujanne ja Laajasalon kanava ovat vanhempaa perua.

2.3 Arvokkaat ja suojellut kohteet

2.3.1 Arvokkaat ja suojellut kulttuuriympäristökohteet

Maisema – ja kulttuurikohteet

Suunnittelualue on erittäin monimuotoista ja vaihtelevaa niin luonnonarvoiltaan kuin maisemaltaankin. Alueen maiseman ja luonnon kannalta tärkeimpiä yksittäisiä elementtejä ovat merenrannat ja -lahdet. Suunnittelualan pohjois- ja luoteisosassa aluetta ja maisemaa rajaavat Tiiliruukinlahti ja Yliskylänlahti. Lännessä, kaakossa ja etelässä aluetta rajaa Jatasalmi, Reposalmi ja Iso-Sarvasto. Itse vesialue ja sen rantavyöhykkeet luovat yhdessä tärkeän ekologisen- ja maisemallisen kokonaisuuden.

Merenrannat ja lahdet ovat Yliskylän rikkaus. Iso-Sarvaston lahti.

Aluetta etelästä päin tarkasteltaessa ensimmäinen maisemallinen kokonaisuus on Iso-Sarvaston lahti ja siihen liittyvä välitön lähiympäristö tervaleppärantametsineen. Tästä pohjoiseen päin mentäessä seuraava selkeä maisemallinen kokonaisuus on Aittasaari. Sitä rajaa maisemallisesti meri pohjoisesta, lännessä ja etelästä. Alueen keskisessä osassa on osia Degerön kartanon jalopuustoisesta metsiköstä, joka on aikaisemmin ollut hoidettua kartanometsää, mutta on nykytilassaan hoitamaton lähimetsä. Kulttuurihistoriallisesti merkittävämpiä kohteita suunnittelualueella on Degerön kartano ja sen piha- ja metsikköalue.

Asemakaavan suojelemat kohteet

Asemakaavalla on suojeltu joitakin yksittäisiä rakennuksia, alueita ja puita.

Muinaismuistolain suojelemat kohteet

Alueella on kaksi Museoviraston rekisteröimää kiinteää muinaisjäännöstä: Degerö Uppbys ja Degerö gård. Molemmat ovat historiallisia kyläpaikkoja.

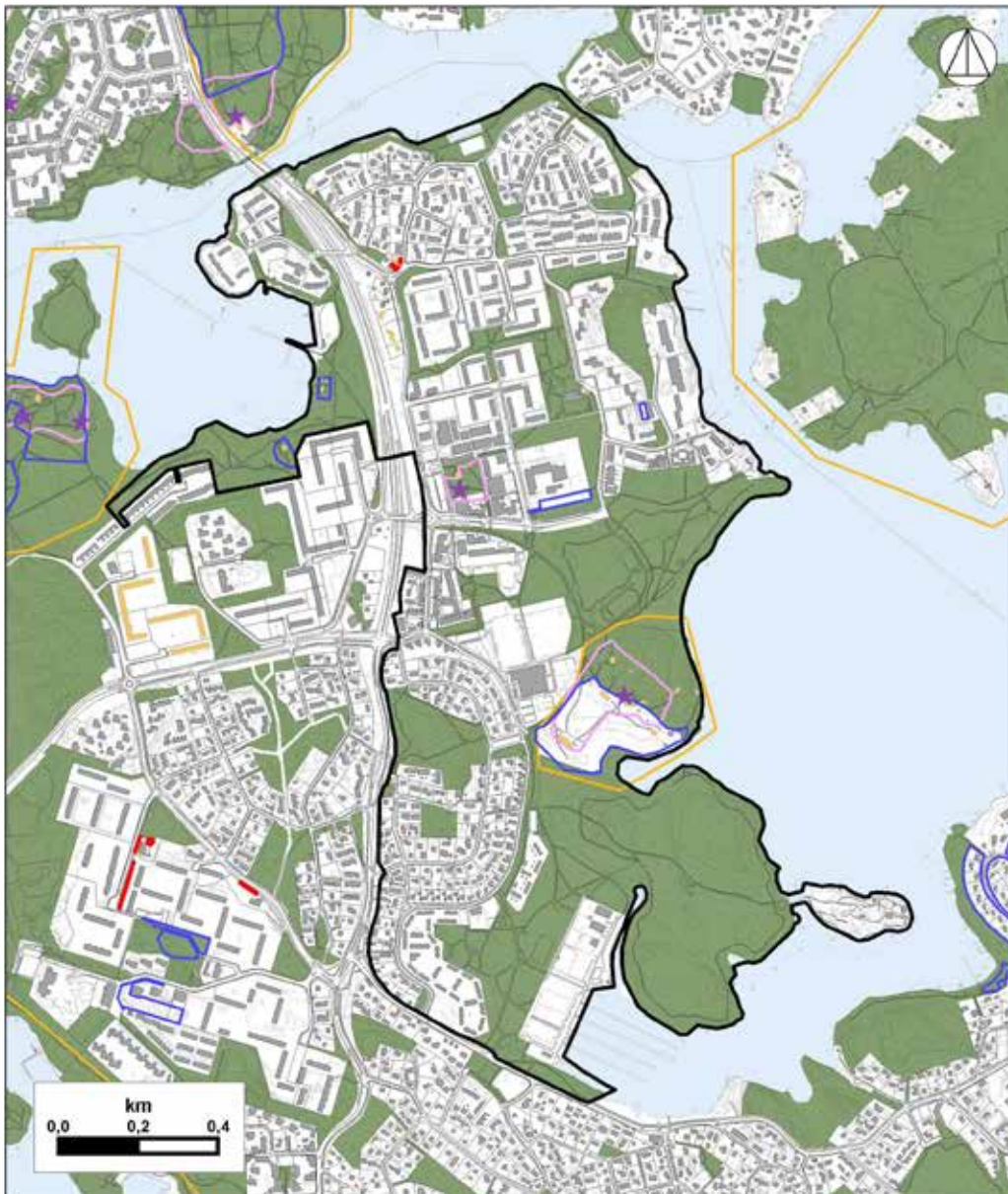
Viheralueiden arvot

Viheralueiden puutarhataiteellisia arvoja selvitettiin pisteytysmenetelmällä. Pisteytyksessä sovellettiin Museoviraston laatiman historiallisten puutarhojen inventointioppaan arvotusohjetta (Ranja Hautamäki 2000: Portti puutarhaan). Kohteille annettiin nolasta kolmeen pistettä niiden historiallisen, puutarhataiteellisen, maisemallisen tai kaupunkikuvallisen, hortikulttuurisen ja käyttöarvon perusteella. Käyttöarvoa painotettiin lisäämällä asukaskyselyssä esiin nousseet mielipaikat pisteytykseen. Pisteytys ei suoraan ohjaa aluesuunnittelua, mutta se voi auttaa erittelemään kokonaisuutta. Vertailta-

Karpiselkä Aittasaaresta nähtynä.

Suojeltu rakennettu ympäristö

Museovirasto

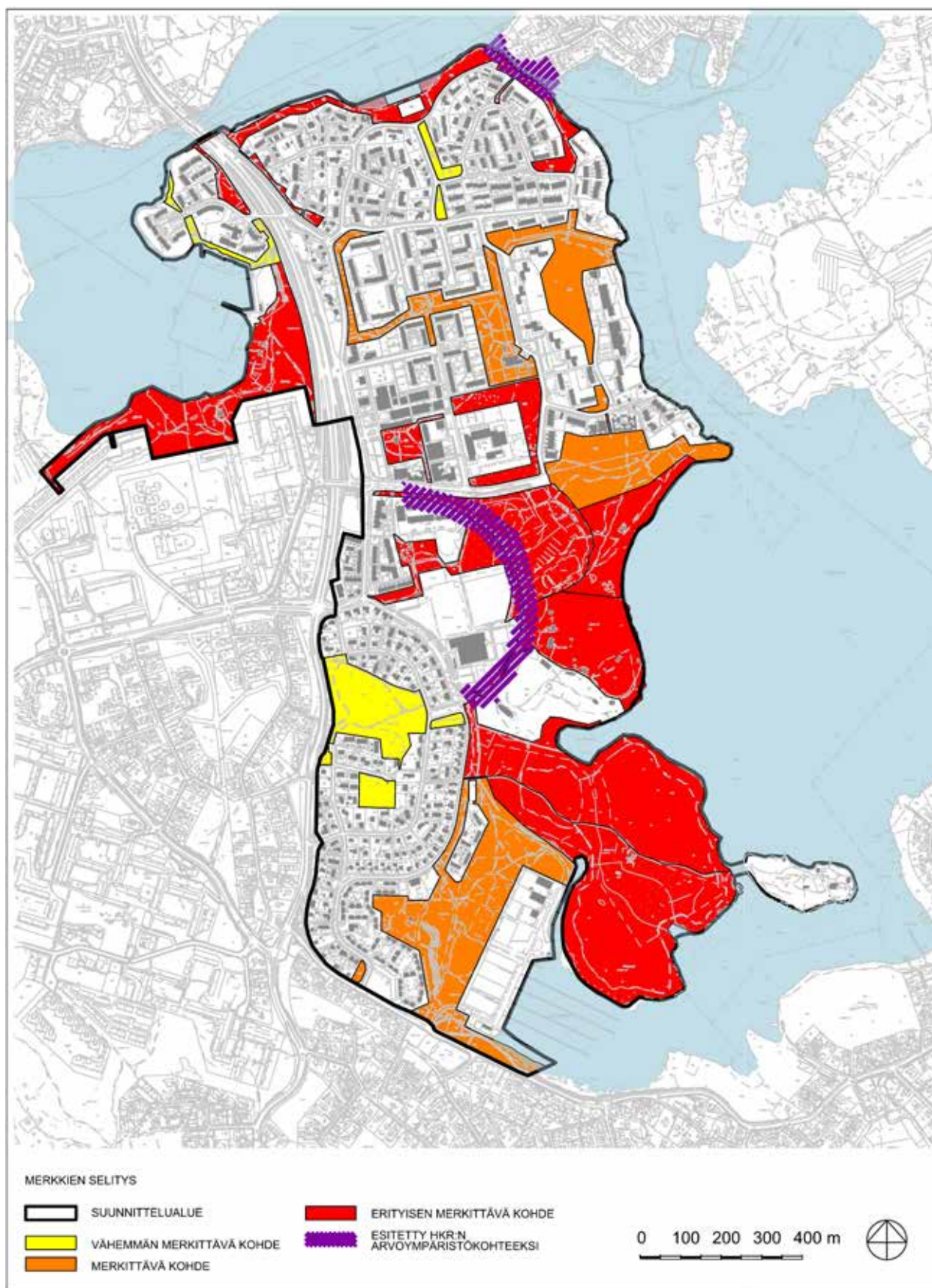
- ★ muinaisjäänös
- muinaisjäänösalue
- kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennettu ympäristö

Asemakaava

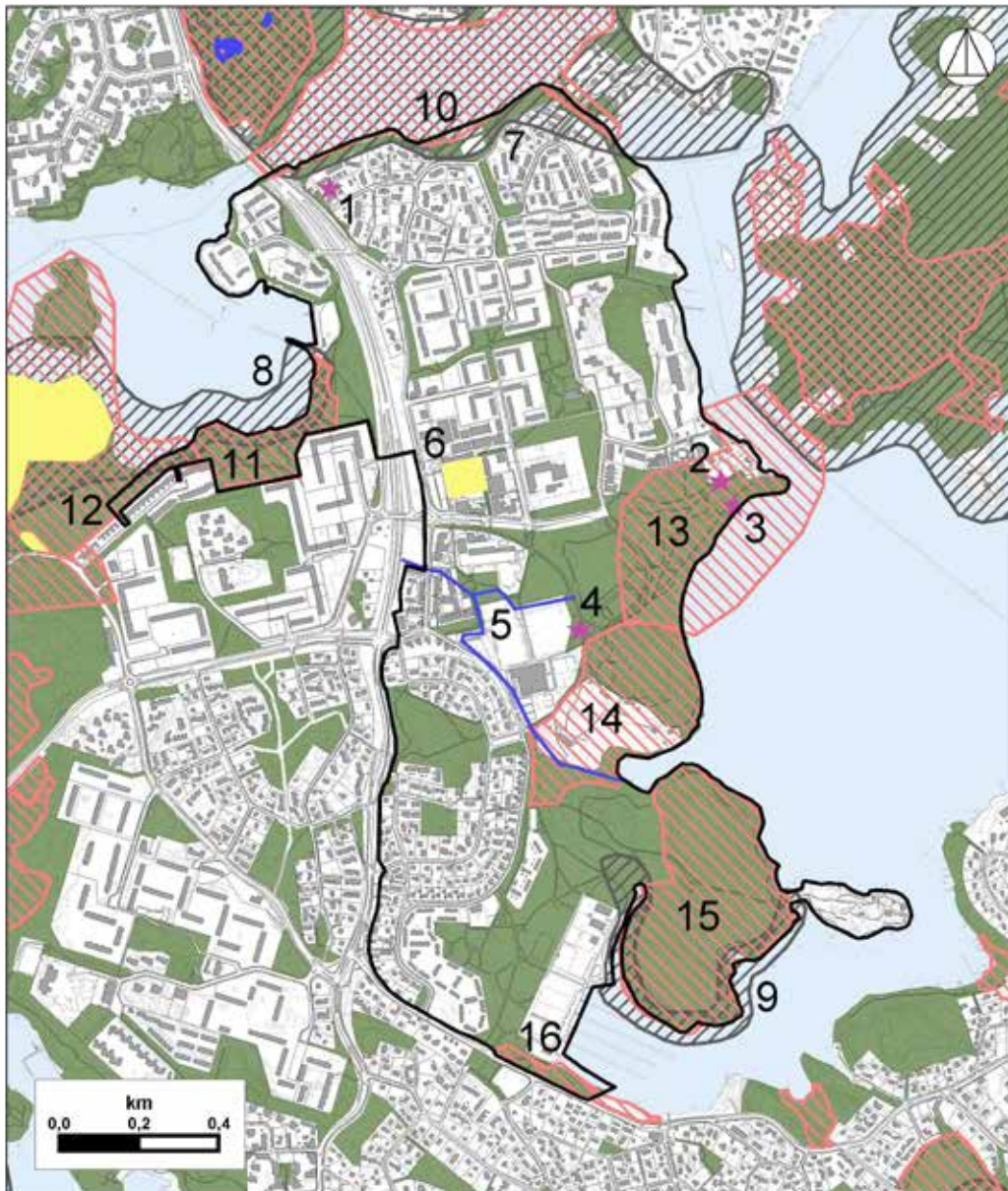
- rakennus
- alue
- muu

Alueella on museoviraston nimeämiä suojelu-kohteita. Degerö Uppbys ja Degerö gård ovat historiallisia kyläpaikkoja. Asemakaavalla on suojeltu mm. yksittäisiä rakennuksia, pihapiirejä, istutuksia ja puita.

Viheralueiden arvot

Merkittävät luontokohteet 1/2

Tiedot Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmästä

★	rauhoitettu kohde (1-4)	▨	tärkeä lepakkoalue (7-9)
~	puro (5)	▨	tärkeä lintukohde (10-16)
■	kartanopuisto (6)		

Merkittävät luontokohteet (viereinen sivu ja seuraava aukeama):

1. Luonnonmuistomerkki: Mänty, 2. Luonnonmuistomerkki: Mänty, 3. Luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi: Hiekkaranta, 4. Luonnonmuistomerkki: Hopeapoppeli, 5. Pienvesi: Yliskylän puro, 6. Muu luontokohde: Yliskylän kartanopuisto, 7. Lepakkoalue: Tiiliruukinlahti ja Porolahti, 8. Lepakkoalue: Tullisaari, 9. Lepakkoalue: Aittasaari, 10. Lintualue: Tiiliruukinlahti, 11. Lintualue: Yliskylänlahden lepikko, 12. Lintualue: Tullisaaren niitty, 13. Lintualue: Laajasalon uimaranta, 14. Lintualue: Degerön kartano, 15. Lintualue: Aittasaari, 16. Lintualue: Sarvaston venesataman rantalepikko, 17. Litoraalin vesikasvi: Laajasalo uimaranta N-kallio, 18. Arvokas kasvillisuus- ja kasvistokohde: Kuukiventien kallio, 19. Arvokas kasvillisuus- ja kasvistokohde: Reposalmen länsiranta, 20. Arvokas kasvillisuus- ja kasvistokohde: Laajasalon uimarannan pohjoisosa, 21. Arvokas kasvillisuus- ja kasvistokohde: Aittasaaren lounaisranta, 22. Arvokas kasvillisuus- ja kasvistokohde: Repossaaren länsiosa, 23. Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: Siirtolohkare, 24. Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: Vulkaaninen liuske, 25. Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: kaksi muinaisrantamerkkiä, 26. Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: siirtolohkare, 27. harju tai rantavalli, 28. Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: kaksi muinaisrantamerkkiä, 29. Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: siirtolohkareet, 30. Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: liejukerrostuma, 31. Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: siirtolohkare.

vuoden vuoksi pisteytyksessä on käytetty samaa kohderajausta kuin käyttäjäkyselyssä. Samalla kartalla on esitetty myös arvoympäristökohteet.

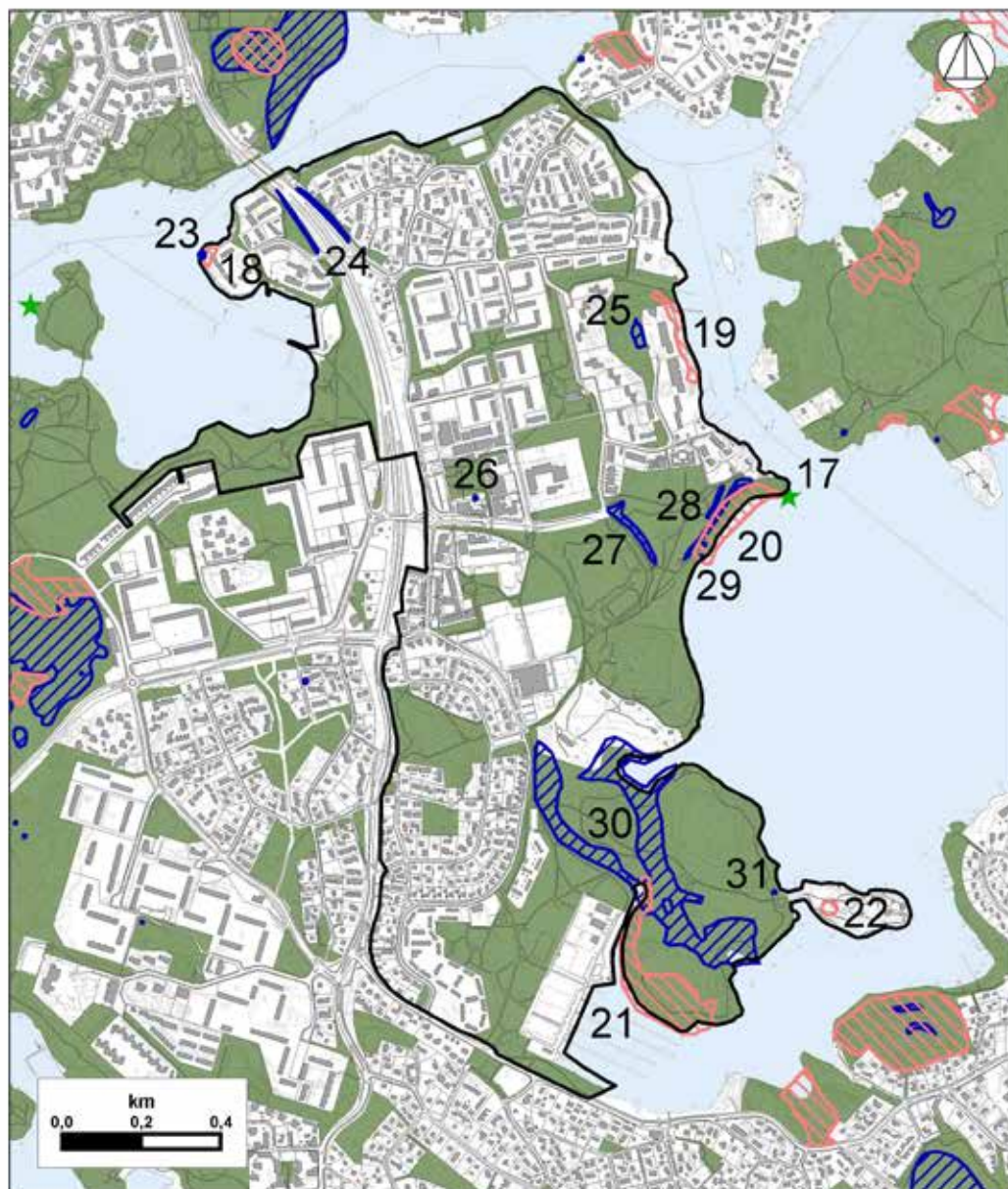
2.3.2 Arvokkaat ja suojellut luontokohteet

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ylläpitämän luontotietojärjestelmän mukaan suunnittelualueella on paljon erilaisia luontoarvoja: geologisesti, kasvistollisesti ja linnustollisesti arvokkaita kohteita sekä arvokas lepakkoalue. Lisäksi on rauhoitettu Yliskylänpuro ja useita yksittäisiä puita.

Alueelle on tehty METSO-inventointi Ympäristökeskuksen toimesta kesällä 2011 ja 2013. METSO on metsien monimuotoisuutta turvaava toimintaohjelma, jonka avulla metsänomistajat voivat suojella metsänsä monimuotoisuutta. Ohjelmassa lisätään metsäisten suojelualueiden määrää ja tehdään luonnonhoitotöitä talousmetsissä, suojelualueilla ja niiden lähituntumassa. Tavoitteena on varmistaa, että Suomessa kasvaa jatkossakin sellaisia metsiä, joissa myös uhanalaiset ja taantuneet eliölajit voivat elää. (METSO) Inventoinnissa osa Yliskylän metsistä todettiin täyttävän METSO I-, II tai III -kriteerit.

Luontotietojärjestelmän luontokohteiden lisäksi rakennusvirasto on rajannut omissa inventoinneissaan lisää kohteita muiksi arvokkaiksi elinympäristöiksi ja ne ovat saaneet lisäksi C5-arvometsähoitoluokituksen. Suunnittelualan tärkeimmät luonnon arvokohteet sijaitsevat alueen eteläisessä osassa, Aittasaarella. Siellä on mm. arvokkaita kosteita terväleppäluhtia, sekä -lehtoja. Lisäksi mm. Tiiliruukinlahdella ja Yliskylänlahdella on reheviä terväleppävaltaisia rantametsiä, jotka on luokiteltu arvometsäluokkaan C5. Alueen keski-osassa on muutama kuvio C5-luokassa jalopuustoisuutensa vuoksi. Suunnittelualan läpi ei mene pitkittäin eikä poikittain yhtenäisiä luonnonhoidon alueita, joita voitaisiin kutsua toimiviksi ekologisiksi yhteyksiksi. Tosin esimerkiksi etelä-pohjoissuuntainen yhteys on pienin katkoin hahmoteltavissa välillä Aittasaari-Tiiliruukinlahti. Lisäksi Länsi-itäsuuntainen yhteys on hahmoteltavissa välillä Yliskylän rantavyöhyke-Tiiliruukinlahti, tätä yhteyttä häiritsee leveä Laajasalontie.

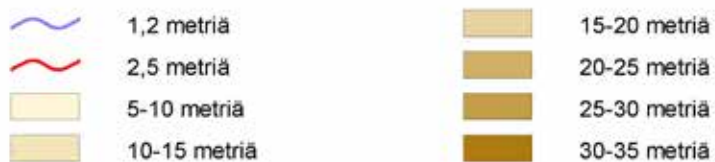
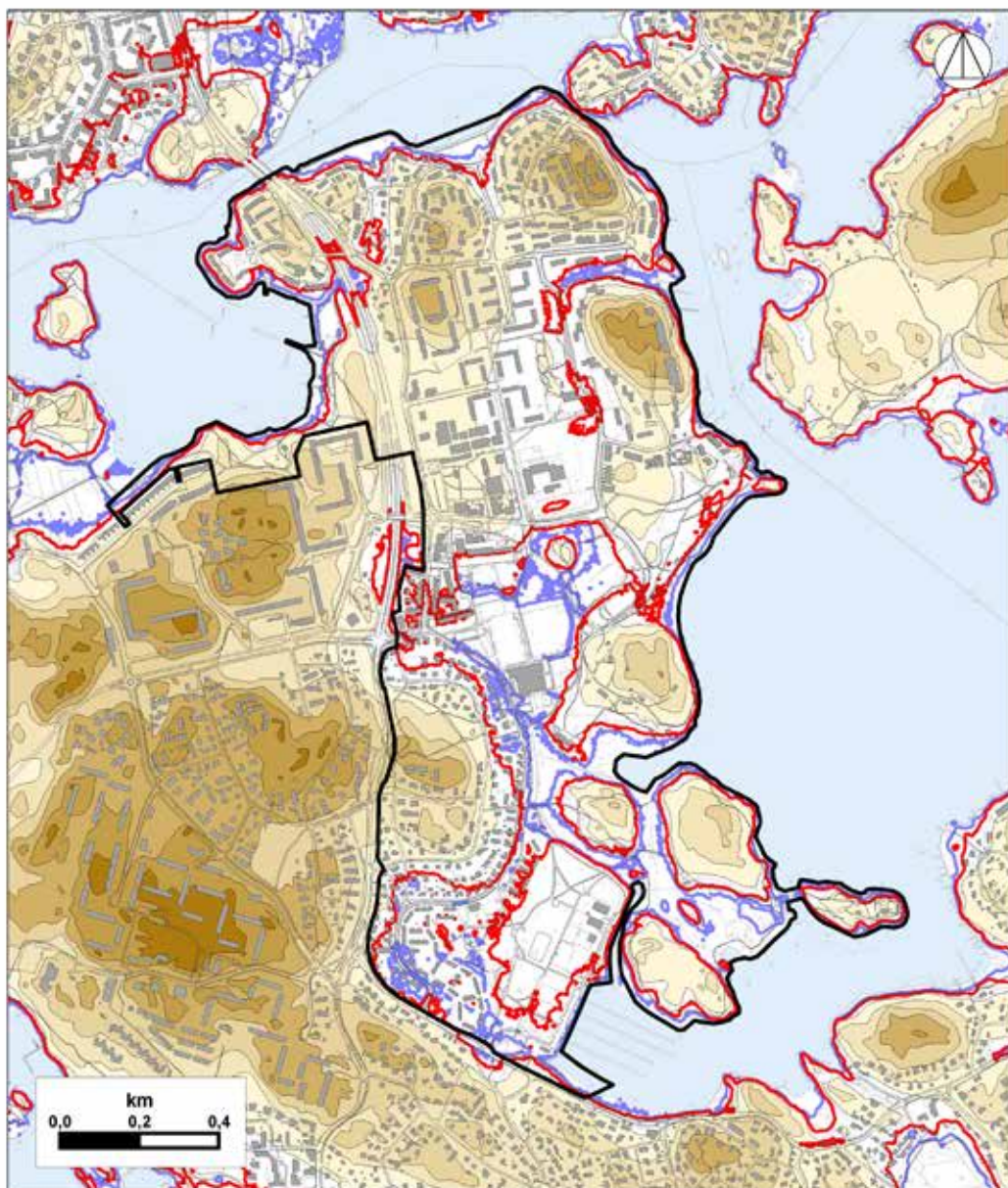
Merkittävät luontokohteet 2/2

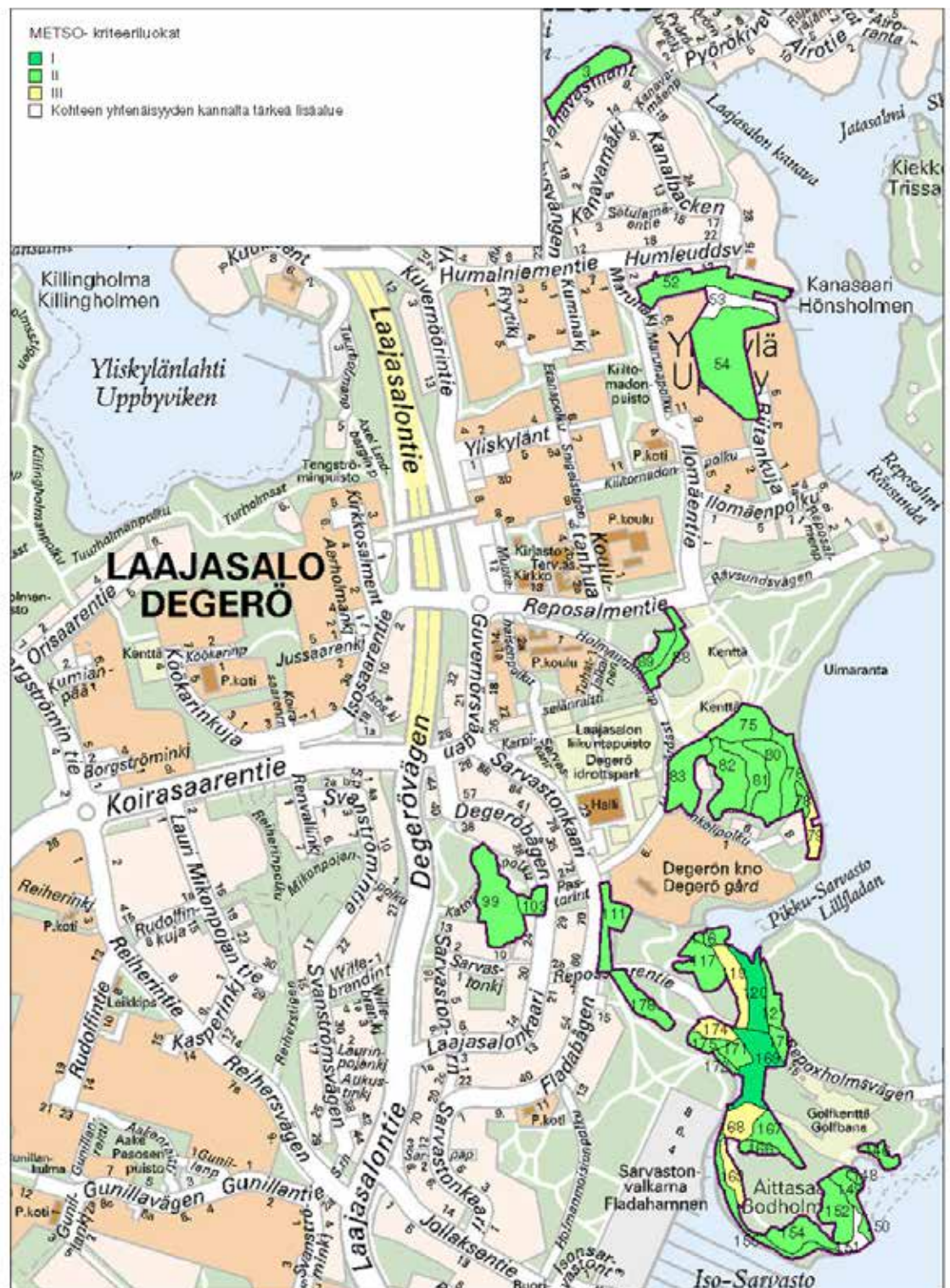
Tiedot Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmästä

- ★ litoraalin vesikasvi (17)
- arvokas kasvikohte (18-22)
- arvokas geologinen kohde (23-31)

Topografia ja tulvalle alttiit alueet

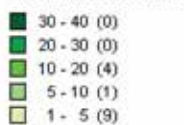
Alavat alueet ovat alttiina tulvimiselle. Eteläosan laskuojiin on viime vuosina asennettu tulvasuojarakenteita.

METSO-ohjelmalla pyritään turvaamaan metsien monimuotoisuutta. Yliskylän METSO-inventointi tehtiin Ympäristökeskuksen toimesta kesällä 2011 ja 2013.

Suunnittelualan todellinen helmi

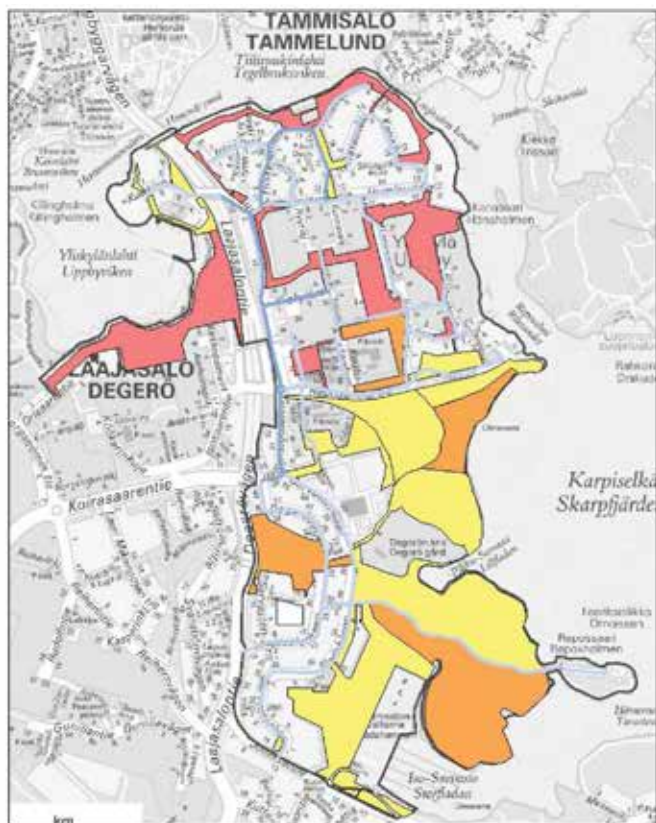
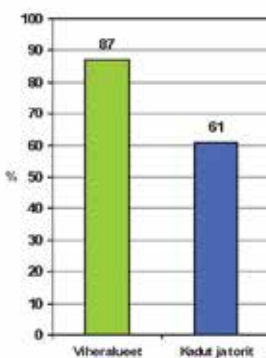
Hyvin suunniteltu ja toimiva

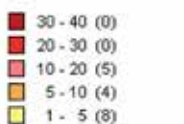
Selitteen väripalkit ovat prosenttiosuuksia vastaajista. Suluissa oleva luku kertoo, kuinka monta aluetta (puistoa/katualuetta) on kyseisen asteikon sisällä. Jos alueita ei ole, ei myöskään ko. väriä ole kuvassa.

Puistot on kuvattu vihreän ja katualueet sinisen eri sävyillä.

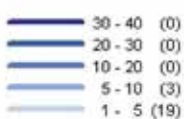
Kysymykseen vastanneet

Kiireisimmin kunnostusta ja huoltotoimia kaipaavat

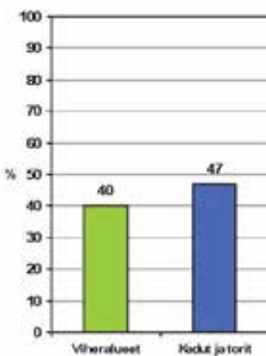
Kiireisimmin kunnostusta kaipaavat

Selitteen väripalkit ovat prosenttiosuuksia vastaajista. Suluissa oleva luku kertoo, kuinka monta aluetta (puistoa/katualuetta) on kyseisen asteikon sisällä. Jos alueita ei ole, ei myöskään ko. väriä ole kuvassa.

Puistot on kuvattu keltaisen ja punaisen eri sävyillä ja kadut sinisen sävyillä

Kysymykseen vastanneet

Viereinen sivu:

Yllä: Asukaskyselyn tuloksia:

Alueen viheralueiden "helmi" ja parhaiten toimivat kadut. Mitä tummemmalla värillä kohde on väritetty, sitä miellyttävämpänä asukkaat ovat sen kokeneet.

Alla: kiireellisimmän kunnostusta kaipaavat kohteet punaisella.

2.4 Käyttäjäkyselyn tulokset ja asukaspalaute

Asukaskyselyssä syksyllä 2010 saatiin runsaasti palautetta ja kehittämisehdotuksia. Kysely lähetettiin 1 000 talouteen ja vastausprosentti oli 38. Samanlaisesti oli internetissä kysely, johon tuli 45 vastausta.

Yliskylän yhteisistä alueista oli vastaajien mielestä huolehdittu kohtaisen hyvin, erityisesti puistoista. Suunnittelun alueen "helmenä" pidettiin Aittasaaren pohjoisosaa (16). Muita hienoja kohteita olivat Laajasalon uimaranta (2), Tiiliruukinlahden ja kanavan rantapuistot (10) sekä Aittasaaren eteläosa (17). Kaduista ja toreista parhaiten suunniteltuina ja toimivimpina pidettiin Kuvernöörintietä ja Reposalmentietä. Luonnonarvoiltaan ja maisemiltaan arvostetuin alue oli Aittasaari kokonaisuudessaan.

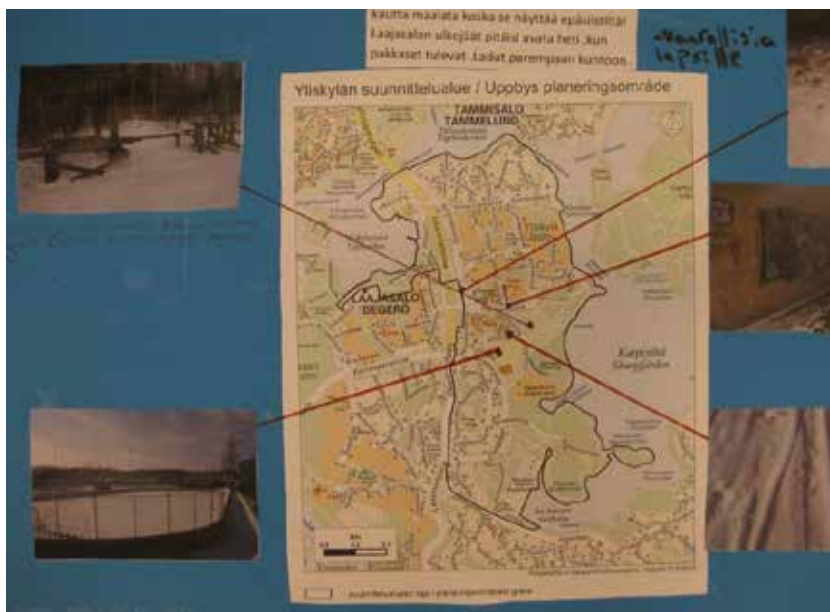
Historiallisesti merkittävimpänä pidettiin Alustalaismäkeä ympäristöineen (3). Rauhaa tarjosi Aittasaari. Vastaajat itse käyttivät eniten Aittasaarta sekä Tiiliruukinlahden ja kanavan rantapuistoja. Paras kohtaamispaikka oli Uimaranta. Mukavin kohtaamispaikka katualueista oli Kiiltomadonpolku.

Humalniemen ja Ilomäen viheralueet (9) sekä Kiiltomadonpuisto-Kuvernöörinpuisto ympäristöineen (8) kaipasivat vastaajien mielestä kiireisimmän kunnostusta ja hoitotoimenpiteitä. Näissä kasvillisuus oli huonoimmin hoidettu. Katualueista ja toreista kunnostusta vaativat ensisijaisesti Kuvernöörintie ja Yliskylänkaari. Lisää kalusteita kaivattiin Uimarannalle. Uimarannan alueella oli myös tärkeä puistokäytävä valaisematta, toisaalta osa asukkaista toivoi että se jätetään sellaiseksi. Roskaisimpia ja epäsiisteimpiä viheralueita olivat Yliskylänpuisto (6), Kiiltomadonpuisto-Kuvernöörinpuisto (8) sekä Ilomäenpuiston ja lukion ympäristö (7). Kaduista epäsiisteimpiä olivat Koulutanhua ja Yliskyläntie.

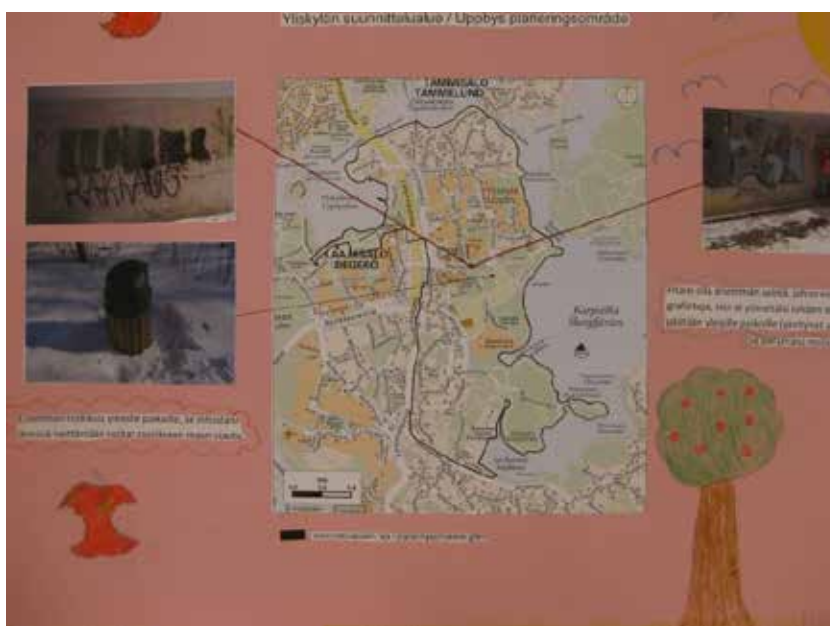
Kävely- ja pyöräreitit olivat vastaajien mielestä enimmäkseen riittävän esteettömiä. Vaikeakulkuisia jalkakäytäviä ja pyöräteitä oli yli puolessa kohteista, mutta mikään kohde ei erottunut selkeästi muista vaikeakulkuisempina. Alueella liikkumisen koettiin olevan turvallista. Turvattomimpina alueina pidettiin Yliskyläntietä ja Yliskylänpuistoa, lähinnä huonon maineen vuoksi. Aurausta ja liukkauden torjuntaa koskevat huomiot kohdistuivat erityisesti Humalniementiehen, Kanavamäkeen ja Yliskyläntiehen. Seuraavaksi eniten huomautuksia huonosta talvikunnossapidosta saivat Ryytikuja, Kiiltomadonpolku, Sarvastonkaari ja Yliskylänkaari, sekä Etanapolku, Laajasalonkaari ja

Riitankuja. Erityisesti valittiin Kiiltomadonpolun jyrkän osuuden huonoa talvikunnossapitoa.

Suunnittelun aikana teimme yhteistyötä Laajasalon peruskoulun 3. ja 8. luokkalaisten sekä nuorisosiainkeskuksen kanssa saadaksemme alueen nuorten mielipiteet ja omat kehittämis ehdotukset esiin. Nuoret piirsivät opettajiensa tai ohjaajansa kanssa havaintojaan ja mielipiteitään kartalle. Kunnostusta kaipaivat heidän mielestään mm. kouluja yhdistävä alikulkutunneli, koirapuis-to, liikuntapuisto, uimaranta ja ostoskeskuksen alue.

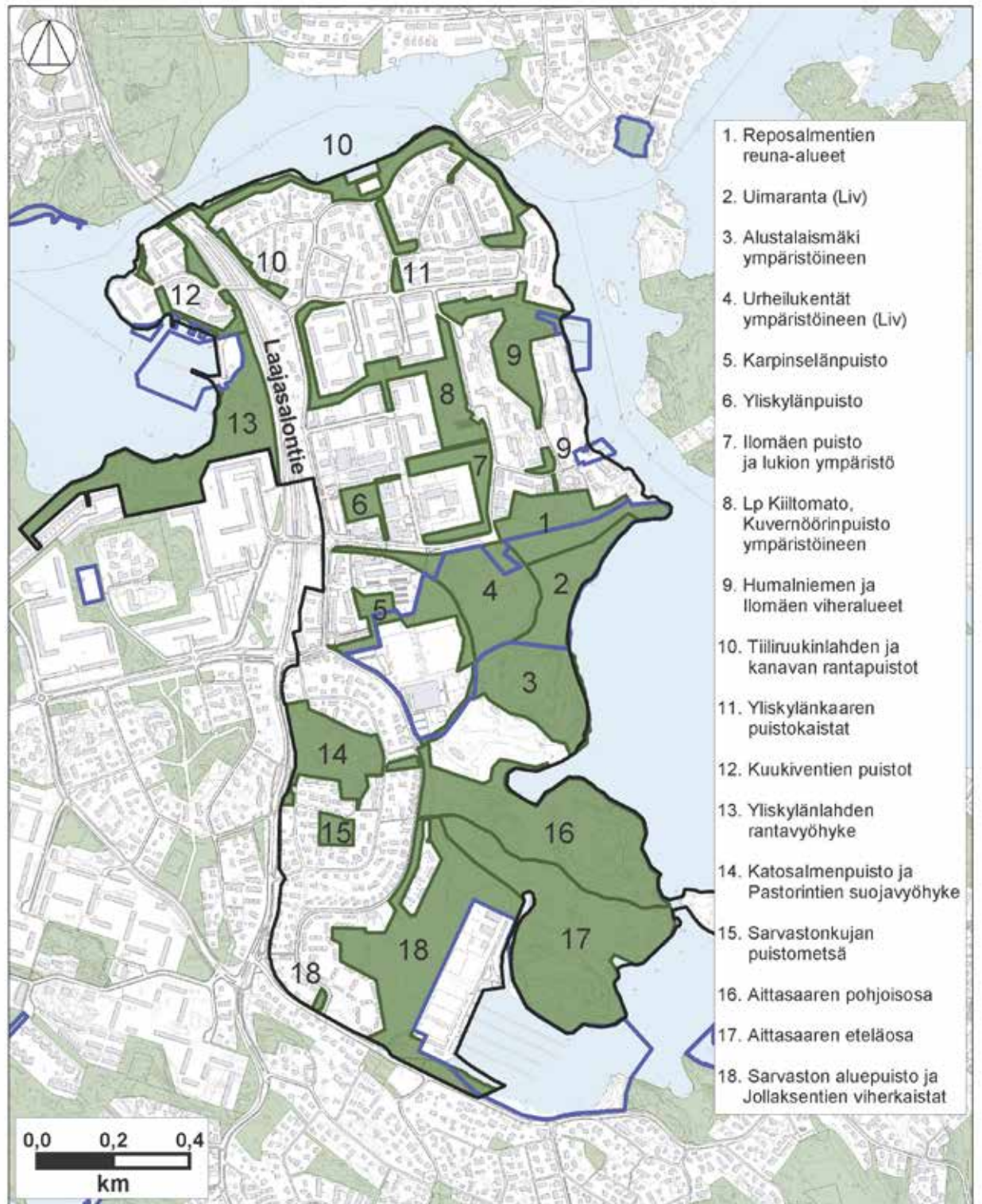
Alikulkutunneli on koululaisille tärkeä paikka, joka kaipaisi kohennusta.

Esimerkkejä nuorten laatimista kehittämis ehdotuksista kartalle paikannettuna.

Viereinen sivu:
Asukaskyselyssä olleet viheralueet.

Viheralueet

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (012/2012)

- Viheralueet
- Suunnittelualueen raja
- Liikuntaviraston hallinnassa olevat alueet

2.5 Yleisten alueiden kunto

Viheralueet ja kadut kartoitettiin maastossa havainnoiden syksyllä 2012. Kohteiden kuntoa arvioitiin kolmiportaisen kuntoluokituksen avulla.

Viereinen sivu: Katujen kuntoluokitus tehtiin syksyllä 2012. Huonokuntoisimmat kohteet merkittiin karttaan punaisella. Korjausta vaativat päällysteiden painumat / kohoumat on esitetty keltaisella.

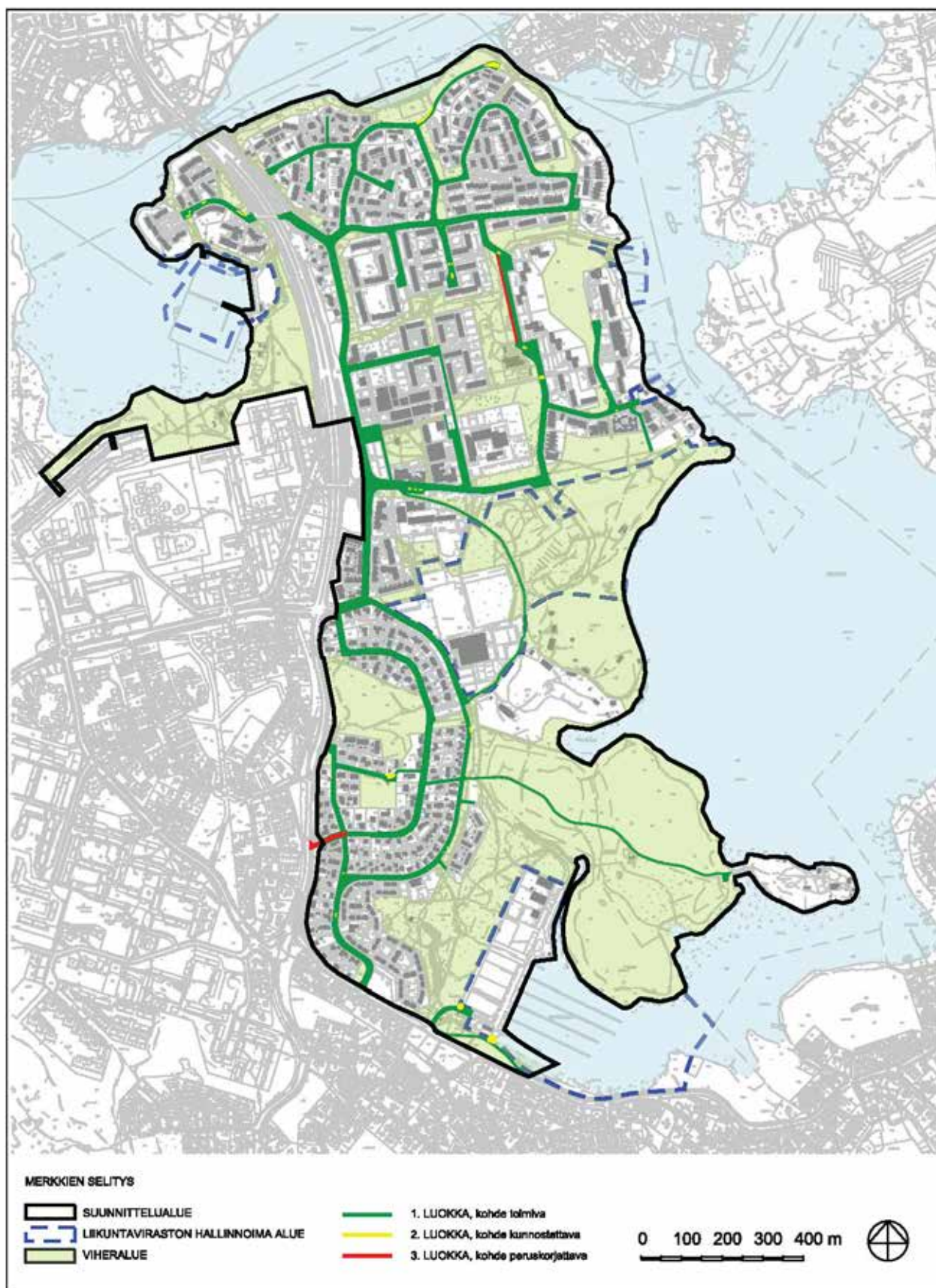
2.5.1 Katujen ja ulkoilureittien kunto

Kadut ovat pääsääntöisesti hyvässä kunnossa. Katuja on alueella myös jo uusittu jonkin verran. Ongelmia aiheuttavat usein hulevedet. Joillakin kaduilla on myös esteettömyyteen liittyviä puutteita. Katuihin liittyvät istutukset ovat paikoitellen kunnostuksen tarpeessa. Ulkoilureitit ovat myös melko hyvässä kunnossa. Jyrkissä maastonkohdissa sorapintaiset reitit ovat usein eroosion vaivaamia.

2.5.2 Rakennettujen viheralueiden kunto

Viheralueet ovat melko hyvässä kunnossa. Muutamat viheralueet ovat vähäisellä käytöllä ja niiden polut ja levähdyspaikat ränsistyneitä. Alueella on paljon erilaisia oja ja pieniä siltoja, joiden kunto on vaihteleva. Laajasalon uimaranta kaipaa kehittämistä.

KUNTOLUOKKA		KRITEERIT
1	Toimiva	<ul style="list-style-type: none">• Perusasiat kunnossa• Saattaa olla puutteita ja kulumia• Vauriot korjattavissa normaalin kunnossapidon toimin
2	Kunnostettava	<ul style="list-style-type: none">• Selkeitä puutteita jollain osa-alueella• Vaurioiden korjaaminen vaatii normaalia perusteellisempaa rakenteellista kunnossapitoa tai tehostettua ylläpitoa• Kunnostaminen ei vaadi suunnittelua• Käyttötarkoitus ei muutu
3	Peruskorjattava	<ul style="list-style-type: none">• Vakavia puutteita• Vauriot kokonaisvaltaisia, korjaaminen edellyttää suunnittelua• Käyttötarkoituksen muuttuminen• Liikenteelliset puutteet

Katualueiden ylläpitoluokat ja reittien talvikunnossapito

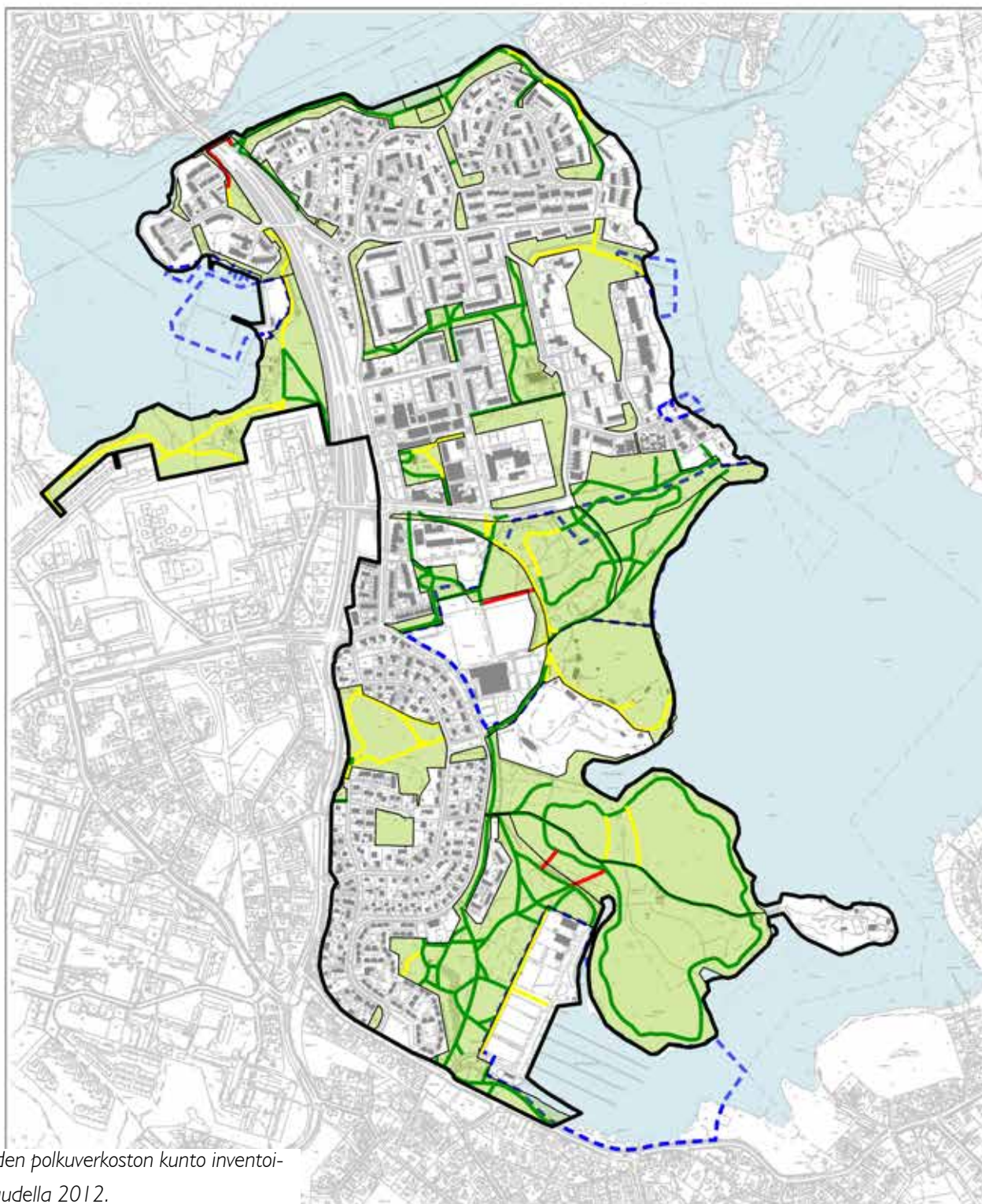
Katujen ylläpitoluokat ja virkistysreittien talvikunnossapito vuonna 2011.

Katualueiden ylläpitoluokat:

- 1 pääkadut ja erittäin vilkkaat klv:t
- 2 kokoojakaadut ja vilkasliikenteiset klv:t
- 3 tonttikadut ja vähäliikenteiset klv:t

Reittien talvikunnossapito:

- talvikunnossapitoluokka A
- talvikunnossapitoluokka B
- TKP luokittelematon
- LIV:n talvikunnossapito

Viheralueiden polkuverkoston kunto inventoitiin kesäkaudella 2012.

MERKKIEN SELITYS

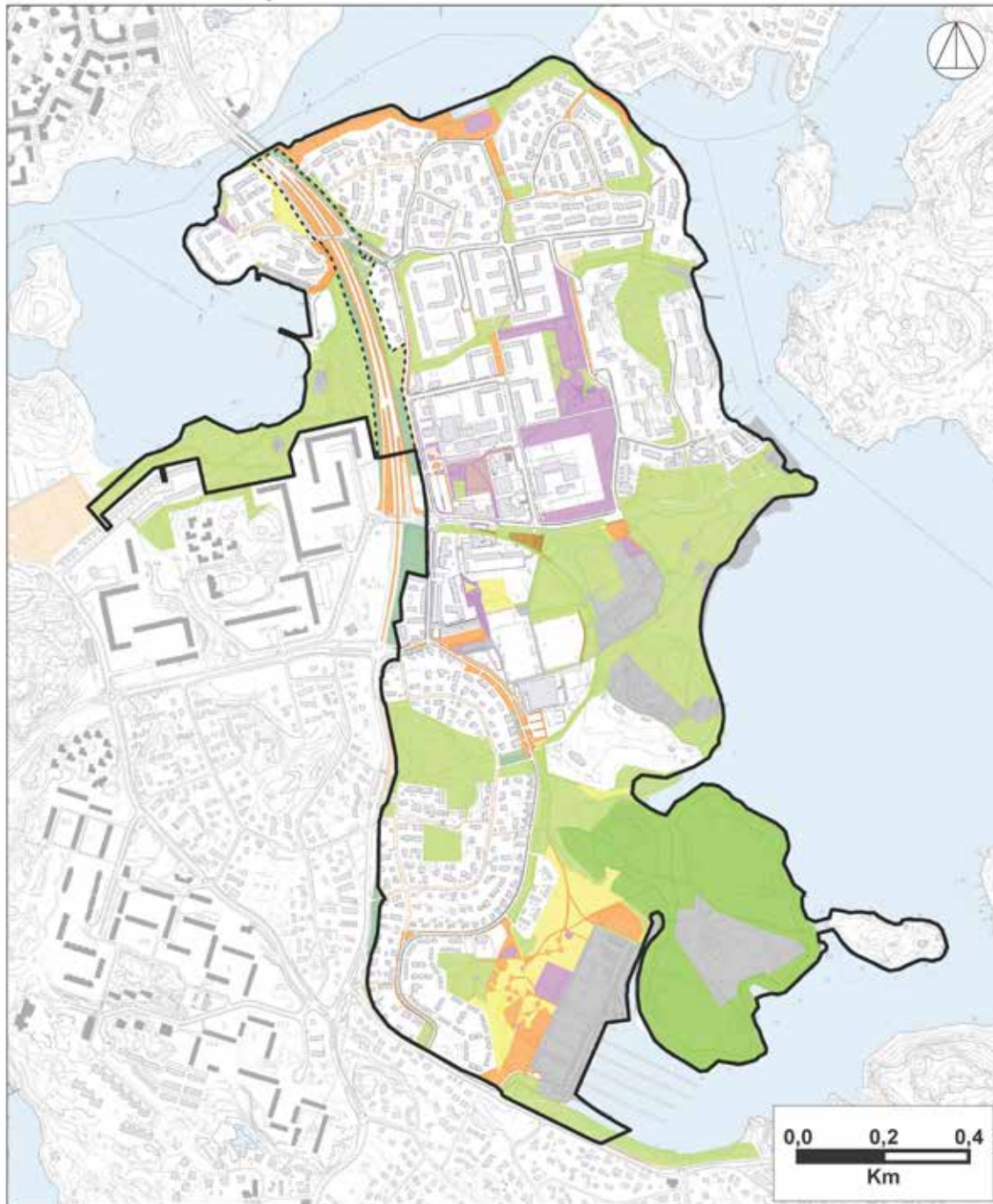
- SUUNNITTELUALUE
- LIIKUNTAVIRASTON HALLINNOIMA ALUE
- VIHERALUE

- 1. LUOKKA, kohde toimiva
- 2. LUOKKA, kohde kunnossattava
- 3. LUOKKA, kohde peruskorjattava

0 100 200 300 400 m

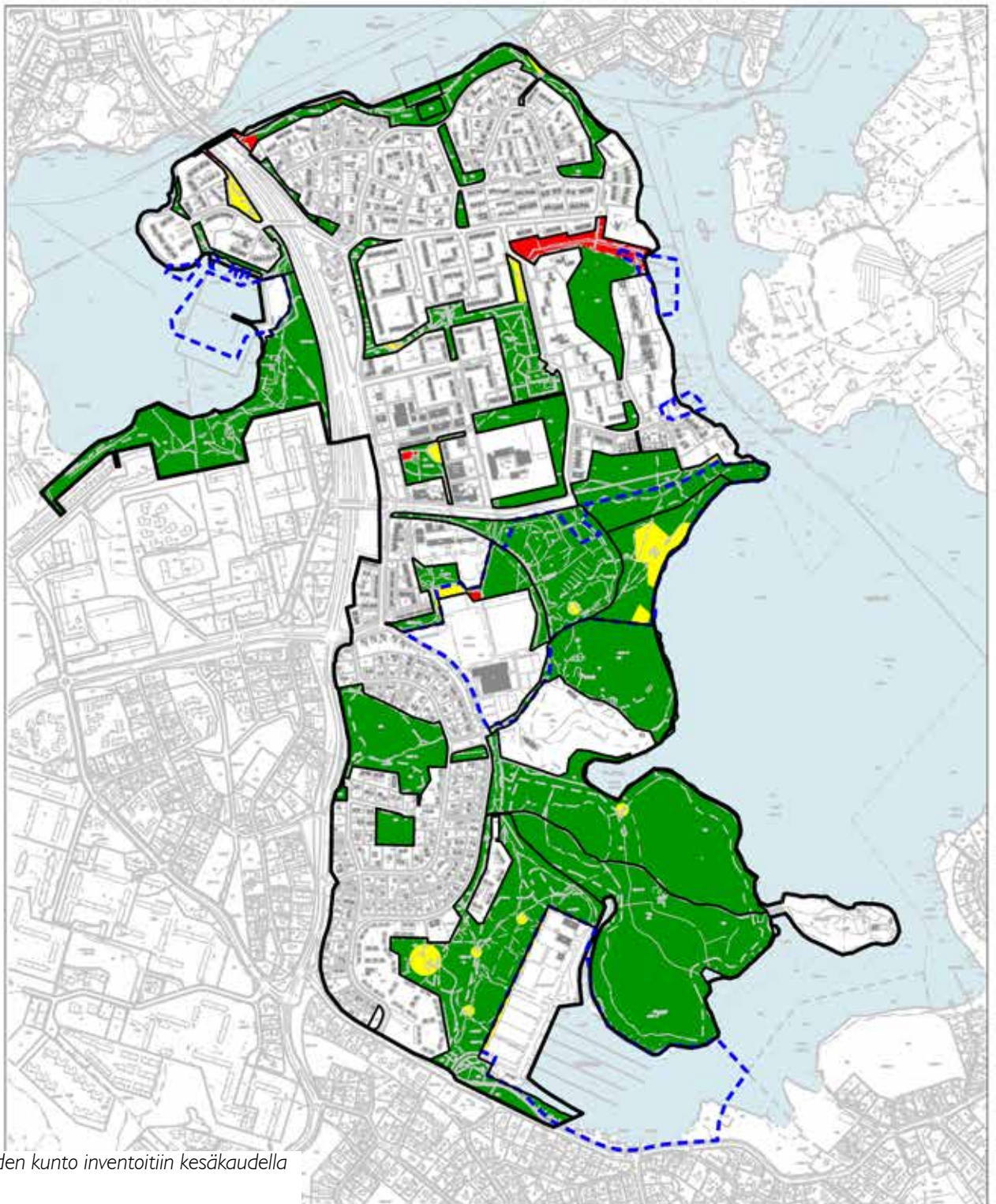

Viheralueiden ja katuvihreän hoitoluokat

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (012/2012)

A2 käyttöviheralue / KA2 keskustakatuvihreä	C1 lähimetsä / KC1 lähikatumetsä
A3 käyttö- ja suojaviheralue / KA3 taajamakatuvihreä	C2 ulkoilu- ja virkistysmetsä
B2 käyttöniitty	KC3 suojakatumetsä/metsäinen ja suojaava katuvihreä
B3 maisemaniitty ja laidunalue / KB3 piennarniitty	H1 hoitoluokitamaton
B4 avoin alue ja näkymä	Suunnittelualan raja
B5 arvoniitty	Laajasalontien suunnittelualan osa

Viheralueiden kunto inventoitiin kesäkaudella 2012.

MERKKIEN SELITYS

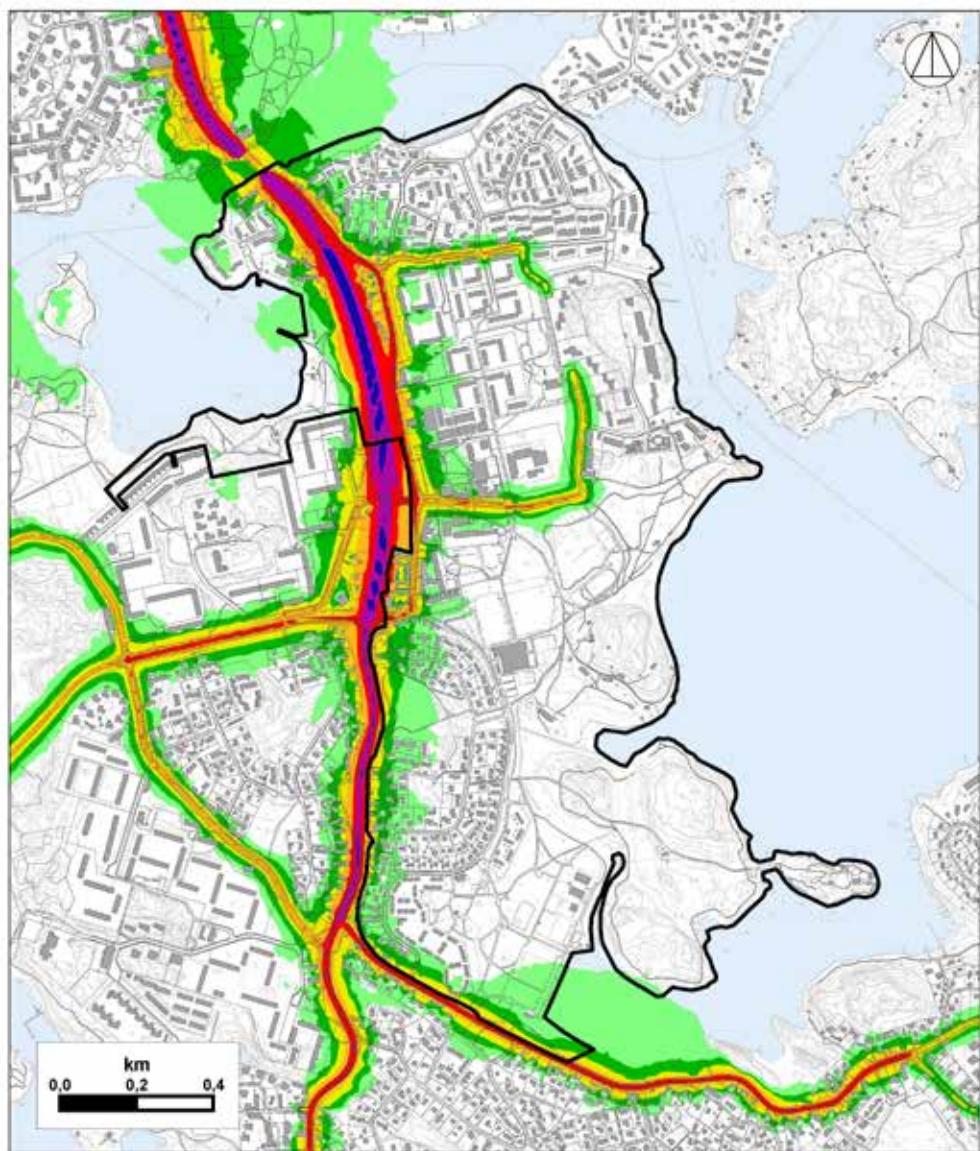
- SUUNNITTELUALUE
- LIIKUNTAVIRASTON HALLINNOIMA ALUE
- VIHERALUE

- 1. LUOKKA, kohde toimiva
- 2. LUOKKA, kohde kunnostettava
- 3. LUOKKA, kohde peruskorjattava

0 100 200 300 400 m

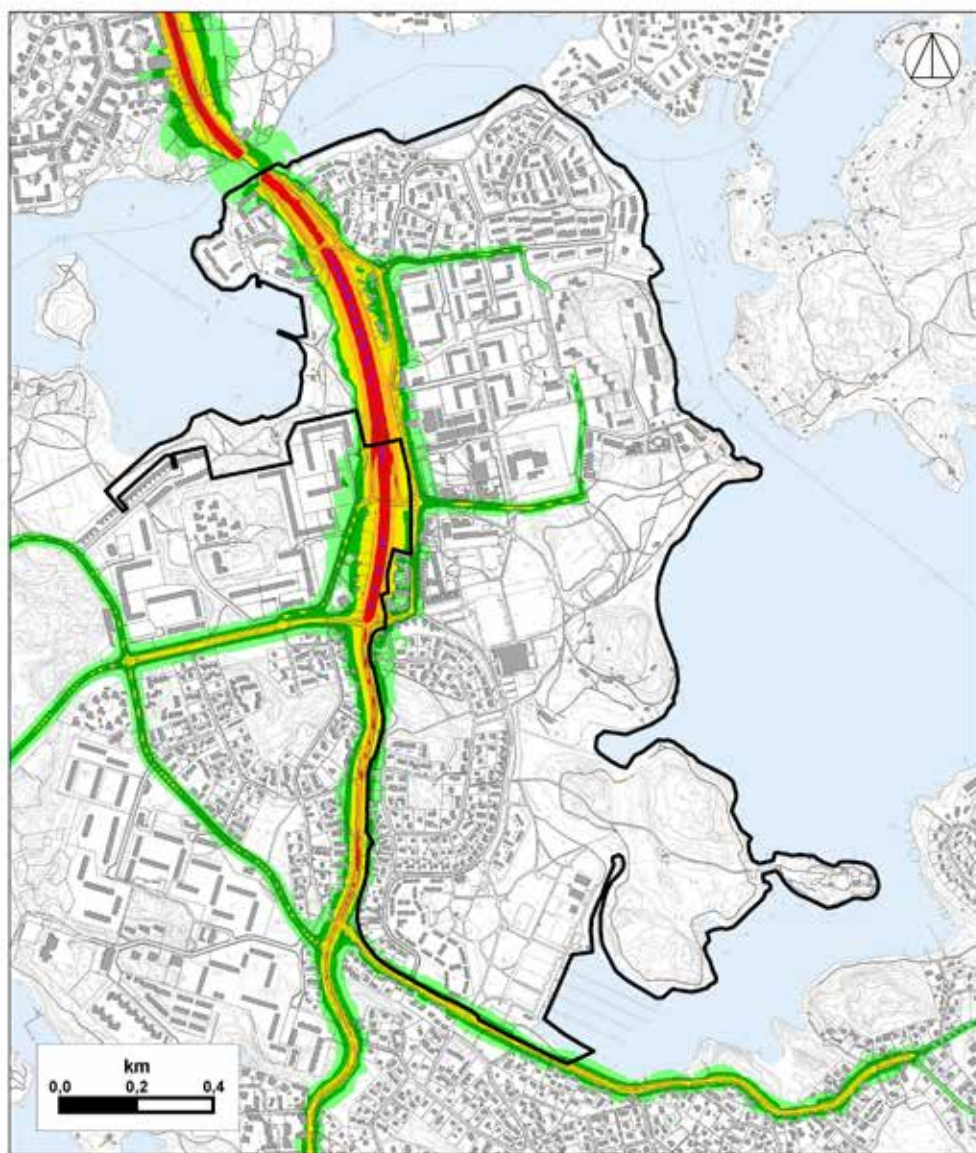

Tieliikenteen päivämelu

Alue on varsin vähämeluinen. Vilkkain pääkatu on Laajasalontie. Korkeuserot ja suoja-
javyöhykkeet estävät melun leviämisen asuinalueille.

Tieliikenteen yömelu

Keskiaänitaso (L_{Aeq}) yöllä (klo 22-7) kahden metrin korkeudella

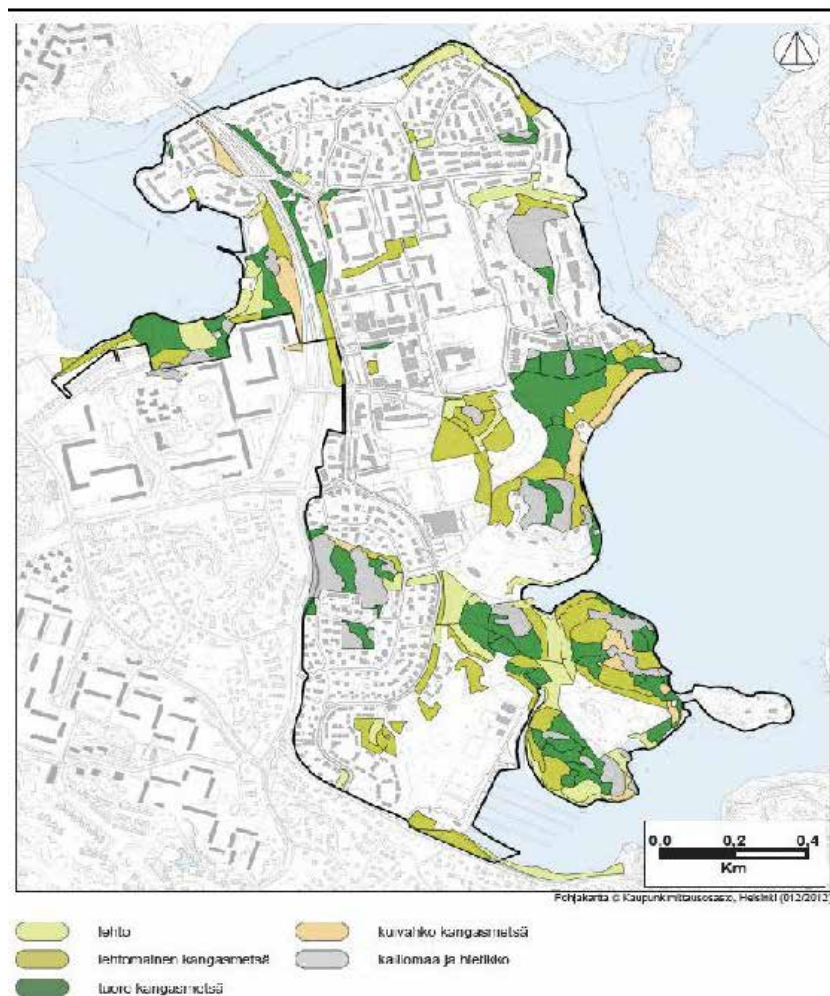

2.5.3 Luonnonhoidon alueiden nykytila

Luonnonhoidon alueiden käyttö ja viihtyisyys

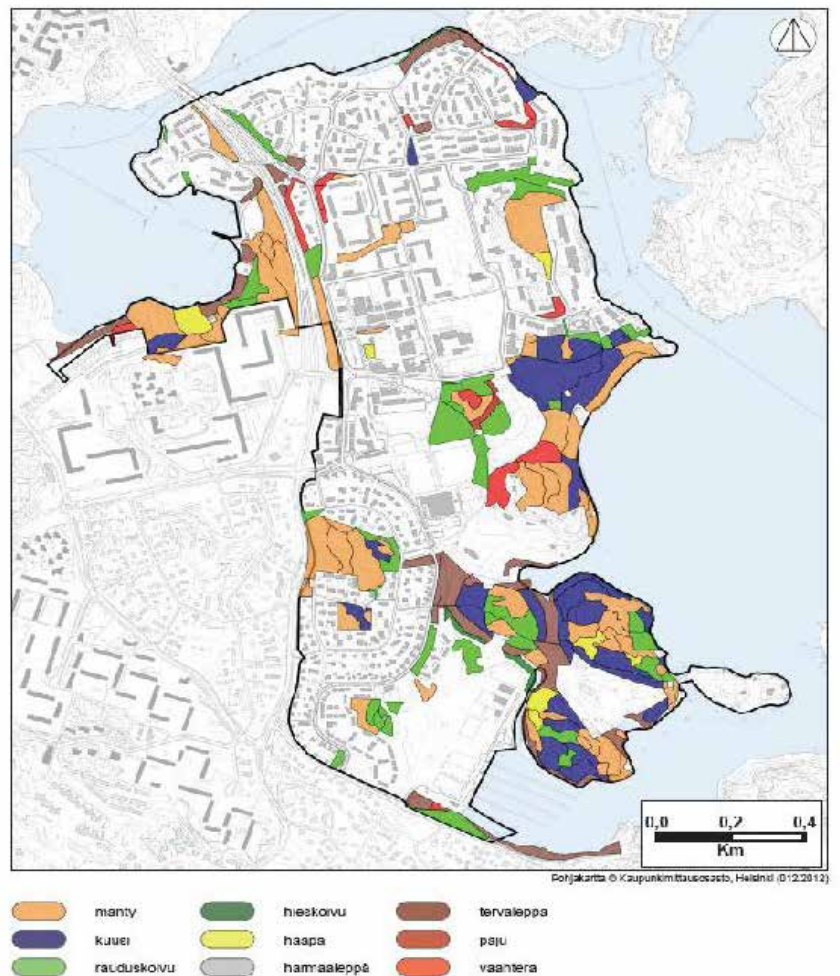
Kasvupaikat

Suunnittelualueen maaperä on melko rehevää. Noin 40 prosenttia alueesta on joko lehtoja tai lehtomaisia kankaita. Reilu neljäsosa (27 %) on tuoretta kangasta ja loput maat kuivahkoja, kuivia tai luokittelemattomia maita eli lähinnä kallioita, teitä linjoja yms. Rehevät kasvupaikat sijoittuvat tasaisesti koko suunnittelualueelle, mutta erityisesti Aittasaaren ympäristöön, jossa on myös luonnonarvoiltaan parhaat lehdot.

Puulajisuhteet

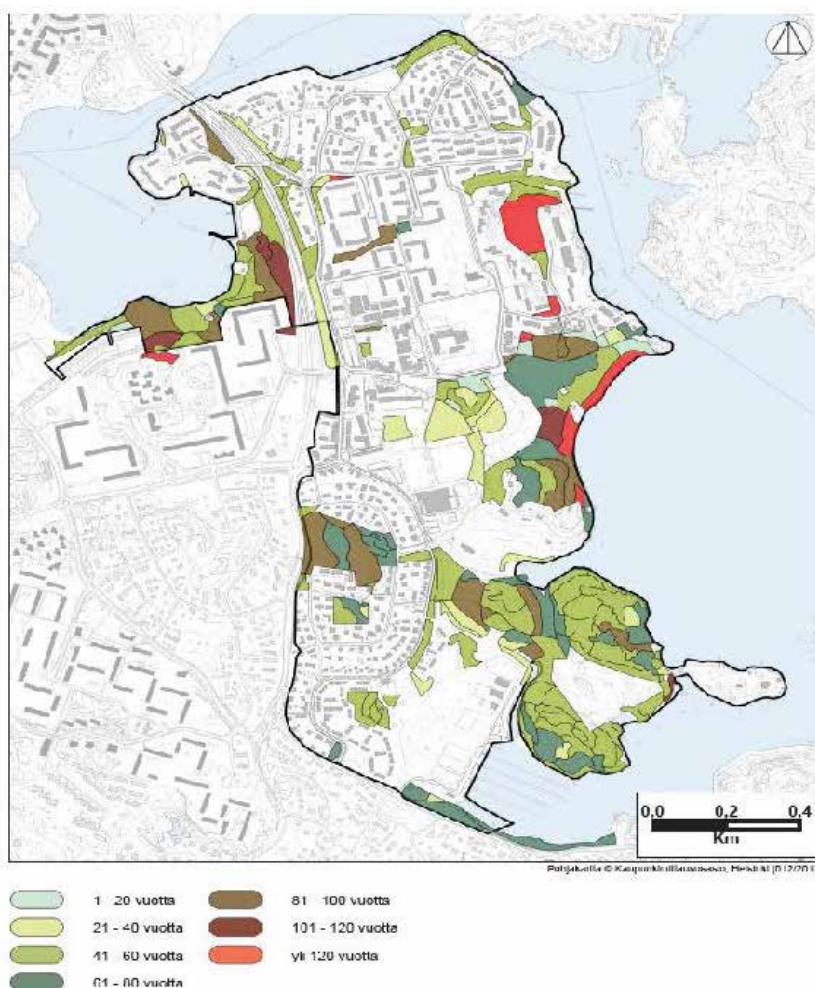
Suunnittelualueen metsäisten kuvioiden pääpuulajeista reilu kolmannes (38 %) on mäntyvaltaisia kuvioita. Männyn jälkeen yleisin pääpuulaji kuviolla on kuusi, joka on pääpuuna reilulla viidenneksellä kaikista puustoisista kuvioista. Koivu on pääpuulajina kolmanneksi yleisin, sitä on eniten vajaalla viidenneksellä (19 %) kaikista kuvioista. Koivikot jakaantuvat edelleen niin, että yksi prosentti on hieskoivua ja loput rauduskoivua. Neljänneksi yleisin (12 %) pääpuulaji alueella on tervaleppä. Tervaleppäkuviot painottuvat merenrantojen ja -lahtien tuntumaan sekä suunnittelualueen etelä-, että kaakkoisosassa. Edelleen kolme prosenttia alueen puustosta on haapaa. Jaloa lehtipuuta suunnittelualueella on noin viisi prosenttia. Jalopuuvallaiset kuviot ovat suurelta osin vaahteravaltaisia kuvioita ja ne sijaitsevat alueen keski- ja pohjoisosissa, mm. Degerön kartanon välittömässä läheisyydessä. Muut lehtipuukuviot ovat pääosin pajukkoja sekä yksi harmaaleppäkuvio.

Puuston ikärakenne

Kaksi prosenttia alueen metsistä on 1–20 vuotiaita taimikoita ja pienpuustojalkäryhmässä 21–40 on kymmenes. Suurin osa, 43 prosenttia metsistä on ikäluokassa 41–60 vuotta, nämä metsiköt ovat ns. varttuneita metsiä. Vajaa viidennes (17 %) metsistä kuuluu itäluokkaan 61–80 vuotta, eli ne ovat varttuneen ja vanhan metsän rajoilla, ainakin, jos kyse on lehtipuuvaltaisista metsistä. 81–100 vuotiaita vanhoja metsiä suunnittelualueella on saman verran ja yli satavuotiaita metsiä kymmenes.

Suunnittelualueen metsät ovat keskimäärin samankaltaisia kuin muuallakin Helsingissä. Metsien ikä painottuu ikäjakauman keski- tai loppupäähän, eikä taimikoita tai nuoria metsiä ole kuin reilu kymmenes alueen metsistä. Täytyy kuitenkin muistaa, että alueen metsät ovat monessa kohdin kerroksellisia, eli vanhan tai varttuneen puustojakson alla kasvaa taimikerros ja/tai nuorta metsää.

Ulkoilureittien varret ja kuluneisuus

Suunnittelualueella on jo nykyisellään melko kattava ja monipuolinen ulkoilureittiverkosto. Pääulkoilureitit yhdistävät alueen hyvin eri suuntiin.

Pääulkoilureittien lisäksi suunnittelualueella on melko kattavasti puistoraitteja, kevyen liikenteen reittejä ja polkuja, jotka toimivat yhteyksinä asuinalueilta viheralueille. Suunnittelualueella on reilu 13,5 kilometriä C- ja B-alueilla olevia ulkoilureittejä ja polkuja. Näistä suurin osa on hyvässä tai tyydyttävässä kunnossa. Ulkoilureitit ovat kohtuullisen hyvin valaistuja ja niillä on hyvät opasteet. Paikoin epäviihtyisyyttä ja turvattomuutta ulkoilureittien käyttäjille luo hoitamaton reittien varren pienpuusto tai valaistuksen puute.

Maisemapellot ja niityt

Suunnittelualueella on 6,6 hehtaaria avoimiksi alueiksi tai niityiksi luokiteltavia alueita eli noin 8 prosenttia alueen pinta-alasta. Osaa näistä alueista hoidetaan jo nyt niittäen ja osa on tarkoitus kunnostaa niittyalueeksi. Suurin yksittäinen avoin alue sijaitsee Sarvaston aluepuistossa.

2.6 Edellisen aluesuunnitelman toteutuminen

Edellisen suunnitelman luonnonhoitotyöt toteutettiin alueen silloisen vastaavan luontomestarin mukaan suunnitelman mukaisesti.

Viheralueiden osalta on toteutettu useita edellisessä aluesuunnitelmassa päätettyjä hankkeita, kuten leikkipuisto Kiiltomato ympäristöineen, Karpiselänpuiston rakentaminen, Ylistalon ympäristön kehittäminen, leikkipaikan ja koira-aitauksen kunnostus urheilukenttien lähellä sekä uuden koira-aitauksen rakentaminen Sarvastonpuistoon. Hankkeita tai lisäselvityksiä on jäänyt myös toteutumatta, vaikka ne olisivat edelleen ajankohtaisia. Tällaisia kohteita ovat mm. Alustalaismäen selvitykset ja suunnittelu, Holmanmoisionpolun selvitys ja suunnittelu, Tiiliruukinlahden ja kanavan rantapuistojen kunnostus, sekä Kuukiventien puistojen ja Yliskylälahden rantojen nykyisten käytävien kunnostus. Asukkaiden toivomille viljelypalstoille ei edellisessä aluesuunnitelmassa voitu osoittaa paikkaa, eikä ehdotettu Sarvastonpuiston täyttömaa osoittautunut soveltuvan tarkoitukseen.

Kadut eivät sisällyneet aiempaan viheraluesuunnitelmaan.

3 SUUNNITELMA

3.1 Yleisten alueiden kehittäminen

Seuraavassa on esitetty alueen kehittämisvisio, tulevan suunnittelun päälinjat. Yksittäisiä kohteita koskevat tarkemmat tavoitteet on esitetty hankekohteiden yhteydessä.

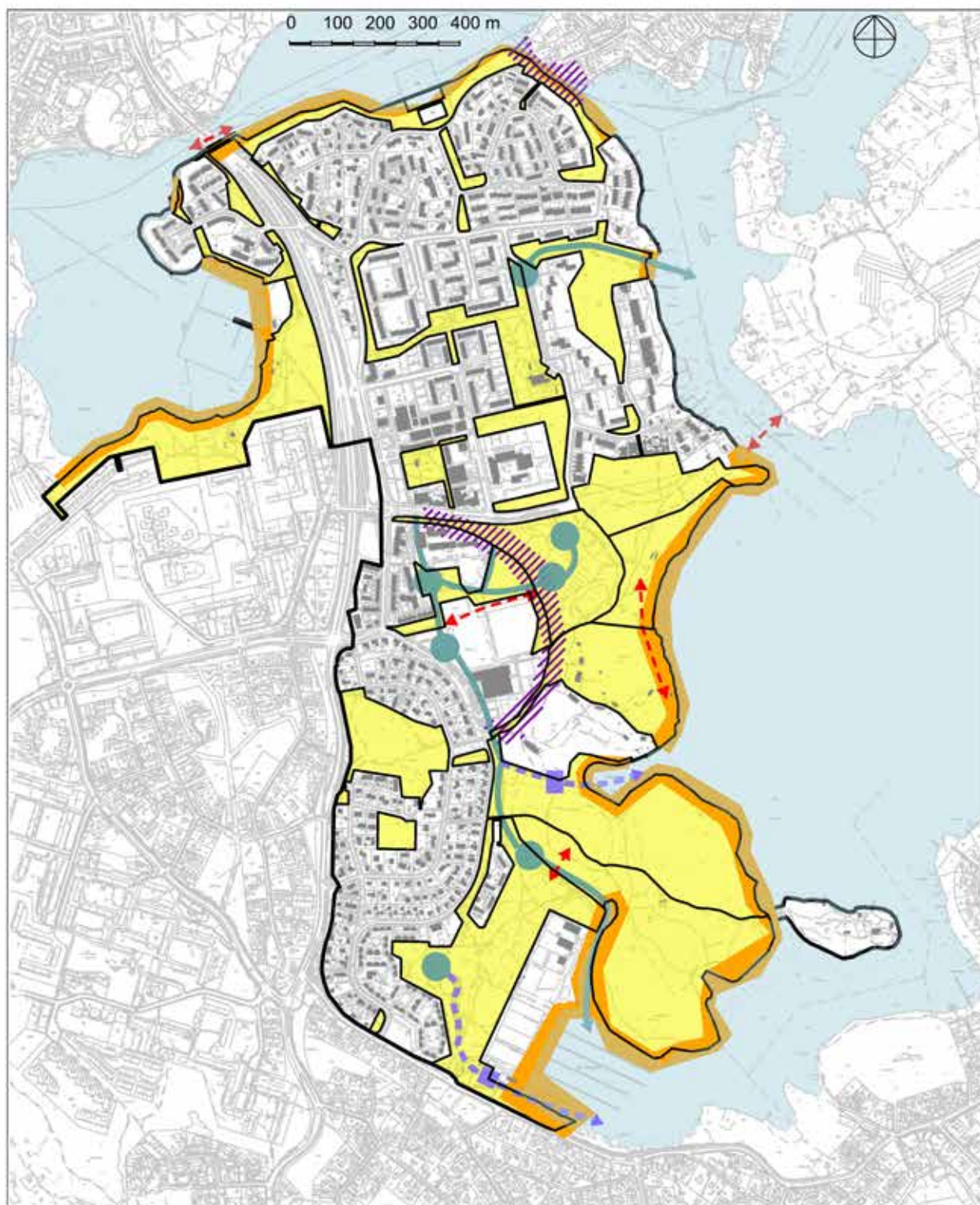
3.1.1 Suunnittelualueen yleistavoitteet ja kehittämisperiaatteet

Suunnitelmassa on keskitytty kolmeen päätavoitteeseen:

- toimivat viheryhteydet
- rantapuistojen kehittäminen
- hulevesien käsittelyn monipuolistaminen

Rantapuistot ovat Yliskylän arvokkaimpia viheralueita ja niitä tulisi kehittää.

MERKKIEN SELITYS

SUUNNITTELUALUE

VIHERALUE

HULEVEDET, vilvutysallas tai kosteikko, jonka kautta vedet päätyvät mereen

HULEVEDET, pumppaamoiden kautta mereen päätyvät vedet

TULVASUOJELUPUMPPAAMO

PUUTTUVAT REITTIYHTEYDET

JULKISET MERENRANNAT

ESITETTY HKR:N ARVOYMPÄRISTÖKOHTEEKSI

0 100 200 300 400 m

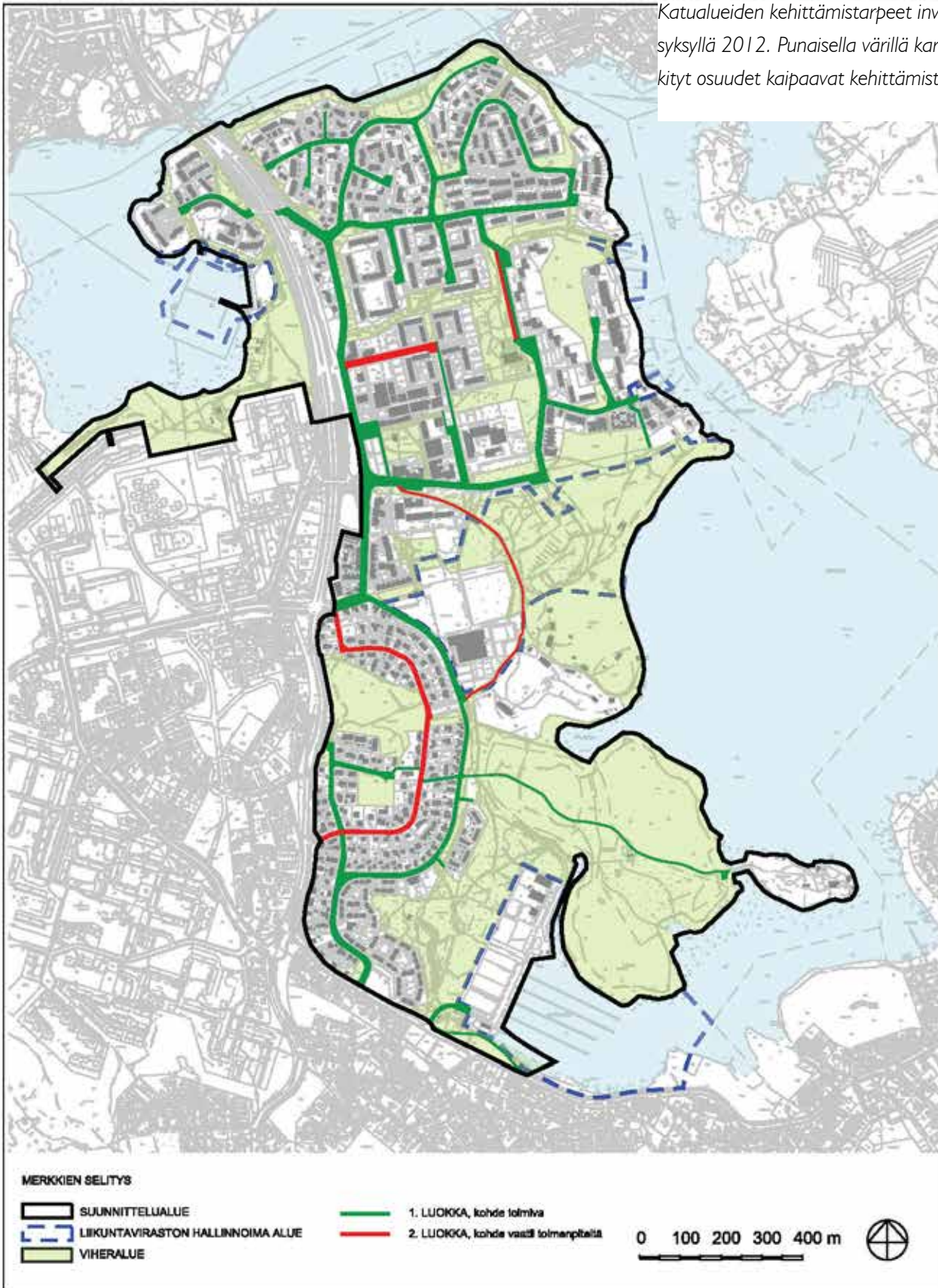

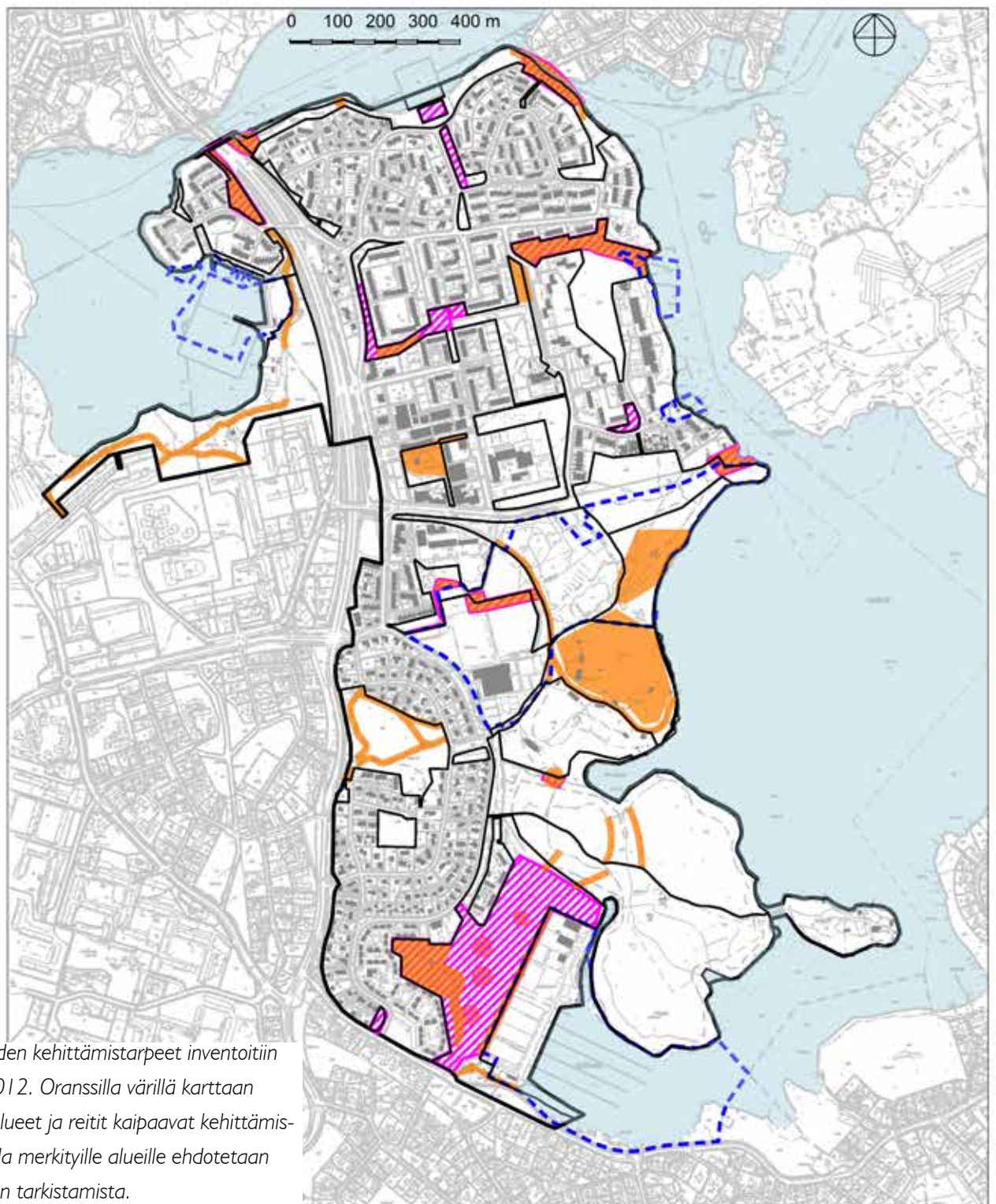
Toimivat viheryhteydet alueiden läpi ovat erityisen tärkeitä tiivistyvässä kaupunkirakentamisessa. Ne on määritelty jo Helsingin nykyisessä yleiskaavassa. Viheryhteydet ovat helppokulkuisia ja turvallisia reittejä, joista aukeaa vehreitä näkymiä. Rantapuistot ovat alueen asukkaiden mieluisimpia viheralueita. Ne ovat laajoja yhtenäisiä alueita, joissa on useita vaihtoehtoisia reittejä ja joissa voi tuntea olevansa kokonaan luonnon elementtien ympäröimänä. Hulevesien käsittelyä parannetaan ja monipuolistetaan muotoilemalla ojista puroja ja lampia sekä kosteikkoja. Osa viheralueista on liikuntaviraston hallinnassa, niiden kehittämisessä tehdään virastojen välistä yhteistyötä. Katualueiden kehittäminen noudattelee samoja päälinjoja. Tavoitteena on viihtyisä ja turvallinen katuverkosto, joka täydentää viheryhteyksiä ja viheralueelle asetettuja tavoitteita mm. hulevesiratkaisuissa.

Viereinen sivu:

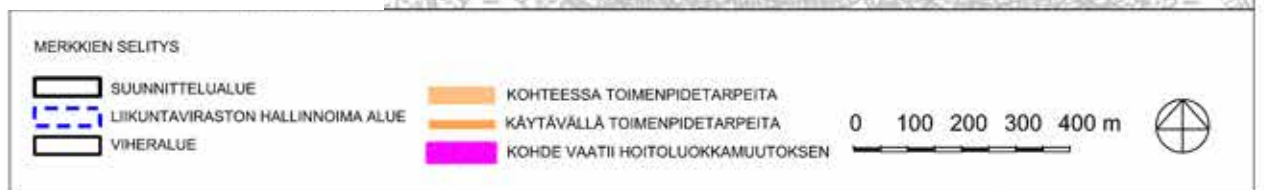
Yleisten alueiden kehittämisvisio. Tavoitteena toimivat viheryhteydet, rantapuistojen kehittäminen ja hulevesien käsittely.

Katualueiden kehittämistarpeet inventoitiin syksyllä 2012. Punaisella värillä karttaan merkityt osuudet kaipaavat kehittämistä.

Viheralueiden kehittämistarpeet inventoitiin syksyllä 2012. Oranssilla värillä karttaan merkityt alueet ja reitit kaipaavat kehittämistä. Violetilla merkityille alueille ehdotetaan hoitoluokan tarkistamista.

3.1.2 Luonnonhoidon tavoitteet

Luonnonhoidon yleiset tavoitteet Helsingissä

Yliskylän luonnonhoitoa ohjaavat Luonnonhoidon linjaukset ja LUMO – ohjelman tavoitteet. Rakennusvirastossa laadittu Helsingin kaupungin luonnonhoidon linjaus hyväksyttiin yleisten töiden lautakunnassa 18.10.2011. Linjausten tavoitteet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.2.2010. Lisäksi luonnonhoitoa ohjaavat Helsingin ympäristökeskuksessa laaditut LUMO – ohjelman eli Helsingin Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toiminta-ohjelman 2008 – 2017 tavoitteet, jotka on myös hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.2.2010.

Yliskylän luonnonhoidon tavoitteet

Alueen luonnonhoidon tavoitteet on laadittu Luonnonhoidon linjauksen, Lumo-ohjelman, asukastoiveiden, inventoinnin, Ympäristökeskuksen LTJ-tietojen ja maastoinventointien perusteella.

Alueen metsät ovat pääosin hyvässä kunnossa ja niiden ikäjakauma on tyydyttävä, nuoria ja varttuneita metsiä on noin kymmenes alueen puustosta. Osassa nuoressa ja varttuneessa metsissä on kiireellinen harvennustarve, sillä on jo nyt havaittavissa, että niiden latvat ovat alkaneet supistua valokilpailun vuoksi. Tällaisia kohteita on mm. Karpinselänpuistossa olevat nuoren ja varttuneen metsän rajamailla olevat koivikot.

HELSINGIN LUONNONHOIDON LINJAUS

1. Asuinympäristöt ovat viihtyisiä, kestäviä ja turvallisia ja ne lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.
2. Ulkoilu ympäristö on toimiva ja elämyksellinen.
3. Luonnon ympäristön maisemakuva on korkealaatuinen ja omaleimainen.
4. Luonnon monimuotoisuus on otettu huomioon ja luonnonsuojelualueiden arvot on säilytetty.
5. Metsäiset viheralueet ovat elinvoimaisia ja kestäviä ja niiden olemassaolo turvataan myös tulevaisuudessa.
6. Niityt, pellot, pienvedet, rannat sekä saaristo ovat monimuotoisia.
7. Liikenneväylien ympäristöä hoidetaan huomioiden sekä suoja- että maisemavaikutukset.

Suunnittelualueella tehtävällä luonnonhoidolla pyritään muun muassa parantamaan pääosin nuorien ja varttuneiden metsien elinvoimaisuutta harvennuksin. Suuri osa harvennettavista metsistä on koivikoita, jotka ovat valoa vaativia puita. Harvennuksin voidaan parantaa vallitsevan jakson latvuston valo-olojen lisäksi myös puuston kerroksellisuutta, sillä yläjakson latvusterroksen harventaminen vapauttaa valoa myös pensaskerrokseen ja näin sillä autetaan kehityskelpoisten puuyksilöiden kehitystä pensaskerroksessa isomman puuston alla. Alueen elinympäristöjen ja lajien monimuotoisuutta huomioidaan mm. edellä mainitun kerroksellisuuden edistämällä ja lisäksi lahopuun ja tiheikköjen jättämisellä toimenpidekuvioille. Lisäksi kaikki Ympäristökeskuksen arvokkaat luontotietojärjestelmän kohteet on jätetty pääosin toimenpiteiden ulkopuolelle ja näiden lisäksi on omissa inventoinneissa luokiteltu arvokkaita luontokohteita arvometsäluokkaan, joilla ei myöskään tehdä niiden ominaispiirteitä muuttavia toimenpiteitä.

Elinvoimaisuuden lisäksi luonnonhoidolla pyritään parantamaan reittien ja tonttien läheisyydessä turvallisuutta ja viihtyisyyttä yksittäisten heikentyneiden ja kuolleiden puiden kaadoin ja pienpuuston hoidolla.

HELSINGIN LUMO-OHJELMAN TAVOITTEET

1. Ekologinen verkosto ja siihen sisältyvät arvokkaan luonnon ydinalueet turvataan sekä Helsingissä että koko pääkaupunkiseudulla.
2. Helsingin vakiintuneen eliölajiston säilyminen turvataan.
3. Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajoitustoimintaan liittyvät prosessit turvataan.
4. Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan.
5. Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan.
6. Edistetään ympäristövastuullisuutta.

3.2 Tuotteita ja palveluita koskevat tavoitteet ja ohjeet

3.2.1 Jalankulku- ja pyöräilyreitit

Alueella on paljon vaihtoehtoisia reittejä. Reittiverkostoa tarkastellaan koko kaupungin tasolla ns. polkupyöräbaanaselvityksessä. Huomiota kiinnitetään pääreittien sujuvuuteen ja toimiviin yhteyksiin. Lisäksi Laajasalon rantareitteihin kiinnitetään erityistä huomiota virkistyskäytön näkökulmasta.

3.2.2 Toiminnalliset alueet

Yliskylän viheralueilla on yksi leikkipuisto, yksi leikkipaikka, kaksi koira-aitausta, kahdeksan peli- ja urheilukenttää, uimaranta ja kaksi venesatamaa. Lähin skeittipaikka on Tuorinniemenpuistossa Herttoniemen puolella. Palvelutarjontaan ei esitetä muutoksia.

Esteettömyyden tavoitetaso on piirretty oheiselle kartalle suhteessa toimipisteisiin. Yliskylässä keskeiset julkiset palvelut kuten koulut, kirkko, palveluasuminen, terveyskeskus ja kirjasto sijaitsevat lähellä toisiaan ja lisäksi lähellä kaupallisia palveluja. Haasteena on että niiden välissä sijaitsee arvokkaaksi luokiteltu, muinaismuistona suojeltu Yliskylänpuisto. Talvikunnossapidettyjen, valaistujen reittien rakentaminen tähän historialliseen kohteeseen ei ole aivan ongelmaton. Esteettömien reittien varren kaduilla havaittiin joitakin puutteita, kuten liian korkeita reunakiviä suojateiden kohdilla. Suojatiet tulee varustaa sekä pystysuoralla reunatuella että luiskalla. Esteettömiksi määriteltujen suojateiden ja jalkakäytävien korjaamisessa tulee noudattaa Helsingin kaupungin katualueita koskevia tyyppipiirustuksia.

3.2.3 Valaistus

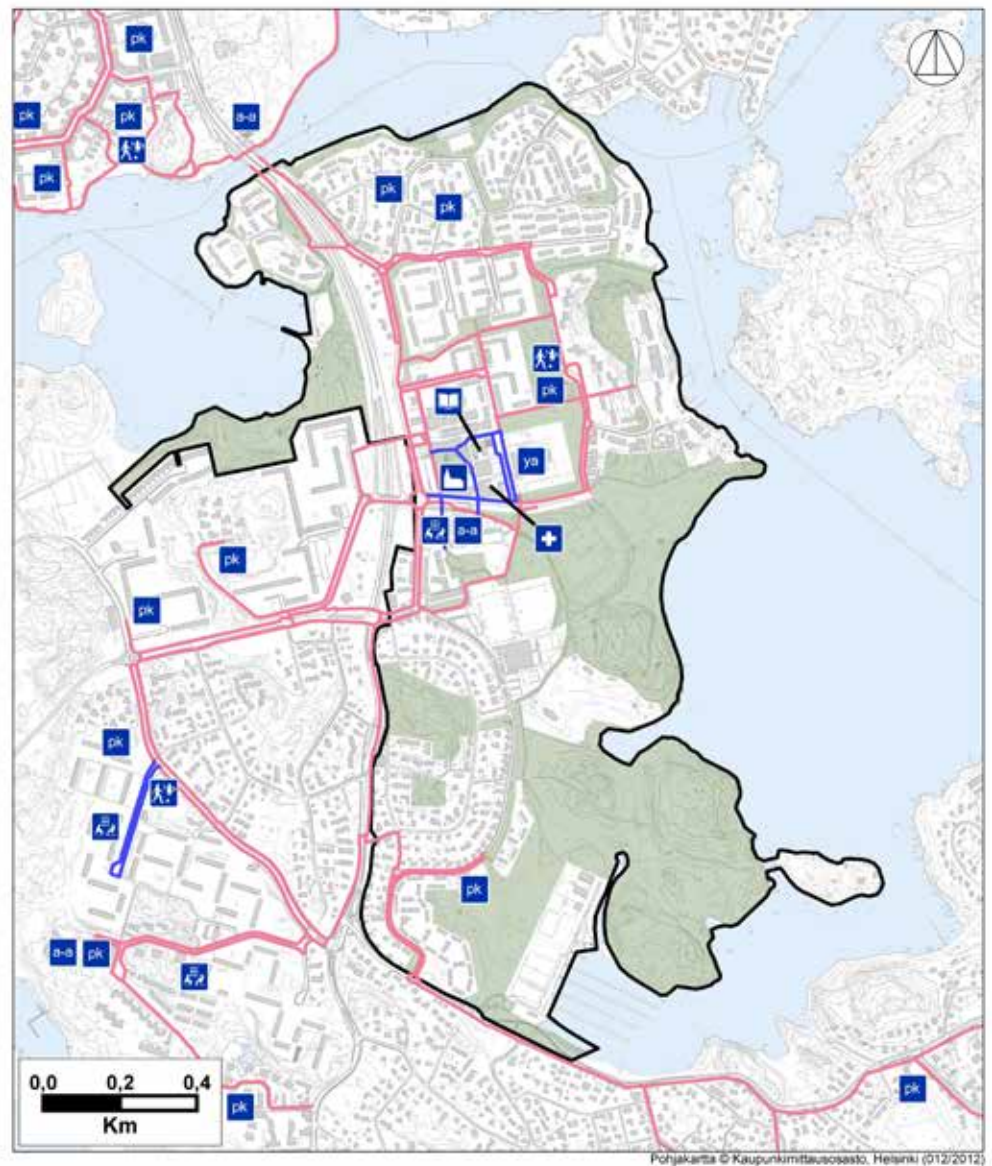
Valaistuksen tulee palvella toimintoja, kuitenkin alueen historiallisten arvojen ehdoilla. Valaistuksella voidaan myös nostaa ympäristön arvokohteita harkitusti esiin. Alueella ei todettu suuria puutteita valaistuksessa. Valaisemattomia reittiosuuksia oli uimarannan läheisyydessä ja Yliskylänlahden rantavyöhykkeellä ja ne on merkitty oheiseen karttaan.

3.2.4 Materiaalit

Materiaalit tulee valita kohteen mukaan. Mikäli kyseessä on aiemmin suunnitellun, arvokkaaksi luokitellun kohteen peruskorjaus tai kunnostus, noudatetaan mahdollisuuksien mukaan alkuperäisen suunnitelman periaatteita.

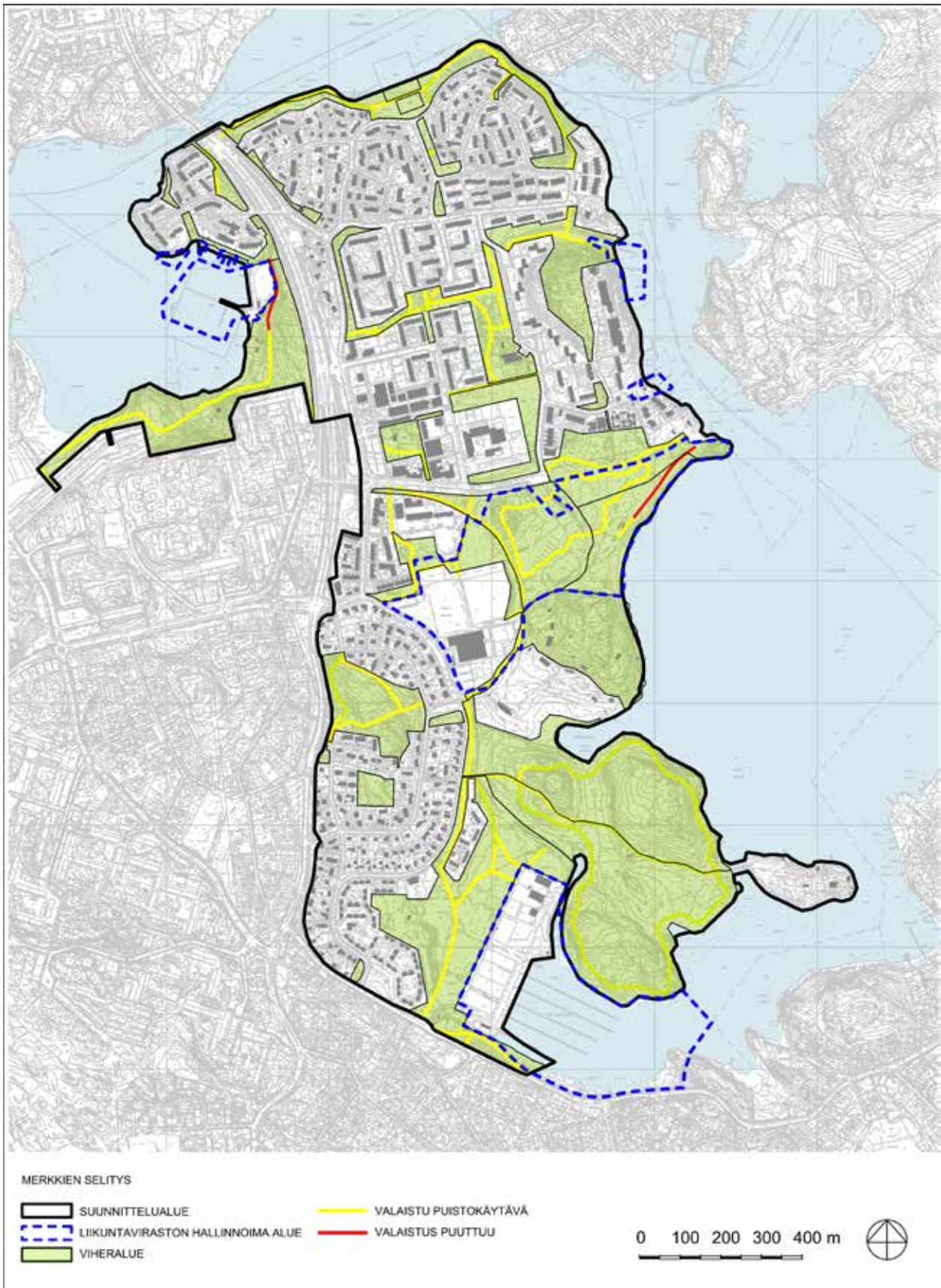
Viereinen sivu: Esteettömyyden tavoitetaso piirrettynä kartalle.

Toimipisteet ja tavoitteelliset esteettömät reitit

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (012/2012)

	perustason reitti		ala-asteen koulu		terveysasema
	erikoistason reitti		yläasteen koulu		palveluasuminen
	leikkipuisto		kirjasto		kirkko
	päivakoti				

Helsingin kaupunki on laatinut kaupunkikalusteohjeen. Kuvassa ohjeen mukainen metsäpenkkimalli.

3.2.5 Kalusteet ja varusteet

Helsingin kaupunki on laatinut kaupunkikalusteohjeen, jonka mukaan kalusteet ja varusteet tulee suunnitella. Keskeisillä puistoalueilla kalustevalinta ratkaistaan puisto- ja katusuunnittelun yhteydessä. Kunnostuskohteissa käytetään ensisijaisesti alkuperäisen suunnitelman mukaisia kalusteita. Luonnonmukaisille viheralueille (esim. C1.1- ja C1.2 -hoitoluokat) vaihdetaan uusi-
misen yhteydessä malli HKR-metsäpenkki Helsingin kaupunkikalusteohjeen (HKR julkaisu 2010:8 / Katu- ja puisto-osasto) mukaan. Värity: istuin lämmin harmaa RAL 7039, penkin metalliosat ja roska-astiat tumman harmaa RAL 7021.

3.2.6 Kasvillisuus

Helsingin kaupunki on laatinut julkisen ulkotilan kasvillisuuden käytön linjauksen, joka koskee mm. kulttuurikasviperintöä ja lajistollista monimuotoisuutta. Näitä yleislinjauksia käytetään kohteiden suunnittelussa, rakentamisessa ja hoidossa.

Kasvillisuuden käytössä ja hoidossa on huomioitava myös turvallisuus. Viheralueilla ja kaduilla on huolehdittava, ettei liian tuuhea kasvillisuus aiheuta näkyvyyttä häiritseviä katveja. Iäkää puut tulee poistaa ennen kuin ne muuttuvat vaarallisiksi lahovikojen tai muiden syiden takia. Esteettömyyden kannalta on tärkeää, etteivät puiden alimmat oksat ulotu kulkureiteille. Vapaan kulkukorkeuden on kävely- ja pyöräilyreiteillä oltava vähintään 2,2 metriä. Pensaskasvillisuus ei saa kaventaa kulkureittejä.

Muinaismuistoja tai historiallisen ympäristön rakenteita häiritsevä kasvillisuus tulee poistaa kaupunginmuseon ohjeistuksen mukaan.

Puuston uudistamiselle on tehtävä ohjeellinen aikataulu ja investointiohjelma. Näin parannetaan esim. katupuurivien oikea-aikaista suunnittelua ja kasvimateriaalin tilaamista. Helsingin katupuut on inventoitu vuosina 2010-11 (HKR julkaisu 2013:2 / Arkkitehtuuriosasto). Yliskylässä inventoituja katupuita ja puurivejä on Kuvernöörintiellä, Holmanmoisionpolulla, Laajasalontielle ja Marunapolulla, joista kaikki paitsi Kuvernöörintie on nostettu tässä alue-suunnitelmassa peruskorjaus- tai kunnostushankkeiksi.

3.2.7 Vesialueet, hule- ja pienvedet sekä tulvasuojelu

Suunnittelualueella ei ole muita varsinaisia pienvesiä kuin Yliskylänpuro. Yliskylänpuro virtaa Degerön kartanon vieressä. Puro toimii hulevesiuomana ja

Viereinen sivu:

Nykyiset valaistut polut on merkitty karttaan keltaisella. Reittiosuudet joilta valaistus puuttuu, on merkitty punaisella.

maisemallisena elementtinä. Puron vedenlaatu on ollut tyydyttävän ja välttävän välillä. Veden liuenneiden aineiden määrä on ollut erittäin korkea vuonna 2004. Yliskylänpuro kokoo sadevesiä puropituuteen nähden suhteellisen laajalta alueelta. Valuma-alue ulottuu lännessä melkein Tullisaareen asti ja idässä Ilomäentielle. Laajasalon liikuntapuistosta ja Holmanmoisionpolun itäpuolelta tulevat ojat yhdistyvät Yliskylänpuroon. Valuma-alueella tulisikin Helsingin pienvesiohjelman mukaan rakentaa pieniä kosteikkoja tai laskeutusaltaita puron veden laadun parantamiseksi. Puro purkaa vetensä Pikku-Sarvastoon, jonka suulla on linnustollisesti ja kasvistollisesti merkittävä alue.

Alueella on avo-ojia ja hulevesipainanteita Sarvastonpuiston eteläpäässä, Humalniemen viheralueella ja Yliskylänlahden rantavyöhykkeellä. Alueelle on rakennettu tulvapatoja vuosina 2010–11. Aittasaaressa on kaksi tulvapattoa, joista pohjoisempaan liittyy myös tulvapumppaamo. Tämä sijaitsee juuri Yliskylänpuron purkupisteessä Pikku-Sarvastonlahteen. Sarvaston aluepuiston eteläosaan on rakennettu mutkittileva hulevesiuoma. Venekerhon eteläpuolella olevaa Sarvastonojaa syvennettiin ja siihen rakennettiin tulvapatto. Patojen tehtävänä on estää meriveden nousu rakennetuille alueille. Pato ei kuitenkaan saa estää huleveden valumista normaalitilanteessa rakennetuilta alueilta merelle päin. Tulvasuojaustarve syntyy kun merivesi nousee tasolle +0,80 metriä ja padot suojaavat Yliskylän alavia alueita kunnes merivesi nousee tasolle +2 metriä.

Hulevesirakenteiden ongelmana on ettei niiden ylläpitoa ja hoitoa ole pystytty järjestämään kohtuullisesti. Uomia tulisi voida pitää avoimina ruoppaamalla, mutta niiden äärelle voi olla mahdoton päästä sopivalla kalustolla. Joissain tapauksissa padon rakentamisen yhteydessä tehdyt maisemointitoimenpiteet eivät vastaa viheralueen arvoja, käyttötarkoitusta tai hoitoluokitusta. Hulevesi- ja tulvasuojelurakenteiden suunnittelussa tulisi tehdä yhteistyötä viheralueiden suunnittelusta ja ylläpidosta vastaavien virkamiesten kanssa. Rakenteiden sijoittamisesta olisi syytä keskustella myös niiden hallintokuntien ja yksiköiden edustajien kanssa, joiden toimiin ja hallinnoimiin alueisiin ko. rakenteilla on välittömiä tai huomattavia vaikutuksia.

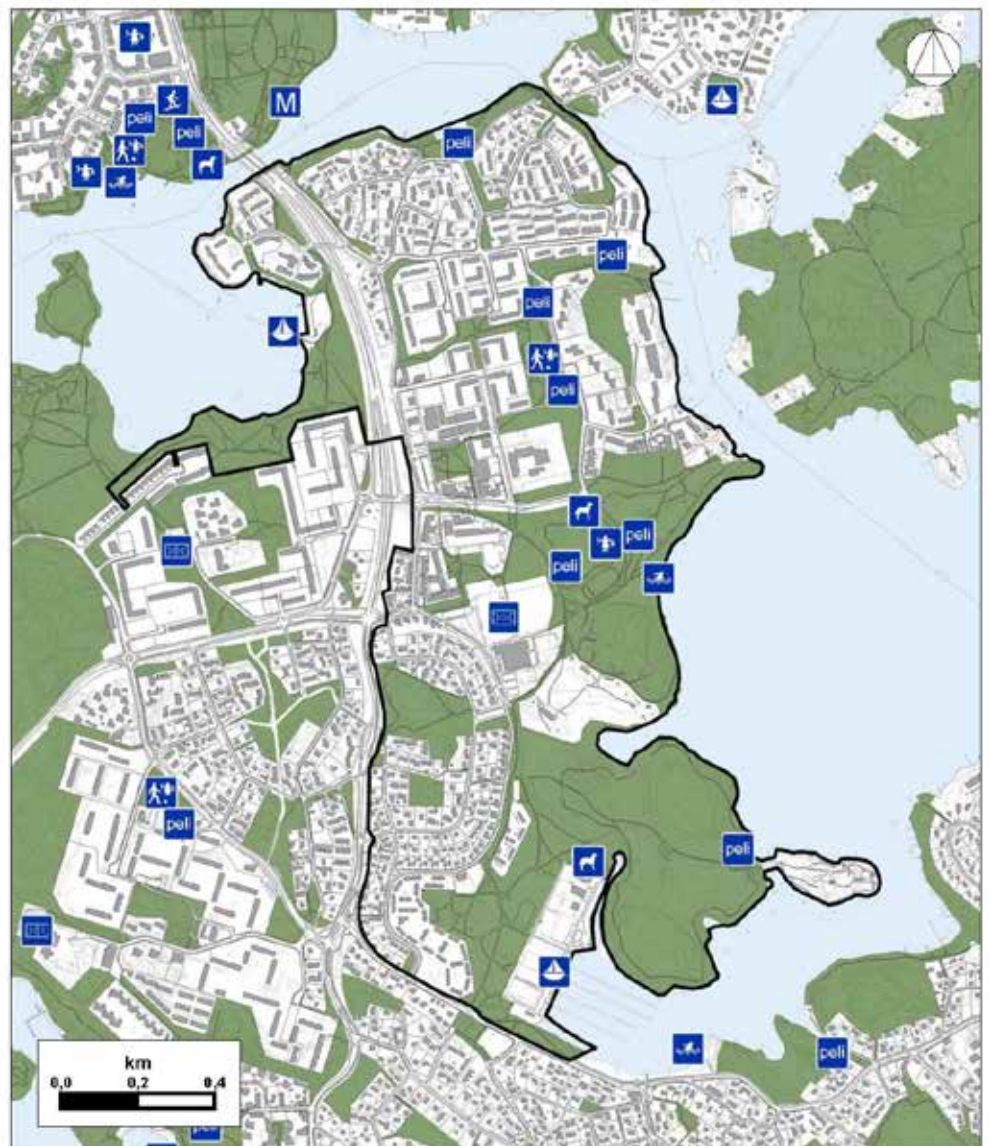
3.2.8 Arvoympäristöt

Alueella on paljon historiallisesti arvokkaita ympäristöjä, kuten Laajasalon kartanomaisema sekä Yliskylän kartanoon kuuluneen asuintuvan pihapiiri. Arvoympäristöjen selvitystyö on kaupungilla käynnissä. Kohteet arvioidaan luokituksella I-III, I ollessa arvokkain. Ensimmäisten inventointien joukossa v.

Viereinen sivu:

Viheralueiden nykyiset palvelut ovat riittäviä.

Palvelut viheralueilla

	leikkipaikka		skeittauspuisto		pelikenttä
	leikkipuisto		uimaranta		venesatama
	koira-aitaus		urheilukenttä		mattolaituri

2008 olivat tältä alueelta Holmanmoisionpolku ja Tammisalonskanava.

3.2.9 Alueiden käyttö ja tapahtumahallinta

Suunnittelualueella on neljä yleisellä alueella toimivaa venesatamaa: Sarvaston, Reposalmen, Marunakujan ja Yliskylän venesatamat. Kaikkien venesatamien alueilla on myös veneiden talvisäilytystä. Sarvaston venesatamassa toimii neljä yritystä ja siellä on paljon venepaikkoja. Noin puolet paikoista on venekerholla ja puolet kaupungin suoraan asiakkaille vuokraamia. Reposalmen venekerholla on Ilomäenpolun päässä vuokratontti. Marunakujan venesataman laiturialue ja veneiden talvisäilytyskenttä on vuokrattu Humalniemen venekerholle, mutta osa rannasta on vapaasti yleisessä käytössä. Kulkuyhteys satamaan on puistopolkua pitkin, ja sen kunnossapidosta sovitaan tarvittaessa virastojen kesken. Yliskylänlahdella laiturialue ja osa maa-alueesta on vuokrattu venekerholle siten, että rantaa pitkin kulkeva reitti on vapaasti yleisessä käytössä. Lisäksi venesataman vesialueella on yksityinen Haukkaniemen venekerhon laiturialue, joka on kiinnitetty yksityisen taloyhtiön ranta-alueeseen. Laiturinpito-oikeuksien myöntäminen kuuluu nykyisin Liikuntavirastolle. Vuokralaiset vastaavat vuokra-alueittensa kunnosta ja puhtaanapidosta. Venesatamien yleisten alueiden ylläpito kuuluu Liikuntavirastolle, lukuunottamatta metsäalueita, joiden hoidosta vastaa Rakennusvirasto.

Uimarannan alueella järjestetään vuosittain helmikuussa Lions-clubin laskiaisrieha. Liikuntavirasto auraa sitä varten reitin rantaan huoltorakennuksen välistä. Kesäisin Laajasalon liikenteen sekoittaa Hesa-Cup jalkapalloturnaus. Tapahtuman aikana hiekkakenttä otetaan pysäköintikäyttöön. Liikuntapuiston alueella järjestetään myös paljon muita tapahtumia.

3.2.10 Julkinen taide ja muistomerkit

Yliskylän ala-asteen pihalla on Nina Ternon Karuselli-niminen Helsingin taidemuseon omistama veistos vuodelta 1975. Alueella on kaksi luonnonmuistomerkkinä rauhoitettua suurta ja iäkästä mäntyä, toinen yksityisellä tontilla ja toinen Reposalmentien varressa lähellä uimarantaa. Jälkimmäisen on arveltu olevan Helsingin suurin mänty. Holmanmoisionpolun varressa on useita istutettuja jaloja lehtipuita, joista suurin hopeapoppeli on rauhoitettu. Ostoskeskuksen vieressä kasvaa maamerkinä tunnettu ns. Haltiamänty, joka on suojeltu asemakaavamerkinnällä.

Ostoskeskuksen viereinen komea mänty on suojeltu asemakaavamerkinnällä.

3.3 Ylläpito

3.3.1 Ylläpidon painopistealueet

Yliskylässä ylläpidon painopisteinä tulisi olla erilaisten niittyalueiden ja ruo-
vikoiden hoito sekä hulevesien hallintaan liittyvät kysymykset. Viheralueille
on rakennettu tulvasuojelurakenteita ja muita teknisiä rakennelmia, jotka on
toteutettu ilman puistosuunnitelmaa tai hoitosuunnitelmaa ja kuulematta nii-
den vaikutusalueella sijaitsevia alueita hallinnoivia kaupungin yksiköitä. On
syntynyt vaikeasti ylläpidettäviä alueita.

Hulevesien hallinnan tulisi perustua yhdessä sovittuihin periaatteisiin. Puro-
jen ja ojien ylläpidosta on sovittava yhdessä katu- ja viheralueita hallinnoivi-
en tahojen, kuten eri virastojen tai aluetta vuokraavien yksityisten tahojen
kanssa. Myös vuokrasopimusten sisältö olisi syytä tarkistaa ylläpitovastuiden
osalta.

*Reposalmentien ja Ilomäentien risteyksen
parkkipaikkaa käyttävät uimarannalle me-
nijät. Liikennemerkit ja merkintämaalaukset
olivat vielä kuvaushetkellä asentamatta.
Parkkipaikan tilankäyttö ei ole paras mahdol-
linen. Muutos nykyiseen edellyttää liikenne-
suunnittelua.*

Yliskylänpurosta tulee laatia valuma-alue tarkastelu ja Liikuntapuiston huleve-
sisuunnitelma, jossa myös Holmanmoisionpolun tulvaongelmat ratkaistaan.
Alueiden ylläpito toteutetaan tilaamalla se urakoitsijoilta viiden vuoden so-
pimuksella. Purojen, ojien ja lampien perkaus tulisi voida tilata urakoitsijalta
kokonaisuutena.

3.3.2 Katujen ylläpito

Aluesuunnitelman laatimisen yhteydessä havaittiin kaduilla eräitä kohtia, jot-
ka tulisi pikaisesti korjata ylläpitotöiden yhteydessä:

- Reposalmentien tukimuuri ja kaide
- Reposalmentien alikulun valaistus ja graffiti, koululaisten esiin nostama
kohde, valaisimet ja seinät korjattava
- Kanavasillantien kääntöpaikan päällystys ja pohjoispuolen pientareen
kunnostus
- Sarvastonkuja, kääntöpaikka: epämääräiset / huonokuntoiset / puuttu-
vat pinnoitteet ja epäselvä kevyen liikenteen reitin alku
- Ilomäentie, Kiiltomadonpolun korotettu suojatie esteettömyyden pe-
rustason reitillä on huonosti näkyvä, kulunut, eikä esteetön
- Esteettömyyspuutteet alueella

3.3.3 Katuviheralueiden ylläpito

Yliskylässä on varsin vähän varsinaisia katuistutuksia. Istutettuja katupuita on
Laajasalontielle, Kuvernöörintielle ja Marunapolulla. Monet asemakaavassa

katualueiksi merkityt polut kulkevat puistoalueiden läpi. Sen sijaan Holmanmoisionpolku on asemakaavassa kokonaan puistoaluetta. Suurimmat katuviheraluekokonaisuudet ovat Laajasalontien varsilla, jossa katualueeseen kuuluu nurmikoiden ja istutusten lisäksi myös metsää ja niittyjä. Lisäksi katualueeksi merkittyjen alueiden reunoilla on viheralueiksi jätettyjä kaistaleita esimerkiksi Reposalmentien, Pastorintien ja Sarvastonkaaren varrella.

Katuviheralueiden ylläpito kytkeytyy viereisten puistoalueiden ylläpitoon. Tonttien ja ajoratojen välisten viherkaistaleiden ylläpidosta huolehtii useimmiten tontin haltija. Ylläpidosta, kuten niiton, talvikunnossapidon ja kevätsiivouksen järjestelyistä olisi hyvä sopia yhteistyössä hallinnollisten rajojen yli.

3.3.4 Rakennettujen viheralueiden ylläpito

Yliskylän rakennetut viheralueet ovat pääosin avoimia ja luonnonläheisiä. Ne kytkeytyvät metsäalueisiin luontevasti. Rakennettujen viheralueiden nykyisiin hoitoluokkiin ei ole esitetty suuria muutoksia. Muutamissa kohteissa ehdotetaan hoitoluokan tarkistamista sellaiseen puiston osaan, jota ei enää kuluneisuutensa vuoksi voida pitää metsänä, kuten Kuvernööripuiston kaapeimmat osat (kohde nro 8) tai Laajasalon uimaranta (kohde nro 2). Lisäksi hoitoluokkamutoksia tapahtuu ehdotettujen peruskorjausten yhteydessä kuten Humalniemen ja Ilomäen viheralueiden (kohde nro 9) pieni pelikenttä ja Kuukiventien puistoissa (kohde nro 12) Laajasalon sillan alle perustettava uusi käytävä.

Viheralueiden tavoitteet alueittain

5. Karpiselänpuisto

Lammessa kasvava osmankäämi on pidettävä kurissa niin että vesipinta näkyy. Kohde sijaitsee Yliskylänpuron valuma-alueella, jolle on laadittava valuma-alueen tarkastelu ja hulevesisuunnitelma. Hoidosta on sovittava aluetta osittain hallinnoivan Liikuntaviraston kanssa.

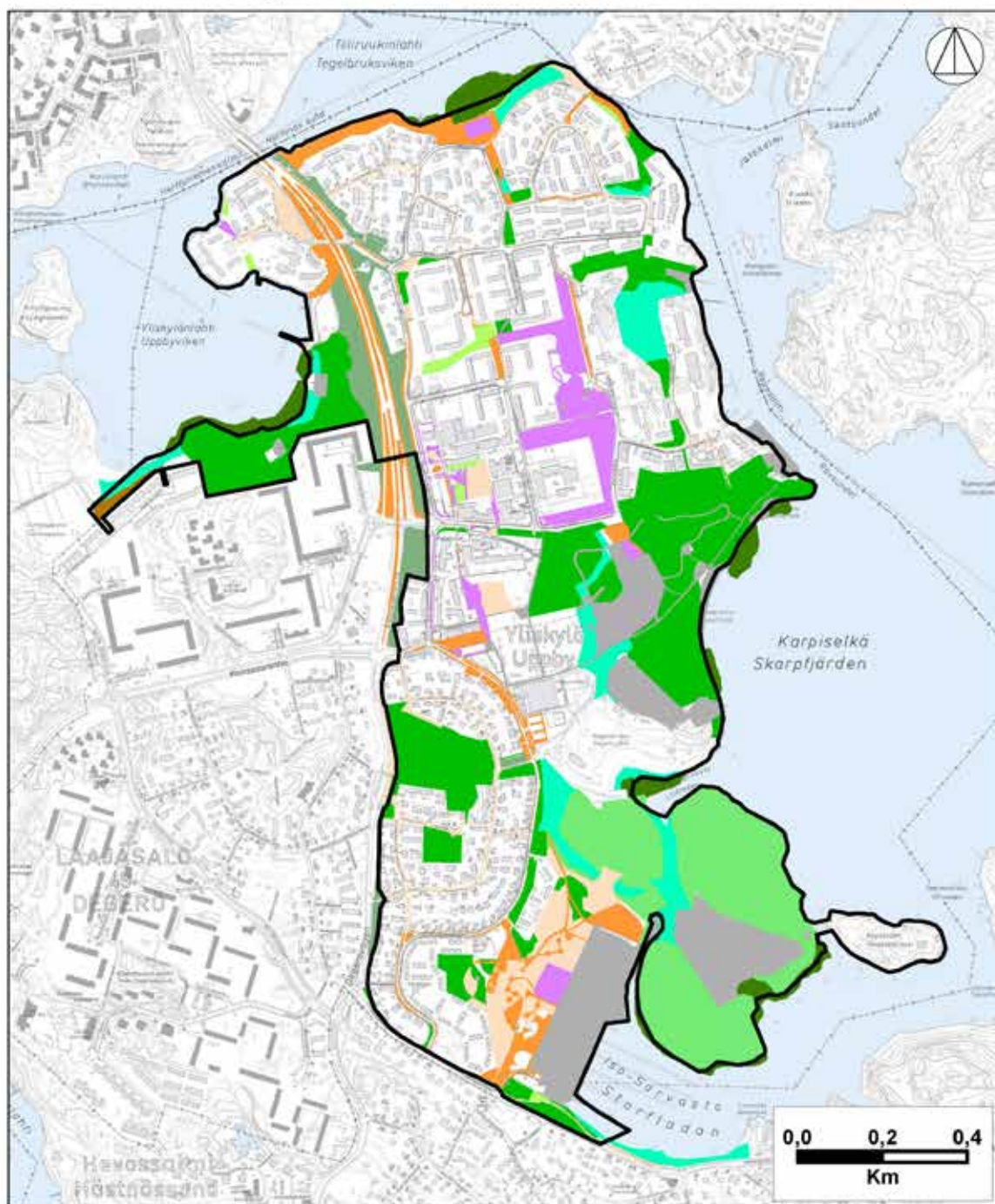
18. Sarvaston aluepuisto ja Jollaksentien viherkaistat

Jollaksentien ja Isonsarvastontien risteykseen tulee saada kunnon opasteet Sarvaston venesatamaan, koska sekä kaupunkilaisilla että muilla satamassa asioivilla on vaikeuksia hahmottaa sisäänajoa. Lisäksi kävelyreitit Jollaksentien molemmista suunnista Sarvaston satama-alueelle tulee selvittää osana sataman reittejä ja toimintoja. Mikäli kulkuyhteys tulvasuojelurakenteisiin liittyvän ojan kohdalla ei ole mahdollinen, tulee se selkeästi estää esimerkiksi aidalla ja ojan pääty siistiä. Venesäilytyspaikalle sisäänajon pinnoitteiden selkeytys ja

Viereinen sivu:

Viheralueiden tavoitteelliset hoitoluokat yhdistettynä samalle kartalle. Yksittäisen viheralueen luokitus voi muuttua esimerkiksi peruskorjauksen yhteydessä.

Viheralueiden ja katuvihreän hoitoluokat

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (012/2012)

	A2 käyttöviheralue / KA2 keskustakatuvihreä		C2.1 Ulkoilumetsä
	A3 käyttö- ja suojaviheralue / KA3 taajamakatuvihreä		C3 Suojametsä / KC3 suojakatumetsä
	B3 Maisemaniitty / KB3 piennarniitty		C5 Arvometsä
	B4 Avoin alue		Rantaruvikko
	C1.1 Puistometsä		H1 hoitoluokittamaton
	C1.2 Lähivirkistysmetsä / KC1 lähikatumetsä		Suunnittelualueen raja

LUONNONHOITOLUOKKIEN KUVAUKSET

- B2 Käyttöniitty on säännöllisesti ylläpidetty avoin tai puoliavoin niitty, joka on koko pinta-alaltaan ulkoilukäytössä. Sen kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Niityllä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä.
- B3 Maisemaniittyjä ja laidunalueita ylläpidetään avoimen maiseman säilyttämiseksi. Maisemaniityt ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita, joiden kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Maisemaniityillä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä. Liikkuminen ohjataan käytäville tai niittypoluille. Kapeita maisemaniittyjä voivat olla myös kaistaleet, esimerkiksi tien pientareet.
- B4 Avoimet alueet ja näkymät ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita esimerkiksi taajaman tuloväylien, teiden ja muiden väylien varrella. Hoitoluokkaan kuuluvat myös pienet metsäaukeat, umpeutuneet pellot ja johtokatualueet alustat sekä avoimet näkymät kuten esimerkiksi näkymät näköalapaikoilla ja perinnemaisemassa. Näkymät avautuvat myös joki- tai järvimaisemiin sekä merkittäviin luonto- ja maisemakohteisiin. Tähän luokkaan kuuluvat alueet, joiden hoito on pelkkää säännöllistä vesakon poistoa.
- B5 Arvoniityt ovat niittyjä, jotka määritellään tärkeiksi kulttuuriperinteen, maiseman tai luonnon monimuotoisuuden kannalta tai ne ovat muuten asukkaille merkittäviä niittyjä. Arvoniittyä niitetään tai raivataan vesoista ja niittojäte vietään pois. Hoito perustuu usein kohdekohtaiseen hoitosuunnitelmaan.
- C1.1 Puistometsä on päivittäisessä runsaassa käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut puistomainen metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu pääosin luonnonkasveista. Puistometsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai muuten keskeisellä ulkoilun ja virkistyskäytön painopistealueella. Puistometsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja kevyen liikenteen väylille.
- C1.2 Lähivirkistysmetsä on päivittäisessä käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu luonnonkasveista. Lähivirkistysmetsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai lähellä niitä. Lähimetsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta, suoja-arvoja ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja metsäpoluille.
- C3 Suojametsä suojaa liikenteen tai muun päästölähteen pienhiukkasilta, polytlä ja osin melulta. Se on myös näkösuoja ja suojaa tuuli- ja lumihaitoilta. Suojametsien hoidossa painotetaan puuston ja muun kasvillisuuden elinvoimaisuutta, monikerroksisuutta ja peittävyttä tavoitteena mahdollisimman hyvä suojavaikutus. Hoidossa huomioidaan myös maisema ja mahdollinen virkistyskäyttö. Mahdollinen suojametsissä liikkuminen on ohjattu käytäville ja metsäpoluille.
- C5 Arvometsä on erityisen tärkeä ja arvokas kohde maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuusarvojen tai muiden piirteiden vuoksi. Arvometsää hoidetaan kohteen erityisarvojen ja ominaispiirteiden vaatimalla tavalla. Luonnon monimuotoisuuskohteiden kyseessä ollessa kohde jätetään usein hoitotoimien ulkopuolelle.
- O Hoidon ulkopuolella oleva alue, tässä suunnitelmassa kuvioitu ruovikot.
- R Maankäytön muutosalueet.
- E Erityisalue on viheralue, jonka ominaispiirteet tai käyttö on niin poikkeuksellista, ettei sitä voida sisällyttää mihinkään muuhun hoitoluokkaan, esimerkkinä näistä ovat esim. palstaviljelyalueet tai koira-aitaukset.

alueen siistiminen. Sataman sisääntuloalueen ja eteläosan kulkureittien kunnostus on Liikuntaviraston vuoden 2014 peruskorjaustöiden ohjelmassa. Samassa yhteydessä kunnostetaan istutuksia, kalusteita ja reuna-alueita sekä parannetaan satama-alueen sisäistä liikenteenohjausta ja pysäköintiä.

3.3.5 Luonnonhoito

Uudet hoitoluokat

Vähän vajaa puolet (48 %) suunnittelualueen metsistä on C1.2 lähivirkistysmetsiä. Toiseksi suurin hoitoluokkaryhmä on C2.1 ulkoilmametsät, jotka sijoittuvat alueen länsiosassa olevaan Aittasaareen. Vajaa kymmenes (7%) prosenttia alueen metsistä on C5-arvometsäluokassa, näistä suurin osa reheviä tervaleppä- tai jalopuumetsiköitä. Noin kahdeksan prosenttia on hoitoluokkaa O eli "Hoidon ulkopuoliset alueet", tähän hoitoluokkaan kuuluvat alueen ruovikot. Lisäksi suunnittelualueella on myös jonkin verran kuvioita, joiden tavoitetila on C1.1 puistometsä (1 %). Lisäksi vajaa kymmenes (9 %) alueesta on joko hoidettuja maisemaniittyjä tai avoimia alueita.

Metsien hoito

Suunnittelualueella ei tehdä yhtään uudishakkuuta. Sen sijaan muutamilla kohteilla on tarkoitus edistää taimikon elinvoimaisuutta poistamalla niiden päältä ylispuuta tai luomalla latvusaukkoja luontaisen uudistumisen edellytysten parantamiseksi paikkoihin, missä puuston jo valmiiksi heikentyneitä tai kuollutta.

Vajaa viidennes (19 %) suunnittelualueen hoitotöistä on eriasteisia harvennushakkuuta. Harvennuskohdeet ovat pitkälti nuoria tai varttuneita koivikoita, jotka nyt harvennetaan ensi kertaa, jotta ne niiden latvuseros säilyisi elinvoimaisena ja yhteyttävänä. Lisäksi harventamisella parannetaan metsien kerroksellisuutta, sillä vallitsevan jakson harventaminen luo paremmat edellytykset pensaskerroksen elinvoimaisuudelle lisääntyneen valon ja ravinteisuuden takia. Yksittäisten puiden poistoa lähinnä ulkoilureittien, teiden ja rakennusten varsilta on noin kaksi kolmasosaa (69 %) kaikista hoitotöistä. Vajaa kymmenes (9 %) suunnittelualueella tehtävistä hoitotöistä on maisemanhoitoa, tällä työlajilla pyritään yleensä avaamaan lähi- ja kaukomaisemia ja ottamaan metsästä joitain yksittäisiä kohteita esille, kuten esimerkiksi näyttäviä puu- ja pensasryhmiä. Alueella tehdään myös jonkin verran (3 %) ylispuustoisen taimikon hoitoa, jolla poistetaan isompaa puustoa kasvatettavan kerroksen yltä. Lisäksi parilla kuviolla on merkitty luontaisen uudistamisen

valmistelua, joka tarkoittaa käytännössä pienien latvusaukkojen tekoa kuol-
leiden tai heikentyneiden puustoryhmien kohdalle.

Suunnittelualueen koillis- ja keskiosissa osassa on jalopuuesiintymiä. Jalo-
puusto on pääosin nuorta ja varttunutta vaahteraa. Lisäksi Degerön kar-
tanon läheisyydessä olevilla kuviolla on mm. isoa lehmusta ja poppelia. Li-
säksi koko suunnittelualueella esiintyy tasaisesti nuorta vaahteraa ja tammea
pensaskerroksen seassa sekä yksittäisiä isompia yksilöitä. Pensaskerroksen
jaloa lehtipuuston ympärille tehdään niin sanottu reikäperkaus, jossa jalon
lehtipuuyksilön ympäristö vapautetaan muusta lehtipuuvesakosta. Isomman
jalon lehtipuun ympäri pyritään luomaan vähintään kahden metrin vapaa
vyöhyke oksien kärjestä poistamalla niiden ympäriltä kasvua haittaava puus-
to. Lisäksi jalojen lehtipuiden yllä olevat ylispuut, suurimmaksi osaksi kuusi-
kot, pyritään kaatamaan pois jaloa lehtipuustoa vahingoittamatta.

Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen

Luonnon monimuotoisuuden huomioinen on lähtökohtana kaikelle toi-
minannalle suunnittelualueella ja yleisemmin koko Helsingin kaupungin
omistamilla alueella. Helsingin kaupunki on sitoutunut toiminnassaan Luon-
non monimuotoisuus - ohjelman ja Luonnonhoidon linjauksen mukaan
ylläpitämään ja edistämään luonnon monimuotoisuutta. Näitä periaatteita
noudatetaan läpäisyperiaatteella jokaisella kuviolla, missä todetaan luonto-
arvoja. Suurin yksittäinen luonnon monimuotoisuuden huomioinen suun-
nittelualueella on se, että kaikki luonnon arvokohteiksi todetut alueet, joko
luontotietojärjestelmän kohteet tai omissa inventoineissa todetut arvokkaat
elinympäristöt, on jätetty suurilta osin toimenpiteiden ulkopuolelle. Arvo-
kohteiden lisäksi myös suuri osa kuvioista, mitä ei ole luokiteltu varsinaisiksi
arvokohteiksi, on jätetty kehittymään luonnontilaan. kaiken kaikkiaan noin
puolet alueen pinta-alasta on kokonaan toimenpiteiden ulkopuolelle. Lisäksi
niillä alueilla, missä toimenpiteitä on tarkoitus tehdä, luonnon monimu-
toisuutta ylläpidetään ja kehitetään suosimalla kerroksellista metsänhoitoa,
säästämällä kuollutta ja lahoa puuta ja hoitamalla pensaskerrosta vaihtelevasti
jättämällä pensasryhmiä ja yksittäisiä taimiyksilöitä pensaskerrokseen. Lisäksi
uudistamista ei tehdä avohakkuin, vaan kehittämällä isomman puuston alla
olevia nuoria puuyksilöitä. Lisäksi joillakin arvokkailla luontokohteilla, esi-
merkiksi lehdoissa, kenttä- ja pensaskerroksen valoa vaativia kasveja voidaan
auttaa varjostavia kuusia poistamalla. Suunnittelualueen suurin yhtenäinen ja
samalla arvokkain kokonaisuus on Aittasaari. Siellä on useita C5-arvomet-
säksi luokiteltuja kuviota, jotka ovat pääosin reheviä tervalepiköitä. Lisäksi

alueen metsät ovat tyypillisesti suhteellisen iäkkäitä, monilajisia, kerroksellisia ja niissä on pitkälle edenneitä lahopuujatkumoa. Niittyelinympäristöjen hoito parantaa omalta osaltaan alueen monimuotoisuutta sekä ekologisesti että maisemallisesti.

METSO-ohjelman mukaiset luontoalueet

Alueelle on tehty kesällä 2011 sekä 2013 METSO-inventointi ympäristökeskuksen tilaamana. Kesällä 2011 tehdyn inventoinnin METSO-kohteiden rajausta ja kohdetietoja on tarkistettu tämän suunnittelun yhteydessä maastossa rakennusviraston toimesta.

Huomattava osa arvokkaimmista METSO-kohteista on jätetty toimenpiteiden ulkopuolelle. Rakennusviraston suunnittelun yhteydessä tällaiset kohteet on hoitoluokiteltu monilta osin C5-arvometsäluokkaan. Osa kohteista täyttää METSO:n ohella vahvempiakin suojelukriteerejä, joten ne on rajattu vielä erikseen arvokkaiksi elinympäristöiksi (kts. uudet hoitoluokat -kartta). Niillä METSO-kohteilla, joille on esitetty pienimuotoisia hoitotoimenpiteitä, ei toimenpiteen vähäisyyden takia ole vaikutusta kohteen luontoarvoihin. Lisäksi muutamalla kohteella hoitotoimenpiteitä tehdään nimenomaan todettujen luontoarvojen ylläpitämiseksi ja turvaamiseksi.

Ulkoilureittien varsien hoito

Suunnittelualueella on 13,5 kilometriä C- ja B-alueilla olevia kartalle merkittyjä polkuja ja reittejä. Suurin osa näiden reittien varsista tullaan hoitamaan suunnitelmakauden alkupuolella ja toimenpiteet toistetaan suunnitelmakauden puolessavälissä. Näitä reittien varsia hoidetaan poistamalla niiden läheisyydestä huonokuntoisia ja kuolleita puita sekä poistamalla vaihtelevasti pienpuustoa. Nämä toimenpiteet tehdään vaihtelevalla etäisyydellä reitin varresta metsän luonteen, maiseman ja topografian mukaan. Lisäksi joissakin kohdin ulkoilureitistöä on syytä avata maisemia tekemällä pienpuuston hoitoa, yksittäisen puiden poistoa ja harvennuksia. Näin saadaan luotua kaukomaisemia esimerkiksi Vartiokylänlahdelle. Lisäksi monissa kohdin pienpuuston hoidolla luodaan lähimaisemaa reiteiltä metsän sisään. Reittien varren hoidolla on myös viihtyisyys- ja turvallisuusnäkökulma. Monet ihmiset tuntevat itsensä turvattomaksi isoilla metsäalueilla, missä tiheä pensaskerros ulottuu aivan reitin viereen tai "kaatuu" metsästä reitin puolelle. Vaihtelevalla reittien varren pensaskerroksen hoidolla pystytään myös vähentämään tätä epäviihtyisyyttä.

Pienpuuston ja taimikoiden hoito

Suunnittelualueen luonnonmukaisten alueiden yhteispinta-ala on 70 hehtaaria. Pienpuuston hoitoa tehdään tästä alasta vajaalle 32 hehtaarille eli vajaalle puolelle suunnittelualueen pinta-alasta. Hoitotöiden pinta-aloista on syytä muistaa, että suurimmaksi osaksi toimenpiteet eivät koske koko kuviota, vaan osa kuviosta jää vaihtelevasti toimenpiteiden ulkopuolella ja lopulla kuviolla hoidon intensiteetti vaihtelee kuvion puuston luonteen mukaan. Lisäksi pienpuuston hoito tehdään läpäisyperiaatteen mukaan niin, että se on aina vaihtelevaa, eli osa pensaskerroksesta jää koskemattomaksi, osasta poistetaan osa ja osaan kuviota tehdään aukkoja. Näin pensaskerroksesta saadaan vaihteleva ja siellä on näkymiä sekä lintujen ja muiden pensaskeroksen lajien elinympäristöt eivät vaarannu. Lisäksi pienpuuston hoidolla poimitaan lehtipuuvesakon seasta näyttävimmit ja arvokkaimmat puuyksilöt sekä näyttävimmit pensasryhmät.

Kuluneisuus

Joillakin suunnittelualueen luonnonhoidon alueilla on nähtävissä liiasta kulumisesta johtuvaa kenttakerroksen kulumista. Tämä näkyy muun muassa ylläleivinä ja mutaisina polkuina. Ongelma ei kuitenkaan ole vielä niin laaja, että kulkua pitäisi varsinaisesti ohjata tai estää.

Niityt ja pientareet

Suunnittelualueella on noin kuusi hehtaaria (5,68 ha) avoimiksi alueiksi tai niityiksi luokiteltavia alueita. Osaa näistä alueista hoidetaan jo nyt niittäen ja osa on tarkoitus kunnostaa niittyalueeksi. Suurin yksittäinen avoin alue sijaitsee alueen eteläosassa Sarvaston aluepuistossa, joissa niityt lomittuvat hoidettuihin puistoalueisiin. Piennaralueita on paikoin ulkoilureittien ja katuojen varsilla. Näitä alueita on osittain niiton piirissä.

Maatalousalueet ja palstaviljelmät

Alueella ei ole maatalousalueita tai palstaviljelmiä.

Ruovikot

Suunnittelualueella on kuvioituja ruovikoita vajaa kuusi hehtaaria (5,56 ha). Nämä ruovikot sijaitsevat mm. Yliskylänlahdella, Tiiliruukinlahdella ja Aittasaaren rannoilla. Muutamille ruovikkokuviolle on alustavasti suunniteltu niittoa ja/tai ruoppausta, jotta lahden rantaa myötäilevältä ulkoilureitiltä avautuisi näkymää lahdelta päin ja veneillä olisi helpompaa liikkuu.

Luonnonhoidon toteutusohjelma 2013 – 2022

Luonnonhoidon työt on tarkoitus aloittaa suunnitelmakauden alkupuolella vuoden 2014 aikana. Toiskertaiset hoitotyöt kuten ulkoilureittien varsien pienpuuston hoito ja reitinvarsien vaarallisten puiden poisto on tarkoitus tehdä suunnilleen suunnitelmakauden puolessa välissä vuonna 2019. Aluesuunnitelman mukaisesti laaditaan luonnonhoidon toteutussuunnitelma vuoden 2014 aikana. Se sisältää aluesuunnitelman mukaiset tekniset toimenpideohjeet. Aluesuunnitelma ja luonnonhoidon toteutussuunnitelma ovat nähtävissä rakennusviraston Internet -sivuilla <http://www.hkr.hel.fi> ajan-kohtaisia viheralueita esittelevässä kohdassa ja asiakaspalvelussa.

Metsien hoito on tavoitteena aloittaa vuoden 2014 aikana. Ylläpidettävien niittyjen niitto tehdään vuosittain. Toiskertaiset hoitotoimenpiteet, kuten pienpuuston ja taimikoiden hoito, tehdään suunnitelmakauden puolessavälissä. Harvennus- ja uudistushakkuut tehdään lintujen pesimäajan 1.4.-31.7. ulkopuolella. Toimenpiteet tehdään siten, että ulkoilijoiden turvallisuudesta huolehditaan. Puutavara välikvarastoidaan hakkuiden ajaksi sopiviin kohtiin ja kuljetetaan pois. Hakkuutähteiden siivous metsistä tehdään lumettomana aikana ja ne pyritään korjaamaan mahdollisimman nopeasti pois metsistä ja ulkoilureittien varsilta.

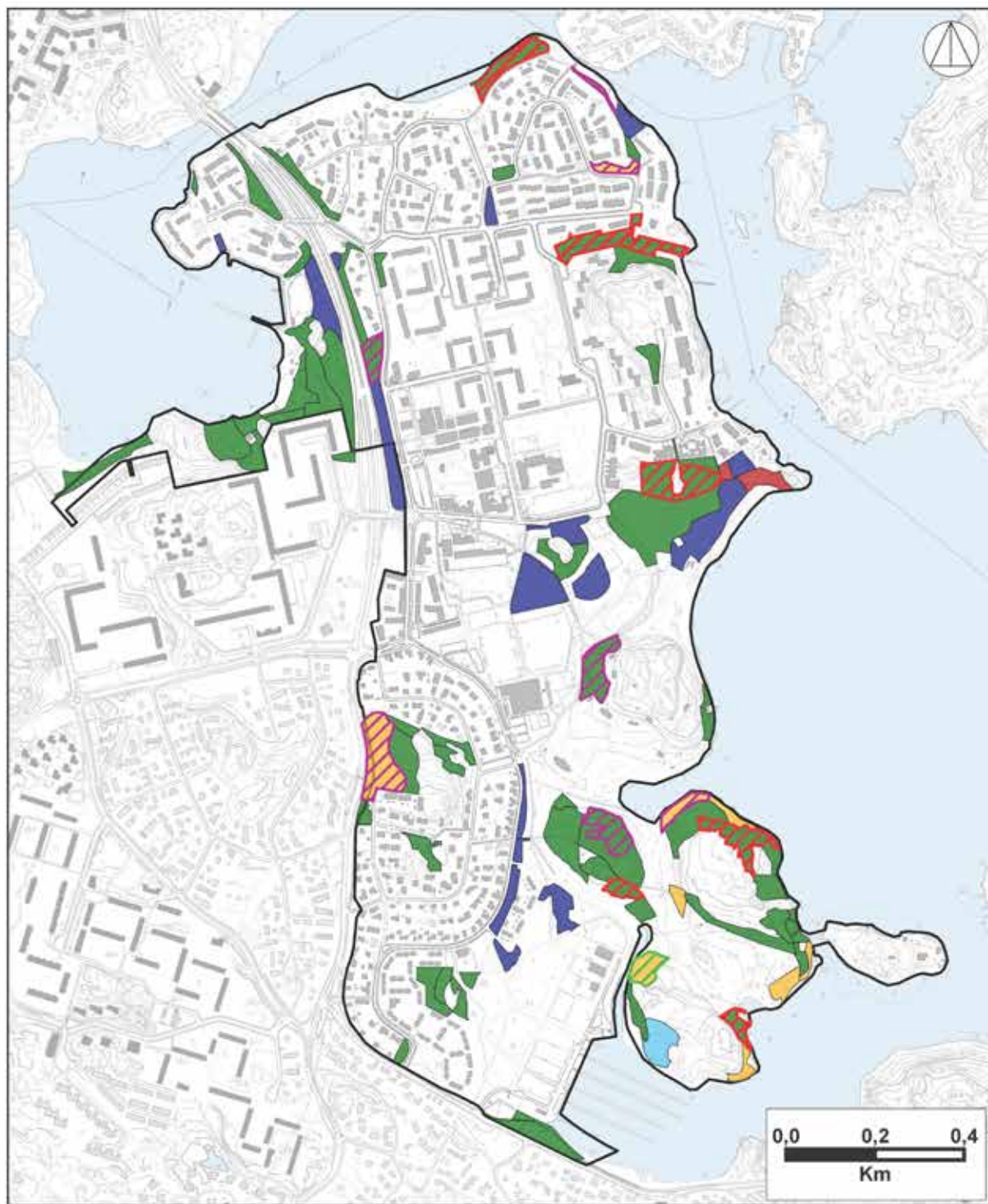
Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto tilaa luonnonhoitotyöt ja ne tehdään vuosittain edellisen vuoden syksyllä luonnonhoitosuunnitelmien toteutusaikataulun ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Ennen töiden toteutusta niistä tiedotetaan sidosryhmille ja asukkaille paikallislehtien ja maastotiedotteiden sekä rakennusviraston Internet -sivujen kautta. Kaikissa suunnittelu- ja toteutusvaiheissa asukkailla on mahdollisuus saada lisätietoja ja esittää palautetta luonnonhoidon asiantuntijoille rakennusvirastoon. Viimeistään hakkuutiedotteiden ilmestyessä maastoon on asukkailla mahdollisuus esittää toiveita kiinteistönsä ja puiston rajalla olevista puista ylläpidon tuottajan vastaavalle työnjohtajalle, joka ottaa ne huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Luonnonhoidon tavoitteet alueittain

1. Reposalmentien reuna-alueet

Viheralueen luonnonhoidon päätavoitteena puuston elinvoimaisuus ja tulevaisuutta ajatellen vanhemman kuusikon luontaisen uudistumisen edellytysten parantaminen, sekä katujen, ulkoilureittien, tonttien ja parkkipaikkojen turvallisuus. Näitä tavoitteita edesautetaan mm. yksittäisten puiden ja puur-

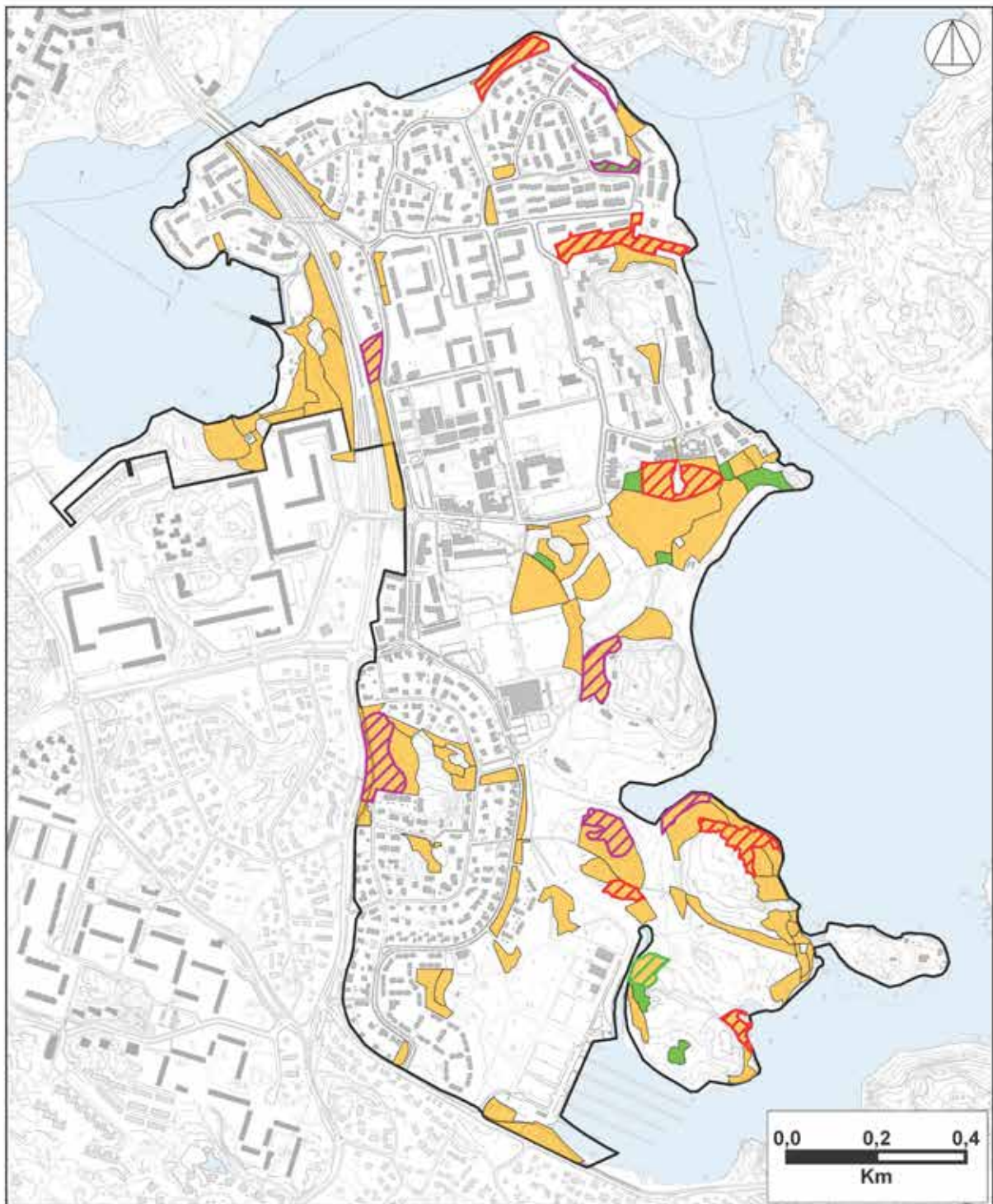
Metsien hoito

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (012/2012)

	ylispuustoisien taimikon hoito		maisemahakkuu
	varttuneen metsän harvennus		rantavyöhykettä ei käsitellä
	yksittäisten puiden poisto		jaloja lehtipuita säästetään
	luontaisen uudistamisen valmistelu		ulkoilureitin varrella

Metsien hoito

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (012/2012)

yhmiön poistolla ja pienpuuston hoidolla.

2. Uimaranta

Uimarannan ympäristön metsäalueiden hoidon päätavoitteena on luontaisen uudistamisen edellytysten parantamisen ja viihtyisyyden ja kerroksellisuuden parantaminen. Näitä tavoitteita edesautetaan mm. yhden kuvion harvennuksella ja parin kuvion pienpuuston hoidolla.

3. Alustalaismäki ympäristöineen

Alue pääosin kallioista, jonka lisäksi merenrantaa sekä länsiosassa arvokkaaksi elinympäristöksi merkitty jalopuumetsikkö. Hoidon tavoitteena jalopuumetsikön ominaispiirteiden ylläpito.

4. Urheilukentät ympäristöineen

Alueella nuoria koivikoita, kosteikoita, sekä kallioalue. Tavoitteena nuoren puuston elinvoimaisuus, kosteikkoalueiden ylläpito ja reittien ja teiden varsien turvallisuus. Alueelle suunniteltu mm. nuorien/varttuneiden koivikoiden harvennuksia, kosteikkoalueet jäävät luonnontilaan.

5. Karpinselänpuisto

Osin rakennettua puistoa, osin niittyä ja puolimetsäistä aluetta. Lisäksi suurehko nuorehko ylitiheä koivikko. Alueen tavoitteena hoidettu ilme niittymäisille ja puistomaiselle osille ja metsäisille osille elinvoimaisuus, kerroksellisuus ja sekapuustoisuus. Toimenpide-ehdotuksena harvennusta ,metsäiselle osalle.

6. Yliskylänpuisto

Pääosin rakennettua viheraluetta. Kaksi pientä luonnonhoidon kuviota. Ei luonnonhoidon toimenpiteitä.

8. Lp kiiltomato, Kuvernöörinpuisto ympäristöineen

Viheralueen luoteisosa luonnonhoidon piirissä. Pääosin puistometsää ja puustoisia kallioniittyjä. Tavoitteena tonttien ja reittien varsien turvallisuus ja viihtyisyys. Lisäksi kallioniittymäisyyden ylläpito ja kehitys. Suunnitellut toimenpiteet pääosin yksittäisten puiden poisto ja pienpuuston hoitoa.

9. Humalniemen ja Ilomäen alueet

Alue koostuu pohjoisosan rehevästä jalopuustoisesta puronvarsimetsästä ja eteläosan kallioalueesta, jossa pääosin kituliasta ja iäkästä mäntyä. Tavoit-

teenä alueen pohjoisosassa turvallisuus aj viihtyisyys sekä jalon lehtipuuston elinvoimaisuus. Kallioalueella luonnontilaisuus. Tavoitella saavutetaan huonokuntoisten ja vaarallisten puiden poistolla tien ja rakennusten läheisyydestä. Lisäksi jalavien läheisyydestä poistettaisiin niitä varjostavat ja haittaavat puut. Pienpuuston hoitoa on suunniteltu tien ja ulkoilureitin välittömään läheisyyteen.

10. Tiiliruukinlahden ja kanavan puiston rantapuistot

Tavoitteena turvallisuus, viihtyisyys, merellisyys ja arvokkaiden elinympäristöjen ylläpito ja kehittäminen. Alueen itäosassa lisäksi suojametsän kerroksellisuuden kehittäminen. Toimenpide-ehdotukset pääosin yksittäisten puiden poistoa ja pensaskerroksen kehittämistä.

11. Yliskylänkaaren puistokaistat

Sulkeutunut, eri-ikäisrakenteinen ja sekapuustoinen metsikkö tien ja tontin välissä. Yläjaksossa pääpuustona mänty, koivu ja kuusi. Välikerroksessa raitaa, vaahteraa ja pihlajaa. Pensaskerroksessa lehtipuut toistuvat. Alueen tavoitteena on säilyttää metsikön eri-ikäisrakenteisuus ja sekapuustoisuus. Toimenpide-ehdotuksena harvennus lähinnä väljakson lehtipuustolle. Lisäksi ylimmän kerroksen puustoa voisi väljentää tarpeen mukaan. Ehdotuksena myös pienpuuston hoito, jossa suosittaisiin jaloa lehtipuustoa. Molemmilla toimenpiteillä edistettäisiin kerroksellisuutta.

12. Kuukiventien puistot

Suurin yksittäinen luonnonhoidon alue viheralueen länsiosassa Laajasalontietä vasten kallion päällä. Tämä alue pääosin avaraa kilpikaarnaista männikköä. Tänä lisäksi pari pientä kuviota alueen luoteis- ja koillisosassa. Luonnonhoidon tavoitteena turvallisuus ja viihtyisyys. Toimenpide-ehdotuksena pääosin yksittäisten puiden poistoa.

13. Yliskylänlahden rantavyöhyke

Yliskylänlahden, Laajasalontien ja kerrostaloalueen rajaama laajahko viheralue. Alue on rantaosiltaan itäosaa lukuun ottamatta rehevää ja tervaleppävaltaista ja muilta osin kallioisempaa ja mäntyvaltaista. Hoidon tavoitteena turvallisuus, viihtyisyys, metsien kerroksellisuus ja suojavaikutus sekä arvokkaiden elinympäristöjen ylläpito. Toimenpide-ehdotukset pääosin yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa.

I 4. Katosalmenpuisto ja Pastorintien suojavyöhyke

Alueesta suurin osa kallioista ja mäntyvaltaista metsäaluetta. Alueen länsiosaa pari rehevämpää kuviota. Tavoitetilana tontin- ja reitinvarsiltaan siisti ja turvallinen alue. Lisäksi yleisesti metsikön elinvoimaisuus, sekapuustoisuus, kerroksellisuus, ja kauempana reiteistä ja tonteista luonnon monimuotoisuus. Toimenpide-ehdotukset pääosin yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa.

I 5. Sarvastonkujan puistometsä

Pieni tonttien ja teiden rajaama pääosin kallioinen kuvio, alueen keskiosa rehevämpää. Tavoitteena reunoiltaan turvallinen ja siisti ja keskiosiltaan monimuotoinen alue. Toimenpide-ehdotukset yksittäisten puiden poistoa.

I 6. Aittasaari pohjoisosa

Vaihteleva ja monimuotoinen metsäalue, jossa metsät vaihtelevat alueen keskiosan kalliomänniköistä rantojen reheviin tervaleppämetsiin ja järeisiin kuusikoihin. Lehti- ja pihtakuusia kartanon puistometsän perintönä. Tavoitetilana ulkoilureittien ja tiestön varrella viihtyisä ja turvallinen ulkoilumetsä ja merellisyys, muilla osin luontoarvojen ylläpito ja kehittäminen. Toimenpide-ehdotuksena pääosin yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa ulkoilureitistön ja tien varrelta. Lisäksi jonkin verran maisemanhoitoa, jolla pyritään näkymien avaamiseen ja samalla kerroksellisuuden kehittämiseen.

I 7. Aittasaari eteläosa

Vaihteleva ja monimuotoinen metsäalue, jossa metsät vaihtelevat alueen keskiosan kalliomänniköistä rantojen reheviin tervaleppämetsiin ja järeisiin kuusikoihin. Tavoitetilana ulkoilureittien ja tiestön varrella viihtyisä ja turvallinen ulkoilumetsä ja merellisyys, muilla osin luontoarvojen ylläpito ja kehittäminen. Toimenpide-ehdotuksena pääosin yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa ulkoilureitistön ja tien varrelta. Lisäksi jonkin verran maisemanhoitoa, jolla pyritään näkymien avaamiseen ja samalla kerroksellisuuden kehittämiseen.

I 8. Sarvaston aluepuisto ja Jollaksentien viherkaistat

Pääosin hoidettua puisto- ja niittyaluetta, luonnonhoidon piirissä lähinnä metsäisiä kohtia alueen pohjois-, etelä- ja länsiosissa. Metsäisten alueiden tavoitetilana puuston elinvoimaisuus, turvallisuus ja viihtyisyys. Toimenpideehdotuksena yksittäisten puiden poistoa, harvennuksia ja pienpuuston hoitoa.

3.3.6 Puhtaanapito

Luonnonhoidon piiriin kuuluvilla alueilla roskaisuutta näkyy lähinnä teiden ja ulkoilureittien varsilla olevilla luonnonhoidon kuvioilla. Yksittäisiä roskia näkyy myös syvemmällä metsissä.

3.3.7 Lumilogistiikka

Helsingissä on 8 vakituista lumenvastaanottopaikkaa, joista seitsemän sijaitsee maalla (Herttoniemi, Kyläsaari, Malmi, Maununneva, Oulunkylä, Viikki, Vuosaari) ja yksi merialueella (Hernesaari). Lisäksi kaupungissa on 22 väliaikaista lumenvastaanottopaikkaa, joita otetaan vuosittain käyttöön tarvittaessa lumimäärän mukaan. Näistä 20 sijaitsee maalla ja 2 (Munkkiniemenranta ja Lauttasaari) merialueella.

Katu- ja puisto-osaston tavoitteena on, että jokaisessa kaupunginosassa on katualueiden lumitilojen lisäksi paikallisia lumenkasausta paikkoja. Paikallisilla lumenkasausta paikoilla pystytään paremmin varautumaan runsaslumiseen talveen ja varmistamaan kaupunkiliikenteen toimivuus ääritilanteissa. Lumenkasausta paikoilla säästetään myös lumenkuljetuskustannuksissa ja vähennetään kuljetuksesta aiheutuvia pakokaasupäästöjä.

Lunta aurataan myös katujen lumitiloihin ja muihin sopiviin paikkoihin pie-nehköjä määriä. Näitä lumitiloja on useimpien katujen ja viheralueiden laidoilla, ja niitä ei ole aluesuunnitelmassa erikseen selvitetty. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, ettei pyöriteitä käytetä lumenkasausta paikkoina. Periaatteena on ettei lunta aurata alueille, joilla on arvokkaita tai helposti vaurioituvia rakenteita, arvokasta puutarhakasvillisuutta tai luontoaluetta. Myös liikenteen näkemäalueet ja pelastusreitit pidetään vapaina, samoin hu-levesjärjestelyiden takia vapaina pidettävät alueet.

Lumenkasausta Yliskylässä

Yliskylän lähin vakituinen lumen vastaanottopaikka sijaitsee Herttoniemessä. Varavastaanotto paikoista sovitaan kiinteistöviraston kanssa erikseen joka syksy. Viime vuosina varapaikkoja on ollut kaksi: Laajasalon öljysatamassa Koirasaarentien päässä sekä Herttoniemen teollisuusalueella Työnjohtajankadun päässä. Yliskylä on ns. kokonaisvastuuhoitoaluetta, jonka talvikunnossapidosta vastaa yksityinen urakoitsija viisivuotisella sopimuksella. Urakoitsija voi harkintansa mukaan väliaikaisesti sijoittaa lumikasoja katujen varsille ja kääntöpaikoille, eikä tilaaja ole yleensä puuttunut niihin (puhelinhaastattelu 5.3.2013 Esko Virtanen, HKR). Yliskylässä ei ole osoittaa pitkäaikaisia lu-

menkasauspaikkoja.

Oheisessa kartassa on esitetty:

Lähin vakituinen lumenvastaanottopaikka

- Herttoniemi, etäisyys noin 3 km

Lähimmät vara-lumenvastaanottopaikat

- Laajasalon öljysatama, etäisyys noin 2 km
- Työnjohtajankadun päään varapaikka, etäisyys noin 1 km

3.4 Esitetyt peruskorjaushankkeet ja kunnostuskohteet

3.4.1 Hankkeiden yleiskuvaus ja kiireellisyysjärjestys

Peruskorjaushankkeita esitetään yksi katukohde ja viisi viheraluekohdetta. Kunnostushankkeita esitetään kaksi katukohdetta ja polkujen kunnostusta neljässä viheraluekohteessa. Kiireellisyys on ilmoitettu kohdekohtaisen esitelyn yhteydessä asteikolla 1-3 jossa 1 edustaa kiireellisintä.

Hankkeet on merkitty oheiseen karttaan juoksevilla numeroinnilla.

Peruskorjattavat kadut:

1. Marunapolku
- (2. Yliskyläntie)

Kunnostettavat kadut:

3. Laajasalontien viherkaistat
4. Laajasalonkaari

Peruskorjattavat viheralueet:

5. Kiiltomadonpuisto - Kuvernöörinpuisto (alue 8)
6. Humalniemen ja Ilomäen viheralueet (alue 9)
7. Sarvaston aluepuisto (alue 18)
8. Tiiliruukinlahden ja kanavan rantapuistot (alue 10)
9. Kuukiventien puistot (alue 12)

Kunnostettavat viheralueet:

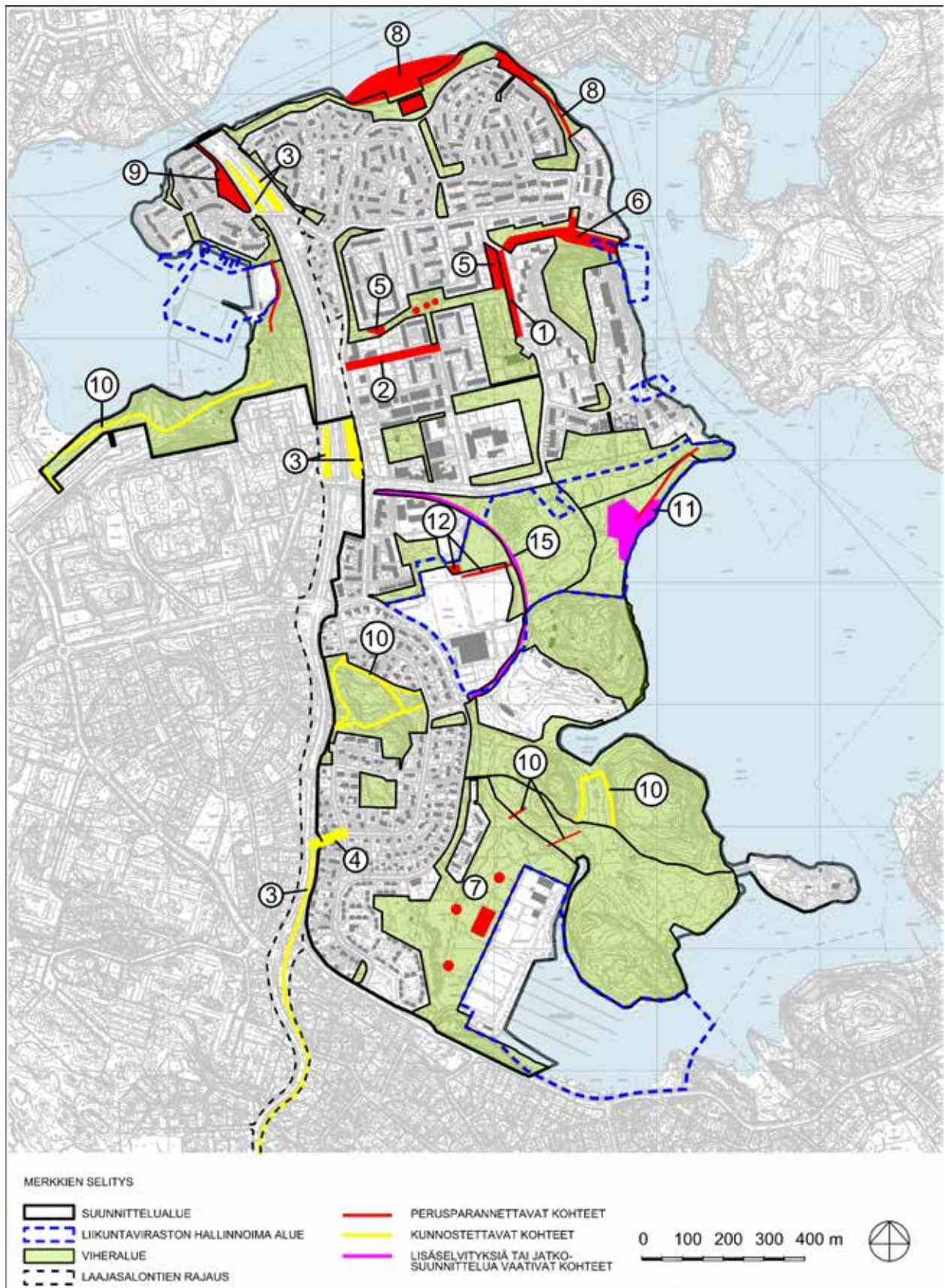
10. Polkukunnostukset (alueilla 13, 14, 16 ja 17)

Kehittämis ehdotukset Liikuntavirastolle

11. Laajasalon uimarannan peruskorjaus ja hoitosuunnitelma (alue 2)
12. Karpiselänpuiston peruskorjaus ja hoitosuunnitelma (alue 5)

Jatkoselvitystarpeet

13. Yliskylänpuron valuma-alue tarkastelu
(alueilla 1, 2, 3, 4, 5, 14, 16, 17 ja 18)
14. Yliskylänpuron hulevesisuunnitelma
(alueilla 1, 2, 3, 4, 5, 14, 16, 17 ja 18)
15. Holmanmoisionpolku (alueilla 3, 4 ja 5)

3.4.2 Katualueiden peruskorjaushankkeet ja kunnostuskohteet

MARUNAPOLKU

Nykytila

Joukkoliikenteelle tarkoitettu katu, Itäpuolella puuistutuksin erotettu kevyen liikenteen väylä. Länsipuolella puisto. Ajouradan pituus 230m, leveys n. 4,8m. Rakennettu lähivuosina, mutta jo huonossa kunnossa: mm. reunat painuneet, hulevesiongelmia.

Asukaspalaute

Kiireisimmin kunnostusta ja toimenpiteitä vaativa: 2; Huonokuntoinen ja kuivatukseltaan toimimaton: 3; Hyvin suunniteltu ja toimiva katualue: 3. Osa toivoo että päiväkodille voisi ajaa pohjoisesta Marunapolkua pitkin, tai että Marunapolun pohjoispäässä olisi enemmän pysäköintipaikkoja.

Tavoitteet

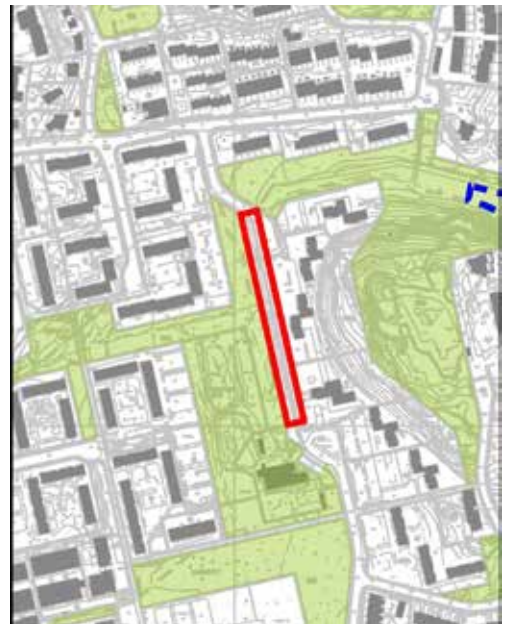
Esteettömyyden perustason reitti. Tärkeä viherverkoston osa. Kuivatus ja hulevesien hallinta. Tavoitteet tulee käydä läpi liikennesuunnittelijan kanssa.

Suunnitellut toimenpiteet

Liikenteen ohjaus, liikennevalot busseille. Kadun kuivatus ja reunat korjataan. Katupuukokeilu. Hulevesien imeytyskokeilu. Kadun levennys metrillä, uudet reunakivet, hulevesiviemäröinnin täydennykset, puut ajoradan ja kevyen liikenteen väylän väliselle erotuskaistalle. Toteutettava samanaikaisesti viereisen Kiiltomadonpuisto-Kuvernöörinpuiston hankkeen kanssa.

Kiireellisyysluokka

I

YLISKYLÄNTIE

Nykytila

Levoton tonttikatu, jonka kautta kulkee paljon asiointiliikennettä tonteille. Jalankulku- ja pyöräilyreittien risteyskohdat eivät erotu kunnolla.

Asukaspalaute

Huonokuntoinen ja kuivatukseltaan toimimaton katu.

Tavoitteet

Turvallinen ja viihtyisä katumiljöö.

Suunnitellut toimenpiteet

Suojatie korotetaan, jalkakäytävää levennetään, istutetaan katupuita, uusitaan valaistus, rajoitetaan tonttiliittymien määrää. Päälyste uusitaan rakennekerroksineen, reunakivet asennetaan uudelleen. Uusi katutila: 2,5 + 6 + 3 + 3,5 (jalkakäytävä + ajorata + viher/puukaista + jalkakäytävä + pyörätie).

Kiireellisyysluokka

3

HUOM: Rahoitustarvetta ei ole laskettu tälle kohteelle koska se sijaitsee Laajasalon keskuksen asemakaavamuutosalueen välittömässä vaikutuspiirissä. Kuivatusongelmat korjataan ylläpitotöiden yhteydessä.

LAAJASALONTIEN VIHHERKAISTAT

Nykytila

Laajasalontie jakautuu kahteen eriluonteiseen osaan. Pohjoisosassa Herttoniemen salmesta Koirasaarentielle on moottoritiemäinen. Maisemaa hallitsevat ylikulkusillat, ajorampit, suojametsät ja vehreiksi istutetut, avarat tienpenkat. Koirasaarentiestä Hevossalmeen tie on kapeampi, mutkitteleva ja itäreunalla kulkee istutuskaistalla erotettu kevyen liikenteen reitti.

Jollaksentien risteyksessä oli inventointihetkellä ylikasvanut katuviheralue, polkujen näkyvyys oli heikko. Laajasalonkaaren risteyksessä hulevesi lammituu ja valuu tonttikadun suuntaan. Pohjoisosassa tienpenkkojen istutukset ovat ränsistyneet. Eteläosan erotuskaistan pihlajarivejä on harvennettu, osa puista edelleen huonokuntoisia.

Nykyiset hoitoluokat: KA3, KB3, KC1, KC3.

Asukaspalaute

Asukkaat toivovat lisää kevyen liikenteen ylikulkuja tien yli.

Tavoitteet

Vehreä, väljästi mitoitettu katu ympäristö.

Suunnitellut toimenpiteet

Jollaksentien risteuksen istutukset harvennettiin ja uusittiin kesällä 2013. Näkyvyyttä tulee seurata jatkossa.

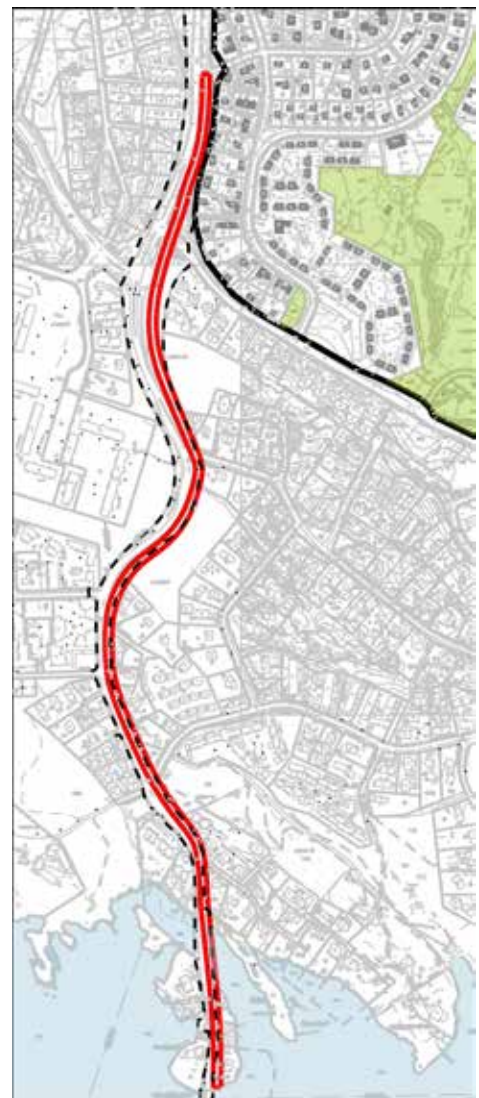
Pohjoisosan neljän ajorampin viereiset tieistutukset uudistetaan. Huonokuntoiset riippapihlajat poistetaan ja tilalle istutetaan vanhoja helsinkiläisiä syreenilajikkeita sekaistutuksena. Männyt ja vuorimännyt säilytetään, havuryhmiä täydennetään samoilla lajeilla. Aurinkoisten rinnenriittyjen sipuli-istutuksia täydennetään vanhoilla, kestävillä valkonarsisseilla ja tulppaanilajikkeilla.

Eteläosuudella Laajasalonkaaresta Hevossalmeen pihlajat säilytetään yksirunkoisina, puuttuvien tai huonokuntoisten tilalle istutetaan uusia pihlajia, kadusta tehdään uusien pihlajalajien ja -lajikkeiden koeistutusalue. Puuta tulee olla yhteensä 112 kpl, aluksi korvataan 47 kpl puuttuvaa puuta.

Hulevesien ohjaus korjataan Laajasalonkaaren risteyksessä, katso Laajasalonkaaren katuhanke.

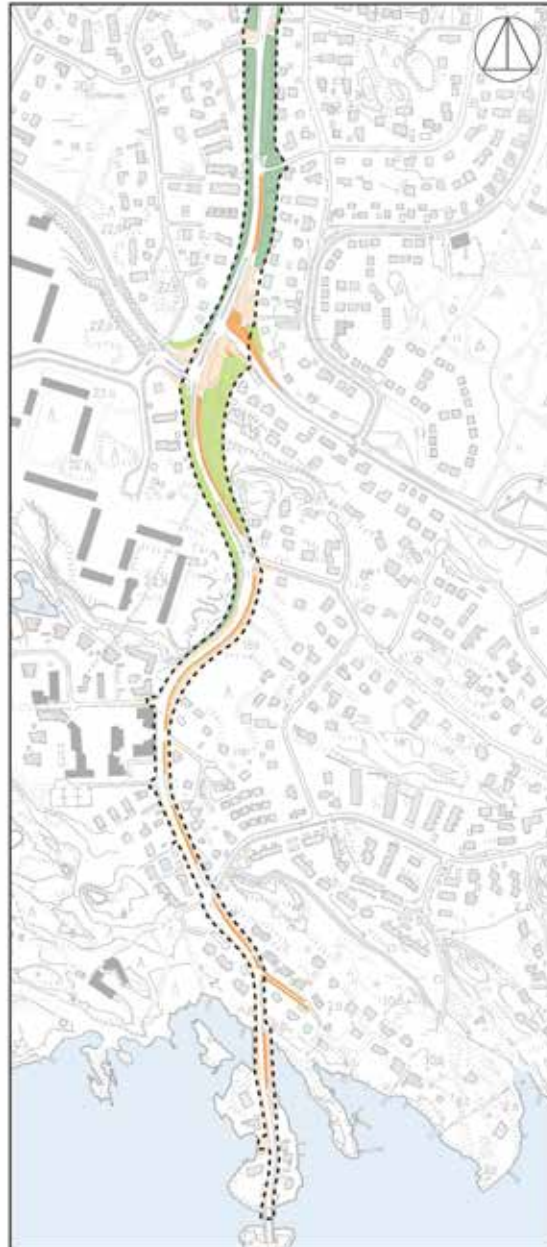
Kiireellisyysluokka

2

Laajasalontien katuvihreän hoitoluokat

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (012/2012)

	KA3 taajamakatuvihreä		KC3 suojakatumetsä
	KB3 piennarniitty		H1 hoitoluokittamaton
	KC1 lähikatumetsä / C1 lähimetsä		Laajasalontien suunnittelualan raja

LAAJASALONKAARI (OSA)

Nykytila

Pitkä tonttikatu , ei jalkakäytävää, geometrialtaan mutkitteleva ja pienpiirteinen, pituus 920m, leveys n. 5,5m. Hankalaa kadunvarsipysäköintiä. Hulevesien johtuminen Laajasalontieltä. Paikoitellen painunut ja huonokuntoinen ajoradan päällyste.

Asukaspalaute

Kiireisimmin kunnostusta ja toimenpiteitä vaativa: 3

Huonokuntoinen ja kuivatukseltaan toimimaton: 5

Heikko näkyvyys: 4

Koetaan turvattomuutta: 2

Hyvin suunniteltu ja toimiva katualue: 3

Tavoitteet

Eteläpäässä esteettömyyden perustaso.

Suunnitellut toimenpiteet

Laajasalontien risteyksen hulevesiongelman korjataan. Kadun saneeraus 100 m osuudelta ulottuen Laajasalontien risteyksen puolelle, josta hulevesi tulvii Laajasalonkaarelle. Tasauksen tarkistus painuneilla alueilla, hulevesiviemäröinnin täydennykset.

Kadunvarren yhtenäisempää pysäköintiratkaisua tutkitaan kun pinnan ja reunakivien uusiminen on ajankohtaista.

Kiireellisyysluokka

I

3.4.3 Viheralueiden peruskorjaushankkeet ja kunnostuskohteet

8. KIILTOMADONPUISTO-KUVERNÖÖRINPUISTO

<i>Pinta-ala</i>	40 655 m ²
<i>Rekisterinumerot</i>	53014, 53015, 53016
<i>Hoitoluokat</i>	A2, A3, C1

Nykytila

Kohde koostuu varsin erilaisista osista. Marunapolun varren puisto on vasta perustettu, mutta istutukset kärsivät. Kuvernöörintien puoleiset osat ovat luonnonhoidon piirissä, ja ne on varusteltu heikosti.

Asukaspalaute

Kohde kaipaa kunnostusta, roskaista ja epäsiistiä, kasvillisuus huonosti hoidettu, liian vähän kalusteita. Kiiltomadonpuistoon toivotaan pienten pulkamäkeä, penkkien siirtoa hiekkakentän reunasta. Etanapolulla toivotaan suurten pensaiden poistamista risteyskohdista.

Tavoitteet

Selkeä ja toimiva viheryhteys alueen eri osien välillä. Helppokulkuiset polut, joiden varrella on levähdyspaikkoja.

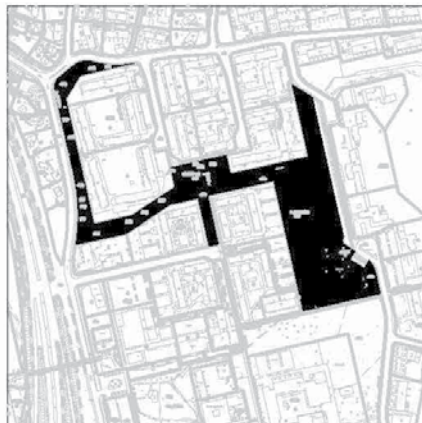
Suunnitellut toimenpiteet

Marunapolun viereisessä osassa kuivatus ja hulevesien käsittely, allas/kosteikko, katupuiden kokeiluistutukset. Toteutetaan samanaikaisesti Marunapolun katuhankkeen kanssa.

Kuvernöörintien puoleisessa osassa uusitaan kolme penkkiä ja viisi roskaastiaa, samalla poistetaan vanhat koripallotelineet tms. rikkiäiset välineet. Näkymien esteenä olevat pensaat poistetaan Etanapolun ympäristön käytävien risteyksistä. Kohdat nurmetetaan samoin kuin koripallokentän jäänteet.

Kustannusarvio, hoitoluokan tarkistus ja kiireellisyysluokka

Rahoitustarve on 87 000 euroa. Pinta-ala johon toimenpiteet kohdistuvat on 1900 m². Hoitoluokan tarkistus C1:sta esimerkiksi A3:een Kuvernöörinpuiston kapeissa osissa, joissa kulutus on voimakasta. Kiireellisyysluokka on I.

9. HUMALNIEMEN JA ILOMÄEN VIHERALUEET

Pinta-ala	40 463 m ²
Rekisterinumerot	53018, 53019
Hoitoluokat	B3, C1

Nykytila

Marunakujalta Humalniemen venekerholle johtava polku seuraa umpeen kasvavan ojan vartta. Ojan ylittävä silta yhdistää reitin pohjoiseen, kohti Laajasalon kanavaa. Sillan vieressä on pieni huonokuntoinen pelikenttä. Polkua ei kunnosteta talvisin. Ilomäen kallio on niin korkea, ettei sen poikki ole mahdollista jatkaa polkua etelään.

Asukaspalaute

Asukkaat kaipaavat rantareitin jatkumista, puron perkaamista, kohteen siistimistä ja lisää kalusteita. Koululaiset ehdottivat pelikentän kunnostamista, jalkapallomaaleja ja korista. Venekerhon vuokra-alueen käyttäjät kaipaavat parempaa tietä

Tavoitteet

Selkeä ja toimiva viheryhteys, joka palvelee koululaisia, ulkoilijoita ja veneilijöitä. Luonnonläheinen purolehto.

Suunnitellut toimenpiteet

Kivituhkakäytävän kunnostus ja viereisten nurmialueiden uudelleen perustus. Kaksi penkkiä ja kaksi roska astiaa uusitaan. Sillan kunnostus. Pelikentän kunnostus: uusi kivituhkapinta, kaksi pelitelinettä, kolmilanka-aidat päätyihin. Puro ruopataan ja aines kuljetetaan pois. Vanhat ruoppauskasat poistetaan puron varrelta. Ruoppaus tehdään samanaikaisesti luonnonhoidon toimenpiteiden kanssa, rikkoutuneet alueet verhoetaan paikalla haketetuilla oksilla.

Kustannusarvio, hoitoluokan tarkistus ja kiireellisyysluokka

Rahoitustarve on 19 000 euroa. Pinta-ala johon toimenpiteet kohdistuvat on noin 1138 m². Hoitoluokan tarkistus pelikentällä C1 -> A3. Kiireellisyysluokka on I.

18. SARVASTON ALUEPUISTO

Pinta-ala	95 393m ²
Rekisterinumerot	53054
Hoitoluokat	A2, A3, B2, C I

Nykytila

Kohde on perustettu maankaatopaikan päälle ja se sijaitsee tulvariskialueella. Puisto on rakennettu 1980-luvun alussa Heimo Kaukolinnan suunnitelmien mukaan (arkistosta löytyi päiväämättömiä, piirustusnumerolla 2932). Pääosa puistosta on niittymäistä. Kalusteet ja pensaat ovat ränsistyneet. Polut ovat osittain umpeutuneet. Tulvan torjumiseksi 2000-luvulla rakennetun pumpaamon ympäristö on viimeistelemätön alueen pohjoisosassa. Sieltä puuttuu myös Aittasaareen yhdistävä polku.

Asukaspalaute

Asukkaat ovat raportoineet huonosti hoidetusta kasvillisuudesta ja lätäköistä poluilla.

Tavoitteet

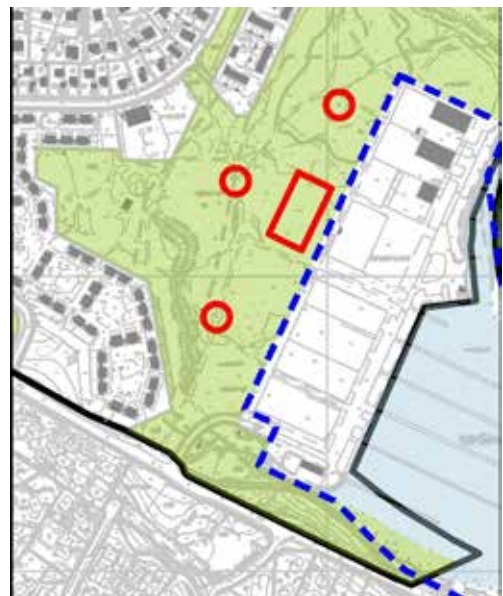
Päälunonteeltaan avoimena ja luonnonmukaisena säilytettävä puistoalue, jossa on puuryhmien ja kosteikkojen muodostamia kohokohtia ja alueelle soveltuvaa toimintaa. Tulva- ja hulevesiratkaisut on istutettu maisemaan niin, että ne muodostavat eheän kokonaisuuden. Suunnittelu tehdään yhdessä asukkaiden kanssa.

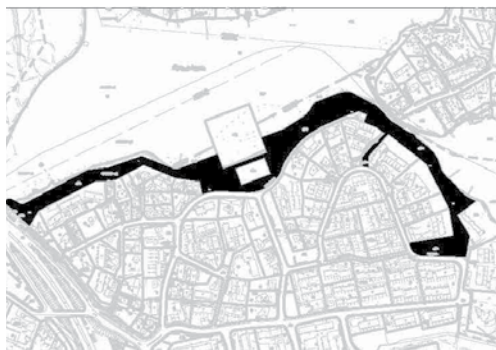
Suunnitellut toimenpiteet

Sarvaston aluepuistoon laaditaan peruskorjaussuunnitelma, jonka ohjelmaan sisältyy mm. seuraavaa: oleskelualueet kunnostetaan, muurit korjataan, vanhat kalusteet korvataan uusilla, muurien viereiset pensaat uusitaan matalampaan lajiin, kivituhkapinnat uusitaan. Osa alueesta nurmetetaan uudelleen ja perustetaan uusi niittyalue. Pelikenttä salaojitetaan, muotoillaan ja nurmetetaan uudelleen. Rakennetaan uudet, kepeat puistopolut Aittasaareen.

Kustannusarvio, hoitoluokan tarkistus ja kiireellisyysluokka

Rahoitustarve on 200 000 euroa. Toimenpiteiden arvioitu pinta-ala on 31 690 m². Hoitoluokkien rajauksia tarkistetaan, erityisesti niittyalueet. Kiireellisyysluokka on 2.

10. TIILIRUUKINLAHDEN JA KANAVAN RANTAPUISTOT

Pinta-ala	32 308m ²
Rekisterinumerot	54050, 54052 (osa), 53007
Hoitoluokat	A2, A3, C1, KC3

Nykytila

Osin täyttömaalle rakennettu rantapuisto, joka on saanut kehittyä melko luonnontilaisesti. Nykytila ei vastaa alueen arvoa.

Asukaspalaute

Kohde on yksi alueen suosituimmista. Suurin osa toivoo rantanäkymien avaamista, puiden harventamista ja ruovikon ruoppaamista/niittämistä. Nurmikenttä on liian märkä pelaamiseen.

Tavoitteet

Monipuolinen rantapuisto, jossa on helppokulkuinen rantareitti, sopivasti luonnonmukaisuutta, arvokkaita näkymiä ja toimintaa. Näkymät ja turvallisuus on vilkkaasti liikennöidyn kanavan kohdalla arvioitava myös veneilijöiden näkökulmasta, mm. vesialueelle ja vesitieopasteiden eteen kallistuvaa puustoa ja muuta kasvillisuutta on säännöllisesti tarkkailtava. Kyseessä on arvoympäristökohde.

Suunnitellut toimenpiteet

Kohteeseen laaditaan peruskorjaussuunnitelma ja hoitosuunnitelma. Polun talvikunnossapito ulotetaan kanavalta itään, Kanavamäentiehen asti. Vahvistetaan polun reunaan vain tarvittavin osin ettei sen metsäinen luonne muutu. Tiiliruukinlahden rantaruovikon kohdalla tutkitaan rantapolun korottamista, ruoppausta/niittoa ja pitkospuita, vrt. Vanhanväylänpuisto Tammisalossa. Nurmialueen kuivatusta parannetaan, pelikenttäalue salaojitetaan, muotoillaan ja nurmetetaan uudelleen. Asennetaan uudet jalkapallomaalit, korvataan vanhat penkit ja roskikset uusilla. Länsipäässä rakennetaan lyhyt rantapolkuosuus Laajasalon sillan vieressä, yhdistetään kohteen nro 12 Kuukiventien puistot sillan alta kulkevaan polkuun, nämä kohteet toteutetaan yhtäaikaista.

Kustannusarvio, hoitoluokan tarkistus ja kiireellisyysluokka

Rahoitustarve on 245 000 euroa. Toimenpiteiden pinta-ala on 4475 m². Laajasalon kanavan (arvoympäristö) kohdalla C1 hoitoluokkaa on tarkistettu kuvioittain luokkiin C5, C1.1, C1.2 ja B3. Kiireellisyysluokka on I.

12. KUKKIVIENTIEN PUISTOT

Pinta-ala	m ²
Rekisterinumerot	54052 (osa), 54054, 53028 (osa)
Hoitoluokat	A2, B2, C1

Nykytila

Laajasalon sillan alta kulkeva reitti on keskeneräinen. Sieltä pääsee kinttu-polkua Laajasalontien länsipengertä myöten Kuukiventielle. Ylärinteessä on arvokas keto, jota on yritetty suojata opastekyltein.

Asukaspalaute

Asukkaat ovat toivoneet reitin yhdistämistä.

Tavoitteet

Toimiva polku, joka yhdistää Tiiliruukinlahdelta Tullisaareen johtavan ulkoilureitin.

Suunnitellut toimenpiteet

Sillan alta kulkevan yhdyspolun perustamista varten on laadittava peruskorjaussuunnitelma, johon sisältyy uusi kivituhkapintainen, valaistu puistokäytävä, (esimerkiksi kolme valaisinta sillan rakenteissa ja lisäksi kaksi puistovalaisinta), Herttoniementien vasten rakennettava aita, rantapenkereen muotoilu ja verhoilu kiviheitokkeella, käytävän viereisten alueiden nurmetus, olevien nurmikoiden kunnostus. Toteutus samassa yhteydessä kuin viereinen kohde nro 10. Tiiliruukinlahden ja kanavan rantapuistot.

Tuleva polku rakennetaan ulkoilureitiksi joka jatkuu sillalle asti kuten tien toisellakin puolella.

Ketoniitylle laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma, niitylle perustetaan kapea, kuorikate-hiekkapintainen polku.

Kustannusarvio, hoitoluokan tarkistus ja kiireellisyysluokka

Rahoitustarve on 118 000 euroa sisältäen uuden valaistuksen. Toimenpiteiden pinta-ala on 5375 m². Nostetaan sillan alle perustetun polkuosuuden hoitoluokka C1 -> A2 ja kedon hoitoluokka B2 arvoniityksi B5. Kiireellisyysluokka on 3.

POLKUKUNNOSTUKSET (ALUEILLA 13, 14, 16 JA 17)

Pinta-ala	m ²
Rekisterinumerot	53028 (osa), 53049, 53012
Hoitoluokat	C1, C2

Nykytila

Kivituhkapintaiset polut ovat kärsineet eroosiosta, hulevesien ohjaus puutteellista, kalusteet ja rakenteet ovat kuluneita ja huonokuntoisia.

Asukaspalaute

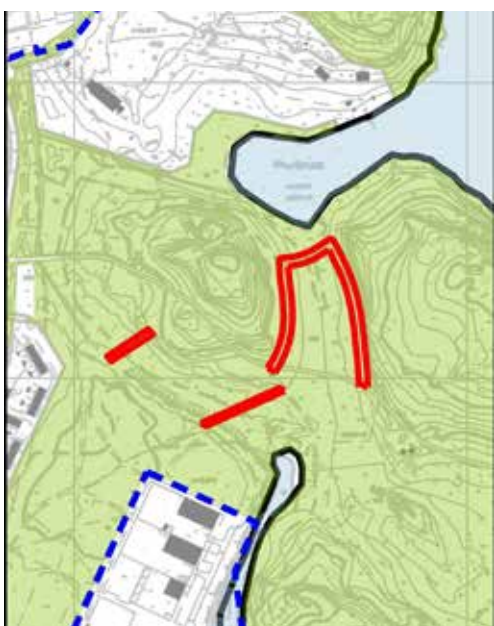
Asukkaiden mielestä alueet ovat roskaisia ja epäsiistejä, ne kaipaavat kiireesti kunnostusta. Asukkaat ovat huomauttaneet että valaistus puuttuu kohteessa 13 sataman kohdalta.

Tavoitteet

Helppokulkuiset reitit kaikkina vuodenaikoina.

Suunnitellut toimenpiteet

Kohde 13: neljä uutta penkkiä ja roska-astiaa korvaamaan vanhat, jyrkillä osuuksilla kivituhkapintaisten puistokäytävien kunnostus ja hulevesien ohjaus, valaistuksen jatkaminen koko Tuurholman polun matkalle, yhdeksän uutta puistovalaisinta. Kohde 14: valaistujen kivituhkakäytävien kunnostus ja hulevesien ohjaus. Kohde 16: kivituhkakäytävien kunnostus, puusillan kunnostus. Kohde 17: uudet kapeat polut Sarvastonpuiston ja Aittasaaren välille.

Kustannusarvio, hoitoluokan tarkistus ja kiireellisyysluokka

Rahoitustarve on 150 000 euroa sisältäen uuden valaistuksen kohteessa 13. Pinta-ala jota kunnostus koskee on noin 3520 m². Kiireellisyysluokka on I.

5. KARPISLÄNPUISTO (LIIKUNTAVIRASTON ALUE)

Pinta-ala	9362 m ²
Rekisterinumerot	53075, 53006 (osa)
Hoitoluokat	A2, A3, B2, C1

Nykytila

Koulun viereinen Karpiselänpuiston osa, joka on Rakennusviraston hallinnassa, on perustettu viimeisen 10-vuoden aikana. Kohteeseen kuuluu myös muita, Liikuntapuistoa ympäröiviä osia, jotka ovat Liikuntaviraston hallinnassa, ja joita ei ole vielä perustettu. Yhdistävä polusto on puutteellista, kasvillisuus osin huonossa kunnossa. Kohde liittyy arvokohteeseen Holmanmoisionpolku sekä luontokohteeseen Yliskylänpuro. Kohde tulisi suunnitella kokonaisuutena.

Asukaspalaute

Asukkaat ovat huolissaan Sarvastonraitille pysäköidyistä autoista. Liikuntapuiston uuteen leikkipaikkaan ollaan hyvin tyytyväisiä. Alueen kasvillisuus on huonosti hoidettua.

Tavoitteet

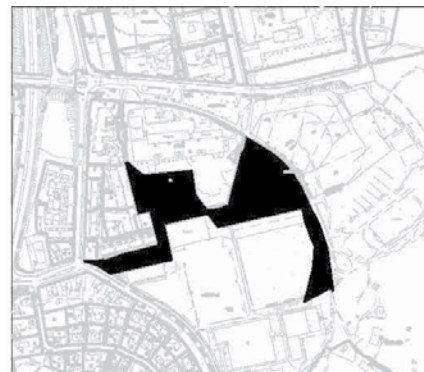
Yhtenäisesti suunniteltu ja hoidettu kokonaisuus. Selkeät yhdyspolut liikuntapuiston läpi; Karpiselänraitti ja Murahaisenpolku – Sarvastonraitti. Hulevesien ohjaaminen ja käsittely niin, että polkujen ja toiminta-alueiden käyttö on turvallista, kosteikot tasaavat tulvahuippuja.

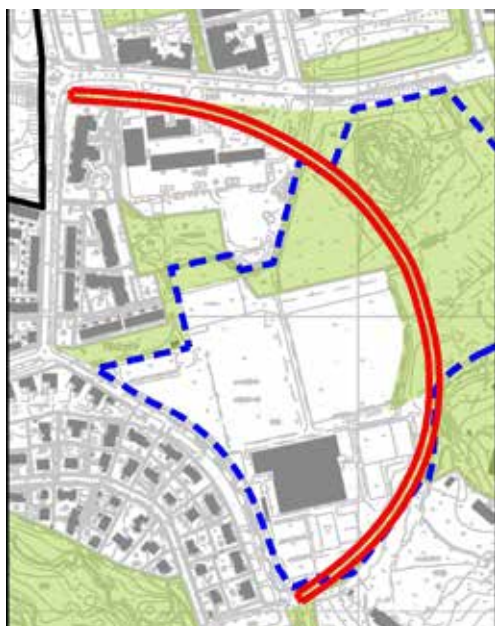
Suunnitellut toimenpiteet

Perustetaan Karpiselänraitin puuttuva itäosuus Tuhatjalkaisen ja Holmanmoisionpolun välille. keskelle jäävä neliön muotoinen alue nurmetetaan, oleva hyväkuntoinen puusto (koivut, kuuset, lehtikuusi) säilytetään. Toimenpidealueet ovat LIV:n hallinnassa. Laaditaan Yliskylänpuron valuma-alue selvitys ja hulevesisuunnitelma, jossa ratkaistaan myös viereisen Holmanmoisionpolun kuivatus. Nämä tilataan virastojen yhteistyönä.

Kustannusarvio, hoitoluokan tarkistus ja kiireellisyysluokka

Rahoitustarvetta ei ole laskettu tälle kohteelle koska se on Liikuntaviraston hallinnassa. Kiireellisyysluokka on 3.

HOLMANMOISIONPOLKU (KOHTEISSA 3, 4 JA 5)

Pinta-ala	m ²
Rekisterinumerot	53006 (osa)
Hoitoluokat	CI

Nykytila

Arvokohteeksi merkitty historiallinen, Degerön kartanoon johtava tie, jota on reunustanut monilajinen puukujanne. Osa alkuperäisistä puista on jäljellä (lajeina lehmus, vaahtera, koivu, lehtikuusi, poppeli). Viereiset metsiköt hämärtävät puukujan maisemallista hahmottumista.

Asukaspalaute

Tavoitteet

Puukujan maisemallinen asema on huomioitu ympäröivässä maankäytössä. ja maiseman hoidossa mm. viereisten alueiden vesakkoa raivaamalla. Kyseessä on arvoympäristökohde.

Suunnitellut toimenpiteet

Laaditaan ensinnäkin Yliskylänpuron valuma-alue-tarkastelu ja hulevesisuunnitelma, jossa myös Holmanmoisionpolun kuivatus ratkaistaan. Lisäksi laaditaan polkua ja puukujaa koskeva historiaselvitys jonka perusteella laaditaan puukujan täydennys- tai uusimissuunnitelma.

Kustannusarvio, hoitoluokan tarkistus ja kiireellisyysluokka

Rahoitustarvetta ei ole laskettu tälle kohteelle koska ensin on laadittava lisäselvityksiä. Hoitoluokkaa tarkistetaan suunnittelun yhteydessä. Kiireellisyysluokka on 2.

3.5 Jatkoselvitys ja -suunnittelutarpeet

Kaavoitukseen ja liikennesuunnitteluun liittyviä kysymyksiä

Keskustellaan kaupunkisuunnitteluviraston kanssa ennen investointipäätöksiä, etteivät hankkeet ole ristiriidassa valmisteilla olevien kaava- ja liikennesuunnitelmien kanssa.

Kehittämisehdotukset Liikuntavirastolle

Laajasalon uimarannan kehittäminen (alueella 2)

Ehdotamme peruskorjaus- ja hoitosuunnitelman laatimista alueille 1 ja 2. Suunnitelmassa ratkaistaan mm. uimarannalle johtavan käytäväverkon parantaminen metsämaaston kulumisen estämiseksi, käytävien valaistus, polkukäytävän kunnostus, varusteiden ja kalusteiden uusiminen sekä uimarannan hoitoluokan osittainen nostaminen C1:stä A3:een.

Karpiselänpuiston peruskorjaustyöt (alueella 5, kts kohdekortti)

Jatkoselvitystarpeet

Laaditaan Yliskylänpuron valuma-alue selvitys virastojen välisenä yhteistyönä.

Suunnittelu- ja ohjelmointitarpeet

Laaditaan Yliskylänpuron valuma-alueen hulevesisuunnitelma, jossa ratkaistaan myös Laajasalon liikuntapuiston ja sen viereisen Holmanmoisionpolun kuivatus. Suunnitelma tilataan ja laaditaan virastojen ja muiden osallisten välisenä yhteistyönä.

4 RAHOITUSTARVE

4.1 Kokonaisrahoitustarve

Suunnittelualueen kokonaisrahoitustarve on se rahamäärä, joka tarvitaan alueen saattamiseksi kokonaisuudessaan katu- ja puisto-osaston strategian mukaiseen tilaan turvallisiksi, toimivaksi, kestäväksi, viihtyisäksi ja esteettömäksi. Kokonaisrahoitustarve sisältää kaikki kuntokartoituksessa ilmenneiden korjaus-, kunnostus- ja perusparannustarpeiden kustannukset sekä suunnitelmaosuudessa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat kustannukset.

4.2 Esitettyjen hankkeiden kustannukset

Oheisissa taulukoissa on esitetty kustannukset kohteittain sekä kohteiden kiireellisyysjärjestys.

Viheralueille kohdistuva kokonaiskustannus vuosiksi 2015–2024 on noin 0,8 miljoonaa euroa. Hankkeiden kustannukset vaihtelevat 19 000 eurosta 245 000 euroon.

Katujen peruskorjauksiin ja kunnostuksiin kohdistuvien hankkeiden kustannusarvio on noin 0,3 miljoonaa euroa.

Suunnittelualueelle kohdistuvat kustannustarpeet ovat yhteensä noin 1,1 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa keskimäärin 110 000 euroa /vuosi. Kaikkia hankkeita ei todennäköisesti saada mahtumaan tälle kymmenvuotiskaudelle.

4.3 Ylläpito- ja hoitokustannukset

Metsien hoito

Aluesuunnitelmaan kuuluvalla alueella B- ja C-hoitoluokituksia vastaavia luontoalueita on kaikkiaan 70 hehtaaria. Tästä hoidetaan suunnitelmakaudella metsänhoitotoimin noin 32 hehtaaria. Luonnonhoidon toteutuskustannukset suunnitelman kymmenvuotiskaudella on laskettu Helsingin

kaupungin vuoden 2008 keskimääräisillä luonnonhoidon yksikköhinnoilla. Metsäisten alueiden hoitokustannukset ovat 3 668 euroa hehtaaria kohden. Yksikköhinta ei sisällä luonnonhoidon tukipalveluita. Kokonaiskustannus näin laskettuna on 117 376 euroa.

Niittyjen hoito

Niittyalueita on noin kuusi hehtaaria (5,68 ha) ja yksikkökustannus on 1400 euroa per hehtaari, joten kokonaiskustannus on näin ollen vajaa 7953 euroa. Lisäksi muutamia niittymäisiä C-alueita on tarkoitus muuttaa B-alueiksi, kustannukset tästä selviävät myöhemmin.

TOTEUTUSOHJELMA KADUT				
KOHTEEN NIMI	TOIMENPIDE	Kohteen pinta-ala m ²	Kustannukset Euroa	Kiireellisyys
Marunapolku	Kadun levennys metrillä, uudet reunakivet, hulevesiviemäröinnin täydennykset, puut ajoradan ja kevyen liikenteen väylän väliselle erotuskaistalle.	1422	121 000	1
Laajasalonkaari (osa)	Kadun saneeraus, tasauksen tarkistus painuneilla alueilla, hulevesiviemäröinnin täydennykset.	1026	49 000	1
Laajasalontien viherkaistat	Eteläosuuksessa korvataan 47 kpl puuttuvia katupuita. Pohjoisosuuksessa uusitaan ajoramppien pensasistutukset.	1843	114 000	2

TOTEUTUSOHJELMA VIHERALUEET				
KOHTEEN NIMI	TOIMENPIDE	Kohteen pinta-ala m ²	Kustannukset Euroa	Kiireellisyys
8. Kiiltomadonpuisto - Kuvernöörinpuisto	Rakennetaan hulevesiallas, istutetaan uusia puita, nurmetetaan entinen pelikenttä, poistetaan pensaita risteyksistä, uusitaan penkit ja roskikset.	1900	87 000	1
9. Humalniemen ja Ilomäen viheralueet	Käytävän ja viereisten nurmialueiden kunnostus, penkit ja roska-astiat uusitaan. Sillan kunnostus. Pelikentän kunnostus: uusi kivituhkapinta, kaksi pelitelinettä, kolmilanka-aidat päätyihin. Puro ruopataan ja aines kuljetetaan pois.	1138	19 000	1
18. Sarvaston aluepuisto	Uusitaan penkit ja roskikset. Muurit korjataan, viereiset pensaat ja kivituhkapinnat uusitaan. Uusi niittyalue. Pelikentän salaojitus, muotoilu ja nurmetus.	31690	200 000	2
10. Tiiliruukinlahden ja kanavan rantapuistot	Polkuosuuden levennys ja reunan tuenta. Rantapolun korotus, rannan ruoppaus/niitto, uusi pitkospuupolku. Pelikenttäalueen salaojitus, muotoilu ja nurmetus. Uudet jalkapallomaalit. Uusi rantapolkuosuus. Uusitaan penkit ja roskikset.	4475	245 000	1
12. Kuukiventien puistot	Niitylle perustetaan uusi polku. Olevan polun kunnostaminen. Uusi rantapolku sillan alle, aita, uusi valaistus, rantarakenne, nurmetus.	5375	118 000	3
Polkukunnostukset kohteissa 13, 14, 16 ja 17	Kivituhkapolkujen kunnostus jyrkillä osuuksilla, hulevesien ohjaus, uudet penkit ja roska-astiat, puusillan kunnostus, uudet kapeat polut Sarvastonpuistoon päin kohteessa 17. Uusi valaistus kohteessa 13.	3520	150 000	1

LÄHTEET

Julkaistut lähteet:

Hautamäki, Ranja (2000): Portti puutarhaan. Historiallisten puutarhojen inventointiopas. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisu 21.

Helsingin kaupungin hulevesistrategia. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2008:9 / Katu- ja puisto-osasto.

Helsingin kaupunkikalusteohje. HKR katu- ja puisto-osasto julkaisu 2010:8.

Helsingin liikekeskustan esteettömyyssuunnitelma. Helsinki kaikille –projekti. Laatinut Sito Oy 2006. Helsingin kaupungin rakennusvirasto.

Helsingin pienvesiohjelma. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2007:3 / Katu- ja puisto-osasto

Helsingin yleiskaava 2002, selostus.

Ilonen, Kaisu ym (2001): Yliskylän viheralue-suunnitelma 2001-2010. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2001:34 / Viherosasto.

Katu- ja puisto-osaston hallinnassa olevien arvoympäristöjen määrittely ja toimintaohjeet. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2008:8 / Katu- ja puisto-osasto. Kirjoittajat: Tiina Perälä, Jere Saarikko, Eeva Ruoff, Näkymä Oy.

Tegel, Satu (2008): Kasvit ovat kaupungin vaatteet. Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus. Helsingin kaupungin Rakennusviraston julkaisu 2009:11 / Katu- ja puisto-osasto.

Tegel, Satu (2009): Vaahteran varjossa, syreenin tuoksussa. Helsingin raken-

nettujen viheralueiden kasvien käytön taustaselvitys. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2009:10 / Katu- ja puisto-osasto.

Terho, Minna (2013): Helsingin katupuurivit vuosina 2010–2011 – puurivien ja kujanteiden uudistaminen ja täydennysistuttaminen. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2013:2 / Arkkitehtuuri- ja puisto-osasto.

Tirri, Anni ja Tujula, Pirjo (2011): Helsinki kaikille –projekti – 10 vuotta esteettömyyttä kaupunkia. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2011:13.

Julkaisemattomat lähteet:

Törrönen, Sirpa (2010): Helsingin maisema-analyysi. Diplomityö. Maisema-arkkitehtuurin koulutusohjelma. Arkkitehtuurin ja insinööritieteiden tiedekunta. Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu.

Verkkojulkaisut:

Helsinki kaikille –projekti. Esteettömän rakentamisen ohjeet ja katualueita koskevat tyyppipiirustukset. http://www.hel.fi/hki/hkr/fi/Helsinki+kaikille/A_Ohjeita+suunnitteluun

Helsingin kotiseutupyöreinit <http://www.hel2.fi/ksv/Aineistot/Liikennesuunnittelu/kotiseutuyoreinit/kotiseutuyoreinit.html>

Helsingin paikkatietopalvelu, ajantasa-asemakaavat <http://ptp.hel.fi/ptpa/>

Helsingin ympäristökeskus, luontotietojärjestelmä <http://ptp.hel.fi/ltj/>

Uudenmaan maakuntakaavojen yhdistelmä <http://kartta.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavat/index.html>

Arkistot:

Helsingin kaupungin kiinteistövirasto, kaupunkimittausosasto (ilmakuvat, kantakartta ja kiinteistökartat)

Helsingin kaupungin rakennusviraston katu- ja puisto-osaston piirustusarkisto (aiemmat katu- ja puistosuunnitelmat)

